

ION BĂIEȘU
IUBIREA
E UN LUCRU
FOARTE MARE

Antu Costel

1

2

3

4

5

6

7

ION BĂIEȘU • IUBIREA E UN LUCRU FOARTE MARE

~~Iubirea~~
~~1961~~

Ilustrații și copertă: EUGEN TARU .

•

/

ION BĂIEȘU

**IUBIREA
E UN LUCRU FOARTE MARE**

**(Cîteva minunate povestiri
despre Tanța și Costel)**

EDITURA TINERETULUI

Așa cum am destăinuit recent în cadrul unui răsunător interviu acordat în exclusivitate revistei „Grădina, via și izlazul“, pe tema reflecției în literatură a figurii grădinarului contemporan de tip nou, în ultimii ani, între mine și cititori s-au stabilit unele relații extrem de strînse. Constat astfel, cu o foarte pozitivă surprindere, că toți acei oameni care se apleacă cu interes asupra modestelor mele pagini simt în mod spontan și simultan nevoia de a-mi scrie, fie pentru a-și exprima satisfacția față de o operă sau alta de-a mea, fie pentru a cere lămuriri suplimentare în legătură cu acestea, fie numai pentru a mă întreba de sănătate și a-mi ura fericire. Iată însă că în ultimele luni, de cînd am creat aceste minunate personaje model, care sînt Tanța și Costel, interesul cititorilor față de persoana mea a atins (vă rog să-mi iertați cuvîntul) demența. În fiecare dimineată,

poștașul (un ciubucar ordinar!) îmi aruncă în brațe, cu vizibil dispreț, un vraf imens de scrisori. Ce-mi scriu cititorii? Nouăzeci și opt la sută — majoritatea femei — (de altfel, ele întotdeauna mi-au apreciat talentul mai mult decât bărbații) își exprimă admirația față de forța și virilitatea mea artistică neobișnuită. Unu la sută mă înjură groaznic, iar ceilalți unu la sută îmi pun întrebări. Trebuie să vă spun că aceste întrebări sînt atît de interesante, atît de nostime și de ciudate, încît nu o dată mi se întîmplă, din cauza lor, să cad pe gînduri zile întregi. De fapt, cititorii care îmi pun întrebări sînt cei pe care îi iubesc cel mai mult, pe care îi respect cel mai mult și iată de ce profit de posibilitatea pe care o am acum pentru a răspunde pe scurt măcar la cîteva din scrisorile pe care le-am primit chiar azi de la ei.

Vasile C. — Buzău : „Ideea cu Tanța și Costel este originală, proprie sau este inspirată din opera vreunui confrate ?“

Răspuns : Nu, ideea nu este originală și cu atît mai puțin proprie. Este o idee pe care am descoperit-o, așa cum cu bunăvoință insinuați, în opera unui alt scriitor, de unde am preluat-o, așa cum se spune, creator. Foarte mulți intelectuali avizați, ca și dvs., au sesizat imediat împrumutul și mi-au spus-o în față. Cum nu re-

gret absolut de loc ceea ce am făcut (în istoria literaturii sînt exemple și mai grosolane), pot să dau pe față și titlul lucrării din care m-am inspirat : „Cîinele soldatului“.

Lilly Porumb — Medgidia : „Vă rog să-mi răspundeți sincer dacă Costel este de felul lui original din Medgidia, deoarece, dacă este așa, eu l-am cunoscut personal tot pe peronul gării, în noaptea de 12 august a.c. 1965, la ora două și un sfert. Aștept foarte emoționată răspunsul“.

Răspuns : Nu, Costel nu este originar (dvs. spuneți original, ceea ce este de fapt același lucru) din Medgidia. A trecut însă de mai multe ori pe acolo în cadrul deplasărilor sale pe teren și probabil că, cu o astfel de ocazie, ați avut fericirea personală de a-l cunoaște. Dar nu înțeleg ce vreți să insinuați cu asta ? C-o să intrați și dvs. în istoria literaturii ?

V.V. — Coțușca : „Cînd v-a venit ideea de a scrie Tanța și Costel ?“

Răspuns : Într-o zi.

Vasilica A. Vasile — Lehliu : „Dvs., care ați scris «Iubirea e un lucru foarte mare», ați fost vreodată îndrăgostit cu adevărat ?“

Răspuns : Da, dar nu-mi amintesc exact de cine.

Georgeta Țică — Bolintinu : „Puteți să-mi trimiteți și mie unul din modelele de pulovere

compuse de Tanța personal, ca să mă îmbrac și eu la fel ca ea ?“

Răspuns : *Da. Vă trimit mâine.*

Gelu Mărar — Focșani : „*Deși sînt la vîrsta de 55 de ani, nu m-am decis încă ce meserie să-mi aleg în viață, fiind întreținut de părinți. Puteți să-mi dați un sfat ?*“

Răspuns : *Da. Faceți-vă scriitor.*

Costică C. — Coțofeni : „*E adevărat că întîmplările Tanței și ale lui Costel sînt autobiografice, în sensul că vi s-au întîmplat chiar dvs. personal ?*“

Răspuns : *Da, e adevărat. În realitate, trebuie s-o recunosc, Costel sînt eu, iar Tanța nevastă-mea. Toate întîmplările descrise le-am trăit mai întîi personal, iar abia după aceea le-am transcris. Evident, am făcut unele mici schimbări, pentru a deruta. Astfel, eu nu m-am cunoscut cu nevastă-mea în gară la Medgidia, ci în gară la Buzău ; ochii ei nu sînt albaștri spre verde, ci verzi spre albastru, iar pe vremea aceea eu nu lucram la ORACA, ci la Oficiul pentru colectarea părului de capră. Abia mai tîrziu m-am făcut scriitor.*

Mihu I. — Chitila : „*Care e numele dvs. adevărat, deoarece se zvonește că Băieșu este un pseudonim ?*“

Răspuns : *Intr-adevăr, Băieșu este un pseudo-nim. Pe mine mă cheamă de fapt Ion.*

*Celorlalți cititori le voi răspunde direct acasă, deoarece întrebările lor cuprind unele aluzii care ar putea produce confrăților mei grave complexe de inferioritate. Tuturor vă urez :
noapte bună !*

Autorul

1

2

3

4

5

Ne aflăm pe peronul gării Medgidia. Vară. Cald. Chiar foarte cald. E atît de cald încît șinele de cale ferată se dilată văzînd cu ochii. La bufet, muștele au leșinat de zăpușeală pe platoul cu chiftele și cîrnăciori de porc. În biroul Mișcării, telegraful zdrăngăne fără entuziasm, monoton. Pe peron se află în total șapte persoane, care așteaptă fie acceleratul dinspre Constanța, fie personalul dinspre București. Din toate aceste șapte persoane, numai două ne atrag atenția și numai asupra lor ne vom concentra privirile. Ea stă pe o bancă, cu valijoara alături, cuminte și sobră. Nu privește nici în dreapta, nici în stînga. Din cînd în cînd, mai exact spus, din două în două minute, își privește ceasul de la mîină, marca „Cornavin” — iar un ochi atent și sensibil ar putea observa că ea face

acést g st cu o anumită distinc ie  i m ndrie pentru obiectul cu care este înzestrată m na sa st ng .

Tot pe peron se află un t n r destul de bine făcut fizice te, care poartă în m n  o servietă din imita ie de piele, servietă în care se află amestecate h rtii oficiale, o pijama, o ma in  de ras, un săpun „Cheia”  i alte obiecte de interes intim. El se plimbă prin fa a băncii pe care este a ezat  fata de aproape cinci minute. Distan a pe care o parcurge este de cincisprezece metri, pe care o cuprind exact  aisprezece pa i, num ra i at t de ea, c t  i de el.  n timpul în care parcurge acest itinerar at t de monoton, privirea lui este a intit  necontenit asupra ei. De ce o prive te el atât de insistent ? Poate că nu  nt mpl tor.  i poate nu e  nt mpl tor că, în același timp, nici ea nu este străină de această manevră  i că urmărește totul cu coada ochiului, în a teptarea a ceea ce avea să se  nt mple în mod inevitabil.

Pentru că, într- dev r, la ora paisprezece  i douăzeci  i unu, el se opre te în fa a ei, o fixează cu o privire indescr ptibil , cuprinz nd în ea cel puțin douăzeci  i unu de sentimente  i nuan e, se uită apoi la ceasul lui de m n , marca „Pobeda”, după care se apropie  i o întreabă cu o voce numai aparent dezinteresată :

— La dumneavoastră e tot paisprezece  i douăzeci  i unu ?

Tanța îl privește o clipă mirată, deși se poate spune că undeva, în sufletul ei, aștepta această întrebare gravă.

— Nu. La mine este paisprezece și douăzeci și doi.

Costel își verifică încă o dată ceasul, mirat peste măsură de această nepotrivire orară, după care se așază lângă ea pe bancă, pentru a-l potrivi după al ei. Și dacă tot se așază, evident, se simte obligat să întrețină cu ea o anumită discuție, pentru a fi politicos.

— Și dumneavoastră ați pierdut acceleratul ?

— Da.

— Eu la fel. Ce ghinion ! Mergeți departe ?

— Până la Lehliu.

— Eu la Babadag.

Tanța îl privește uimită. Parcă nu-i vine să creadă.

— La Babadag ? !

— Da. De ce mă întrebați ?

— Din curiozitate.

— Cu ce ocazie la Medgidia ? În interes de servicii ?

— Nu. La o rudă.

Costel o privește cu o uimire incalificabilă, de parcă i-ar fi spus că are trei mâini și două capete.

— Aveți o rudă la Medgidia?

— Da, am. De ce mă întrebați?

— Așa, din curiozitate. În sfârșit... Nu vi se pare prea cald?

Tanța se gîndește o clipă, meditînd cu toată gravitatea asupra stării timpului: să spună că e cald, să spună că nu e cald? În sfârșit, se decide:

— Ba da. Mi se pare.

Costel o privește atent și se decide apoi să facă o propunere concretă:

— Ar trebui să luăm o bere.

Tanța refuză precaută:

— Mulțumesc, eu nu iau bere.

— De ce?

— E amară.

Motivul i se pare lui Costel puțin plauzibil, dar îl acceptă.

— Mă rog, fiecare cu gustul lui. Atunci poate luați doi mititei.

— Mulțumesc. Nu obișnuiesc.

Costel o privește lung, cu o admirație vizibilă chiar și cu ochiul liber pe fața lui. Persoana e de caracter, rezistă frumos în fața ispitelor, nu pare o fitecine. Este cazul deci să înceapă cu ea o conversație serioasă.

— Nu vă supărați, ce vîrstă aveți?

Tanța ezită o clipă. Oare întrebarea lui era sinceră sau pur și simplu ocazională ? Vrea să se lămurească și întreabă la rîndul ei :

— De ce mă întrebați ?

— Așa, din curiozitate.

— Cît îmi dați ?

— Șaptesprezece.

— O, sînt mult mai bătrînă. Am optsprezece

— Împliniți ?

— Împliniți.

Conversația a înaintat atît de mult în intimități și e atît de cald pe peron, încît Costel se decide să spună și el adevărul :

— Și eu am împlinit alaltăieri douăzeci și unu.

— Alaltăieri ?

— Da, chiar alaltăieri. Adică în ziua de 21.

— Interesant. De aceea v-am întrebat, pentru că și eu tot în douăzeci și unu m-am născut. Dar în iulie. În orice caz, vă urez mulți înainte.

— Mulțumesc foarte mult. Dacă nu vă deranjez, bineînțeles, și dacă puteți să-mi spuneți : ce profesie aveți ?

— Eu ? Sînt casieră la Alimentara din localitate. În particular trag și la mașina de cusut.

— Și în calitate de casieră manipulați bani numerar ?

— Bineînțeles, și zilnic.

— Nu e periculoși ?

— Nu, că seara îi depun la CEC. Dumneavoastră cu ce vă ocupați, dacă nu vă deranjez ?

Costel tușește, deși nu este bolnav, cu scopul de a câștiga timp, pentru a se întreba dacă se putea desconspira sau nu în fața unei persoane pe care nu o cunoștea suficient. În definitiv, se gîndi el, și ea mi-a spus cu ce se ocupă.

— Domnișoară, eu sînt achizitor la ORACA. Achiziționez animale pentru sacrificare.

— Pentru sacrificare ?!

— Da.

— Îmi închipui că nu vă e prea ușor nici dumneavoastră ?

— Ușor ? ! Numai cîte drumuri fac. Aproape tot timpul sînt în deplasare. Cînd mă cauți sînt pe teren : ba la Babadag, ba la Lehliu...

— Ați fost și la Lehliu ?

— Evident.

— Atunci înseamnă că cunoașteți localitatea.

— Da, dar nu amănunțit. Știți ce ? Hai să luăm o bere și să consumăm niște mici.

Acesta este unul din momentele cele mai intense și mai dramatice din toată istoria relațiilor dintre Tanța și Costel, putem spune momentul-cheie. Este momentul în care un „da” sau un „nu” poate avea pentru destinul lor consecințe in-

calculabile. De altfel, Tanța nu e proastă, sesizează imediat că se află la o răscruce și rămîne pe gînduri circumspectă, întîrziind anume răspunsul. Aparent, problema e simplă : să accepte sau nu. Întrebarea se pune însă și altfel : dacă acceptă, nu va crede el că este prea abordabilă și prea sociabilă ? Iar dacă nu acceptă, nu o va lua el drept una nedusă la biserică ? În cele din urmă, judecînd totul cu maximă luciditate, Tanța se hotărăște să accepte, dar cu un amendament foarte precis :

— Accept, dar nu consum decît doi mici și beau maxim un țap.

— Mă rog, consumați dumneavoastră cît aveți posibilitatea.

Ea se ridică, el pornește înainte, deschide ușa bufetului larg, ca orice om cu diurnă în buzunar, ea intră după el, sfioasă, și se așază amîndoi la o masă.

— Maistre ! Opt mici, o halbă și un țap.

Stînd acum față în față, ei simțiră simultan necesitatea sporirii intimității. Inițiativa o luă el, așa cum era și normal :

— Nu vă supărați, îmi dați voie să-ți zic tu ?

Tanța se gîndi că, dacă a ajuns să consume cu el mici și bere, ce importanță mai avea cum își spuneau : tu sau dumneavoastră ? Fu de acord.

— Da, spune-mi cum îți face plăcere.

Micii și berea întârziiau, cum era și firesc, așa că Costel făcu discuția să avanseze :

— Și, în general, tu cum te distrezi ?

— Sîmbătă seara mă duc la dans. Cîteodată mă duc și la film.

— Pă Pardaillan l-ai văzut ?

— De trei ori : o dată cu mama, o dată cu tanti și pe urmă m-am dus și singură.

— Cărți citești ?

— Nu, căci m-adoarme.

— Și pe mine la fel. Nu știu de ce, dar m-adoarme al dracului. C-aș putea să citesc cît merg cu trenul, că merg cîteodată ziua și noaptea, dar uite, îți spun sincer, mai mult îmi place să mă uit pe fereastră. Ție nu-ți place ?

— Îmi place cînd e peisage. Cînd nu e peisage prefer mai bine să cad pe gînduri.

În sfîrșit, ospătarul aduce micii și berea. Mirosul micilor, cu seul sfîrîind în ei, le dă brusc o efervescentă intelectuală care își arată repede consecințele :

— Maistre, i-ai prăjit bine ? Dacă nu i-ai prăjit, să știi că ți-i dau la remaniat. Hai, servește. Ia și sare. Sau vrei cumva muștar ?

— Nu, muștar nu obișnuiesc.

Tanța se uită în jur după tacîmuri, dar la bufetul gării Medgidia nu se dau la mese furcu-

lițe, iar de cuîte nici vorbă, pentru că se fură, deși toate tacîmurile au pe ele gravat încă de la fabrică inscripția „Furat de la bufetul C.F.R. Medgidia“. Ca să salveze situația, ea prinde micul cu degetele de la mîna dreaptă, dar nu cu toate degetele, ci numai cu două, mai bine zis cu vîrful lor. Ducînd spre gură micul, ea ridică degetul mic în sus, ca un semn al distincției sale funciare, al educației primite în familie și al demnității de salariată. Din cînd în cînd, ea își șterge colțurile buzelor cu degetele și își aranjează cu discreție o șuviță rebelă de pe frunte.

— Auzi, o îndeamnă Costel, mîncînd cu o poftă specifică poporului român, ia cu sare, că mie îmi place sărat.

— Și mie îmi place grozav de sărat, așa de grozav că părinții mei se și miră.

— Văd că ne potrivim. Hai, mai consumă un mic.

Tanța știe foarte bine că a mîncat deja doi, că pe farfurie a mai rămas unul singur și că pentru o fată serioasă cum e ea a mînca trei mici este deja exagerat. Drept care refuză hotărît :

— Nu. Mulțumesc. Am consumat.

— Locuiești cu părinții ?

— Da.

— Mai ai frați ?

— Unu, da' mai mare.

Costel a încheiat conturile, cum se spune în termeni bancari, și cu ultimul mic. Conversația face astfel un important pas înainte, alunecând ușor-ușor pe aripile lirismului.

— Tu nu te plictisești când ești singură ?

— Mă plictisesc, dar pe urmă îmi trece.

Costel oftează adânc și foarte trist, ca orice ființă dezamăgită de viață :

— Totuși, altfel e când ești în doi, nu ?

— Evident, nu se compară.

— Mai discuți, mai vorbești... Nu ?

— Bine-nțeles.

— Că de-aia e făcut omul... Auzi ? Tu cum ai ochii ? Albaștri ?

— Da' de ce mă întrebi ?

— Așa, din curiozitate.

— E albaștri, da' bate spre verde.

Costel cercetează personal organul respectiv.

— Da, să știi că ai dreptate, bate puțin în verde. Nu mult, dar bate.

Urmează o pauză, vreme în care Costel privește lung și fără cruțare în ochii ei albaștri care bat în verde. Apoi, brusc, fără s-o lase să bănuiască absolut nimic, întreabă sec :

— Spune-mi, te rog, în principiu : părinții tăi ar avea ceva contra să te căsătorești ?

Adevărul e că Tanța era pregătită de mult pentru o astfel de întrebare și răspunde ridicînd cu multă siguranță sprînceană de la ochiul drept :

— Dar de ce să aibă contra ?

— Te întreb.

— Păi nici nu se amestecă.

— De ce nu se amestecă ?

— Păi nu se amestecă din principiu și de cînd cu frate-miu care s-a căsătorit peste capul lor cu una care nu era din Lehliu și pentru care ei nu i-a dat consimțămîntu' și...

— Și ?

— Și ei are acuma doi copii de școală și tata tot nu le dă consimțămîntu', că nu vrea s-o accepte pe ea. Iar de atuncea tata a zis că nu se mai bagă în viitoru' meu, po' să fac ce vreau și să mă mărit și cu Gingis Han.

— Chiar cu Gingis Han ?!

— Mă rog, așa a zis el...

— Totuși, eu aș vrea să le ceri consimțămîntu'.

— De ce, dacă sînt majoră și legală ?

— Nu mă obliga la explicații. Am nevoie de consimțămîntu' lor, pentru că așa e frumos și corect.

— Bine, i-l cer lu' mama, că ea mi l-a mai dat o dată, dar eu nu l-am luat pentru că nu mă interesa persoana.

— Și ei vrea să-ți facă nuntă?

— Da, mama vrea neapărat. Că cică o fată are și de ce să nu-i facă:

— Mă rog, dacă vrea, eu n-am nimic împotrivă, dar cu ce-o facem?

— Păi avem găini, avem rațe, găște, curcani... Tata a zis că dacă găsesc un băiat bun, taie și porcu'.

Auzind de porc, Costel se opune hotărât, dintr-un sentiment pur profesional:

— E suficiente păsările, porcu' nu. Lăsați porcu' să rămână în viață.

— Il lăsăm, că ținem toți la el, și ne e drag, că e tare blînd, dar ce facem cu sarmalele?

— Fără sarmale. Friptură și-atîta. E suficient. Pentru că nici n-o să chemăm prea multă lume. Că vine unu', altul, bea, mănîncă, se duce și pe urmă te mai și înjură. Nu chemăm decît obligațiile.

— Bine, chemăm numai obligațiile.

— Și vrei să te îmbraci mireasă?

— Păi aș vrea... Să mă vadă și pe mine colega...

— Mă rog, dacă ții neapărat... Dar nu cum-părăm rochie nouă.

— Nu, nici vorbă. Închiriez una de la magazinul ăla de pe Lipscani. Auzi? Poți să-nchiriezi și tu de-acolo un costum negru.

— Lasă că am unul albastru de camgard aproape nou-nouț, l-am îmbrăcat de cinci ori. Ce, nu merge cu albastru?

— Da' de ce să nu meargă? La noi s-a căsătorit unul în gri și ce menaj fericit are.

— Da' ce, parcă culoarea contează? Contează să... Auzi? Ce e azi?

— Păi, să tot fie marți.

Costel îi prinde o mână și i-o trage puțin mai aproape, dându-i astfel de înțeles că discuția devine serioasă:

— Ascultă. Fii atentă aici. Cît durează pregătirile?

— Care pregătiri? De nuntă?

— Da.

— Păi, știu eu... Vreo zece zile...

— Ce să faceți, mă, în zece zile? Într-o zi tăiați păsările, că porcu' a rămas să nu-l sacrificați, în altă zi pregătiți friptura, și gata. E clar, îi dați zor ca să fiți gata pînă duminică. Eu mă întorc de la Babadag sîmbătă seara, fac întrerupere la voi douășpatru de ore și terminăm povestea. Ce atîtea probleme și complicații? Să nu uit: du-te mîine și fă-ți wasermanul.

— Că tot am eu treabă la dispensar.

— Da' ce, ești bolnavă ?

— Nu, îi duc moașei un model de pulover, că la noi, la Lehliu, toate se ia după mine. Dacă-mi fac eu un lucru, a doua zi toată localitatea e în uniformă.

Se apropie ora trei. Mai precis, ceasul gării arată paisprezece și cincizeci și patru, ceea ce înseamnă că din momentul de cînd cei doi croi ai noștri s-au cunoscut au trecut treizeci și două de minute. Soarele a devenit din ce în ce mai arzător, temperatura aerului e în creștere. Costel este foarte transpirat :

— Mă, ce căldură ! Extraordinar ! Maistre ! Ia mai dă o halbă și-un ȝap ! Ascultă, ȝie nu ȝi-e cald ?

— Ba da, mi-e cald și mie.

Ospătarul aduce halba și ȝapul, cei doi ciocnesc și beau. El se linge pe buze de spumă, ca se șterge discret cu mîna la gură, deși pe undeva prin geantă are și o batistă. Circa un minut tac împreună, privind fiecare în altă parte, preocupați. De fapt, ei nu se gîndesc la nimic. Pur și simplu nu au ce spune.

— Auzi, mai zi și tu ceva.

— Ce să zic ?

— Zii ceva, nu contează, că mai e cinci minute pînă la tren și e păcat să le pierdem. Zi ceva despre tine.

Luată atît de direct, cum n-a fost niciodată în viața ei, Tanța se intimidează pur și simplu. Nu știe ce să zică.

— Acu', momental, nu știu ce să zic... Da' dacă mă gîndesc...

Și Tanța se pune într-adevăr pe gîndit, aceasta reieșind din felul foarte crunt în care își încrețește fruntea. Văzînd-o cum se chinuie, lui Costel i se face milă.

— Lasă, dragă, nu te mai gîndi, că nu-i musai. Mai odihnește-ți și tu mintea, că de cînd cu asteniile ăstea... Hai noroc și călătorie plăcută !

— Mulțumesc, de asemenea.

— Și vezi, ocupă-te serios de chestiile alea, nu neglija wasermanul, pentru că în ultimă instanță el e esența.

— Cum să-l neglijez, Doamne ferește ? Cum ajung, cum dau sînge. Dar tu unde ți-l faci ?

— Lasă că eu mă descurc. Nu-mi purta tu mie de grijă.

Un șuierat scurt de locomotivă anunță sosirea trenului în gară. Costel plătește consumația și fug amîndoi spre tren. Ea se urcă în

vagon și își arată imediat bustul la fereastră. Jos, pe peron, Costel continuă să-i dea diferite sfaturi folositoare :

— Ai grijă unde pui valiza și vezi să nu ți-o fure cineva.

— Lasă c-o țin în mână.

— Mai bine. Auzi, și nu chema lume multă la nuntă. Nici chiar toate neamurile nu le chema. Din partea mea să știi că n-o s-aveți deranj : sînt orfan.

Tanța, impresionabilă, vărsă pe loc o lacrimă de mila lui :

— Vai, săracu' de tine ; ești orfan ?

— Lasă, nu plînge, că de multe ori e mai bine așa. Gata, a plecat ! Hai, la revedere ! Drum bun ! Pa ! Vezi să...

Trenul ia viteză și se îndepărtează. Ultimele vagoane trec pe dinaintea lui Costel. Brusc, acesta sare ca ars și o ia la fugă după tren :

— Alo ! Pardon, dați-mi voie ! Alo ! Hei ! Cum te cheamă ? Cum te cheamă ? Cum te... S-a dus... Ia uite, domnule, cum uitai ? ! Extra-ordinar ! Ce ghinion ! Stau atîta de vorbă cu ea, discutăm atîtea lucruri și uit s-o-ntreb pînă și de numele mic. Așa ceva nu mi s-a mai întîmplat.

E din ce în ce mai cald. Peronul s-a golit. Cu servieta la subțioară, Costel intră în bufetul gării și comandă amărît :

— Maistre, adu o halbă ! Și unde zicea că se duce : la Bolintinu', la Lehliu sau la Urziceni ? Nu-mi aduc aminte, să mă tai în bucăți. De când cu serviciu-ăsta mi-a slăbit memoria ceva nemai-pomenit. Toată ziua cu cifre și cu taurine, slăbește, oricît ar fi ea de memorie. Maistre, adu și doi mici ! Dacă nu i-am luat numele și localitatea, e clar, i-am pierdut urma. S-a dus... Și părea fată bună, delicată, manierată, mașină de cusut... De cum am văzut-o, mi-a făcut impresie. Și ce intenții serioase aveam cu ea ! De unde spunea, domnule, că e ? Ia să fac eu un efort. Bolintinu' — nu. Urziceni — nu. Tecuci — nu, că era parcă din Bărăgan. Ciulnița — parcă nu. Lehliu... Parcă era Lehliu... Da, parcă era Lehliu... Dar nu sînt sigur... Mă, și ce fată bună era ! Ce deli... Da, știu ce fac. Iau fiecare localitate la rînd și-o caut. Foi de drum am, diurnă am... Pînă la urmă dau eu de ea. Dau eu de ea, nu mă las, să știu de bine c-o caut pînă la sfîrșitul lumii. Gata, m-am ambiționat ! Maistre ! Ia mai dă o halbă ! Mă, ce căldură !

„Îți mai aduci aminte, dragă?”

Este sîmbătă după-amiază și ne aflăm în interiorul atît de plăcut al magazinului alimentar din Lehliu, magazin model pe raion, bine aprovizionat și cu o clientelă bogată. În ghereta casieriei, Tanța eliberează bonuri și încasează bani, manipulînd cu desăvîrșită virtuozitate o mașină semiautomată, cu manivelă. Clienții vin la ghișeul ei, avînd pe față încrederea că vor fi serviți prompt și cinstit, ceea ce se și întîmplă. În magazin e o atmosferă plăcută, un murmur monoton de voci și sunete specifice.

Într-o astfel de ambianță obișnuită magazinului alimentar din Lehliu își face apariția Costel, călcînd precaut, cu veșnica lui geantă din imitație de piele la subțioară. Privește în jur atent, apoi se apropie cu pași înceți de ghișeul casieriei. Figura ei i se pare desigur cunoscută, dar ezită totuși înainte de a o aborda. Ca să fie

mai sigur, se postează la vreo zece metri de ea, tușește și face diferite alte gesturi zgomotoase, spre a-i atrage atenția. Dar Tanța nu a avut niciodată, și cu atât mai mult nu va avea nici acum, obiceiul de a pierde timpul plimbându-și privirile prin local după clienți, atîta timp cît în fața ei oamenii stau la coadă și cît în sertarul ei se află o sumă care nu o dată atinge cifra de zece mii lei.

Văzînd că nu reușește să-i atragă atenția în nici un fel, Costel se apropie de ghișeu cu intenția vădită de a o studia pe casierită mai de-aproape. Dar, pe bună dreptate, clienții care așteaptă la coadă disciplinați se revoltă că el intră prin față și-l obligă să treacă la rînd. Costel nu are încotro și se supune.

— Mă scuzați, eu nu cumpăr. Vreau numai să întreb ceva. Dar, mă rog, dacă vreți neapărat pot să stau și la coadă.

Bineînțeles, în sinea lor, clienții nu cred nici în ruptul capului că el nu are într-adevăr nimic de cumpărat și Costel face eforturi să-l convingă de aceasta pe un cetățean de alături :

— Nu cumpăr absolut nimic, am o treabă particulară cu domnișoara de la casă.

Costel s-ar fi așteptat ca respectivul să-l întrebe ce anume treabă are cu casierita, dar

Gazza

acesta, în chip cu totul și cu totul ciudat, nu-i puse respectivă întrebare. Surprins, Costel insistă :

— Dumneavoastră o cunoașteți pe domnișoara ? E din localitate, are părinți, frați, surori, voiajează, e serioasă ? Nu știți. Mulțumesc.

Dar iată că între timp coada a înaintat și Costel se trezește față-n față cu casierița. Calm și calculat, el se apleacă puțin spre ea și o întreabă cu un foarte nuanțat subtext în voce :

— Vă rog, opt mici, o halbă și un țap.

— La bodegă. Aici nu servim decât coloniale.

— Depinde de persoană. Poate că pe mine mă serviți special.

Nu este însă Tanța omul care să-și permită cochetării cu clienții în timpul serviciului :

— Altu' la rînd, că ăsta e beat !

Oarecum foarte surprins și poate chiar puțin umilit, Costel se retrage deoparte, cuprins de frămîntări profunde. Întrebarea pe care și-o pune este una singură :

— O fi ea, n-o fi ea ? După fizionomie ar fi, după voce n-ar fi.

Sfîșiat de aceste contradicții fundamentale, Costel se instalează iarăși la coadă și, cu o răbdare de nedescris așteaptă să ajungă iarăși în fața gheretei casieriței. În acest timp el se întreabă dacă e bine să-i pună chestiunea direct

sau să fie în continuare subtil. În ultima clipă se decide pentru a doua variantă.

— Nu vă supărați, ce ochi aveți ?

— Ochi n-avem. Avem costiță, avem ceafă, avem file și organe : rinichi, ficat, inimă...

Atît îi trebuie lui Costel : ca discuția să ajungă la inimă, adică la un subiect în care el se poate descurca fără dificultăți.

— Aveți chiar și inimă ?

— Avem. De ce mă întrebați ?

— Așa, din curiozitate.

— Doriți să cumpărați ?

— Bine-nțeleș, de mult doresc să cumpăr o inimă, dar să fie liberă.

Cu chestia asta el sări însă peste limitele pe care ea le admitea în discuțiile libere cu clienții, și fu la un pas de a rata totul, deoarece fu luat tare :

— Lăsați, tovarășe, că spirite de glumă cunoaștem și facem și noi. Hai, altul la rînd !

Costel se hotărî să bată fierul cît e cald și aruncă pe tapet această replică-cheie :

— Dar ochii aceștia albaștri, care bate în verde, nu e de vînzare ?

Aluzia atît de directă șocă imediat memoria Tanței, care reacționează puternic. Ea se albi de emoție o clipă pe obraji și pe frunte, apoi fața ei se luminează ca o zi de sărbătoare :

— Vai ! Dumneavoastră... Dumneata... Tu erai, dragă ?

— Eu eram ! În culmea fericirii, Costel încercă să-și vîre capul în gheretă, ca s-o sărute.

Din fericire, ea își revine la timp :

— Nu te introduce, că ne vede consumatorii și ajungem în condică.

Într-adevăr, clienții au început deja să se impacienteze, deoarece coada nu mai înaintează de loc. Costel fu nevoit să-i tempereze :

— Aveți răbdare, vă rog, c-aici e comandă specială.

După care Tanța însăși scoate capul pe orificiu și strigă cu energia ei caracteristică :

— Gata, nu se mai servește ! Ora-nchiderii, vă rog ! Se face monetaru'.

Regăsirile au fost întotdeauna momentele cele mai tari din toate poveștile de iubire. Emoția îi face atunci pe îndrăgostiți să-și piardă capul, să înșire vorbe fără noimă, să uite aproape întotdeauna esențialul. Așa se întâmplă și acum. Abia după cîteva minute Costel reuși să pună o întrebare bine încheată :

— Și zi așa : nu m-ai mai cunoscut ?

Tanța recunoscuse sincer gafa făcută, în toată grozăvia ei :

— Ca să vezi, dragă, ce înseamnă să te cu-
funzi în serviciu și să nu mai deosebești omul
de client. Te rog să nu te superi.

— Ei, cum să mă supăr ? Că nici eu nu te-am
recunoscut la început. Stam și mă întrebam : e
ea, nu e ea ? Pe urmă mi-am luat inima în dinți
și te-am întrebat chestia cu ochii. Pe urmă, cât
am stat la coadă, mi-am amintit deodată de
tot : cum ne-am cunoscut noi acu' cinci zile în
gară la Medgidia, cum am discutat noi, cum am
vorbit..

Lacrimile umplu ochii albaștri spre verde ai
Tanței, o duioasă nostalgie copleșind sufletul ei
sensibil de femeie.

— Cum m-ai întrebat tu cât e ceasul și cum
ți-am răspuns eu... Pe urmă cum am băut bere,
cum am mâncat mici...

— Pe urmă iar am discutat, și iar am vorbit...

În felul acesta s-ar fi putut continua' cu amin-
tirile la infinit, riscînd desigur să se cadă într-un
paseism primejdios. Noroc că ea, ca femeie
practică, e mai cu picioarele pe pămînt :

— Ascultă, dragă, iartă-mă că te întreb. Tu-ți
mai menții chestia aia ?

— Care ?

— Aia cu...

— Cu ce ?

Tanța încă nu știe ce să creadă despre el : ori n-are memorie, ori face pe nebunul :

— Păi... acolo în gară, când m-ai întrebat tu dacă aș fi de acord cu... Și când eu am zis că da, că sînt majoră...

Orice om normal de pe lume ar putea crede că Costel se prefăce că nu-și aduce aminte. Adevărul este însă — și vă garantez asta pe cuvîntul meu de onoare — că el nu-și amintește nimic în legătură cu promisiunea despre care e vorba :

— Care chestie, dragă, că eu știu tot ce-am discutat, n-a fost zi să nu mă gîndesc la ce-am vorbit și-am făcut noi în gară. Va să zică la început te-am întrebat cît e ceasul, este ?

— Este.

Tanța bifează fiecare amintire pe degete.

— Pe urmă unde mergi...

— Și eu am spus că la...

— N-are importanță. Pe urmă te-am întrebat de filme.

— Pe urmă de cărți, și eu ți-am spus că m-adoarme.

— Și că pe mine la fel. Este ? Pe urmă am trecut la ochi.

— Că e albaștri și bate în verde. Și imediat după asta cî mi-ai zis ?

— Ce ți-am zis ?

Jenant, jenant, dar biata Tanța n-are încotro, este obligată să i-o spună aproape direct :

— Că dacă aș fi de acord să... Să-mi fac wasermanul ! Mi-ai zis sau nu ?

— Da, ți-am zis.

— Și te mai menții ?

— Păi sigur că mă mențiu. Auzi vorbă !

În sfârșit, Tanța expiră liniștită.

— Așa spune, frate, de ce mă fierbi ?

— Ai fost la dispensar, ți-ai făcut wasermanul ?

— L-am făcut. A ieșit negativ.

Pentru o clipă, Costel este neplăcut surprins :

— De ce, dragă, negativ ?

— Păi așa e, dragă, la sânge. Că dacă e negativ, e bun.

El parcă nu e convins totuși :

— Ia dă-l încoace să-l văd dacă e bun.

— Păi, azi l-am luat, dragă, cum să nu fie bun ? E proaspăt. L-am ținut tot timpul aici în sertar, printre bani. La un moment dat l-am dat rest la un client. Noroc că mi l-a adus înapoi.

Costel râde de se prăpădește. Grozavă chestie !

— Și eu mi-am făcut analizele. Le-am făcut la Babadag. Știi cum au ieșit ? Ghici.

— Cum ?

— Tot negative. E grozav ce ne potrivim.

Emoționată, Tanța se joacă cu niște sute, pe care le frunzărește cochetă.

— Și dacă ne potrivim, ce facem ?

— Ce facem ?

De astă dată, Tanța nu mai are răbdare să-l ia cu subtilități, intră direct :

— Facem nunta ?

— Păi sigur c-o facem. Altfel de ce crezi că veneam pînă aici ? Că eram pe drojdie și cu diurna și cu foile de drum. E gata pregătirile ?

— Aoleu ! Să vezi ce mai fierbe oalele la noi acasă !

Costel își freacă palmele de bucurie. Parcă nu-i vine să creadă :

— Ce vorbești, domnule, fierbe ?

— E un zor ce nu s-a pomenit. Tata m-a întrebat ieri deoparte în secret ce fel de băiat ești. Și eu i-am spus : „Tată, e un băiat estra. O să-ți facă o impresie...” „Bine, a zis tata, dacă e așa, atunci tai și porcu”.

— Și ?

— Gata. Azi-dimineață l-a tăiat.

— Păi de ce l-a tăiat, mă, săracu' ? Nu te-am rugat eu atunci în gară la Medgidia să nu sacrificai porcul ?

— Lasă, dragă, dă-l încolo de animal, că o dată mă mărit în viață. Auzi ? Stai puțin să fac

monetaru', să mergem acasă, că ăia ai mei e curioși morți să te vadă.

— Bine. Hai că te ajut și eu.

Tanța tresare brusc și-i aruncă o privire de gheață :

— Nu. Aici e bani numerar și poate să iasă cu miliție sau mai rău.

— Adică n-ai încredere în mine ?

— Am încredere, dar la noi a fost un caz și de-atunci pe numerarul meu nu mai pune nimeni mîna. Pe orice, dar pe numerar nu.

Costel nu e el omul care să nu știe ce înseamnă un abuz, cînd e vorba de avutul statului :

— Dragă, te înțeleg, că și eu umblu și cu viramente și cu bani lichizi și știu cît e de parșivi. Hai, dă-i bătaie.

Tanța scuiță de două ori gospodărește în degete și începe să numere. Sutele zboară prin mîinile ei ca vîntul, producînd un foșnet care lui Costel îi este de-a dreptul familiar.

— Domnule, ce-am mai umblat după tine ! Că atunci în gară, parcă-mi luă Dumnezeu mințile. Uitai să te-ntreb cum te cheamă.

Tanța conversează fără să se întrerupă din numărat, ceea ce vorbește de la sine despre pregătirea sa profesională :

— Eu n-am uitat, dar mi-a fost rușine să mă recomand de una singură. Că puteam în ultimă

instanță să te întreb eu pe tine cum te cheamă, dar nu se făcea din partea unei fete de caracter. Chestia cu recomandăția era obligația ta. Tata să știi că mi-a și făcut observație. Cică, băiat bun, nimic de reproșat, dar când ceri o fată în căsătorie, ești obligat în primul rînd să-i spui cum te cheamă. Și are dreptate.

— Știu că are, dar ce să fac dacă am uitat ? Păi am uitat eu și localitatea unde locuiești, că la un moment dat era să și renunț să te mai caut. Pur și simplu nu-mi mai aduceam aminte dacă mi-ai spus că ești din Urziceni, din Bolintinu sau Lehliu.

— Din Lehliu sînt.

— Acuma știu și nu mai uit niciodată. Dar ca să te găsesc, ce crezi c-am făcut ? M-am dus și la Urziceni, și la Bolintinu, care e două, intru în toate alimentarele, mă duc și la ferometale, ca să fiu mai sigur, stau la o grămadă de cozi și mă uit în ochi la toate casieritele, că de-ntrebat nu puteam să-ntreb pe nimeni, pentru că nu-ți știam numele. Una de la Bolintinu din Vale semăna al dracului cu tine. „Aveți ochii albaștri ?” o întreb. „Avem”, zice ea. „Și nu ne-am cunoscut noi într-o gară acum cîteva zile ?” o întreb în continuare. „Ne-am cunoscut”, zice ea. Eu intru la idei. O fi ea, n-o fi ea ? Zic : hai s-o verific la ochi, și-i spun să

vină mai aproape, ca să văd dacă îi bate în verde sau nu.

Tanța încremenește cu numărătoarea exact la a optzeci și patra sută :

— Și ?

— Nu bătea. Nu erai tu.

Tanța încremenește pur și simplu la gândul că el ar fi putut să nu vină.

— Că dacă te-ncurcai și nu veneai și mă lăsaai cu pregătirile baltă, cu analizele și cu tot...

— Păi cum să nu viu, dragă, dacă am promis ? Hai, ești gata cu monetarul ?

— O sută doi, o sută trei, o sută patru, gata.

Tanța pune teșcăul de bani într-o sacoșă și iese din ghișeu. Serviabil, Costel întinde mîna să ia el sacoșa, dar ea din nou se vede pusă în situația de a-l refuza :

— Nu, că e numerar, ți-am spus, și nu dau din mîină. După ce facem actele, mă rog, mai vedem, n-ar fi exclus.

— Dragă, și eu ți-am spus, cînd e vorba de numerar, nu încape discuție, ești independentă și bine faci.

— Stai aici și așteaptă-mă, că eu mă duc să depun numerarul la CEC.

— Bine, du-te, și nu te grăbi, că timp este, să nu faci vreo greșală la numărat.

Tanța pleacă. Costel rămîne singur. Magazinul este închis. Vînzătorii au plecat. Numai cel de la mezelărie își aranjează niște marfă, ajutat de responsabil. Deodată, responsabilul îl vede pe Costel plimbîndu-se haihui prin magazin și vine să-l ia, pe bună dreptate, la întrebări. Adică ce caută el în magazin după ora închiderii? Costel se cam bîlbîie la început, nu prea știe ce să răspundă.

— Ce să caut? Nu caut nimic... O aștept pe tovarășa... Pe tovarășa... Pe tovarășa asta de la casă... Ce am cu ea? Da' de ce mă întrebați? A, tovarășu' responsabil? Vă salut. Păi e soția mea... Păi mîine ne căsătorim... Da, mă căsătoresc eu și cu dînsa... Da, cu dînsa... cu ea... Cum o cheamă?

Costel se îngălbenește ca șofranul și se plesnește peste frunte. Ia uite, domnule, iar a uitat s-o întrebe cum o cheamă! În situația asta, bine-nțeles, responsabilul îl ia drept suspect și-i pune o mîină în guler. În zadar încearcă el să se împotrivească:

— Stai, măi tovarășe, ce te legi de mine? Păi de ce să merg la miliție? Am furat ceva, ți-am zis ceva? Păi nu ți-am spus că am întîlnire cu ea aici? Da, domnule, cu tovarășa casieră. Am nuntă cu ea mîine... Cum o cheamă? Da' de ce vrei să afli numele ei de la mine? Dumneata

de ce nu-l știi, că doar e salariata dumitale ?
Stai, tovarășe, nu mă împinge ! Ia uite, dom-
nule, extraordinar, nu mă crede. Uite, frate,
analizele. Am wasermanul la mine... Am...

Dar responsabilul era turc. El l-a dus la mi-
liție.

„La nunta ta eu am să vin...”

Duminică seara, acasă la Tanța. Atmosferă de nuntă. E vorba, desigur, de o nuntă care se desfășoară într-un cadru foarte intim. Acest caracter de intimitate îl dă în primul rînd faptul că nunta e fără daruri. Pentru cei care nu cunosc exact obiceiurile locului, să precizăm că e vorba de o nuntă la care invitații nu dăruiesc bani, ci cadouri în obiecte. La astfel de nunți sînt chemate numai rudele și obligațiile stricte.

Lăutarii cîntă cu foc, se mănîncă bine și se bea bine. În fruntea mesei stau cei doi miri, ea în rochie albă, de mireasă, închiriată de la magazinul de pe strada Lipscani, el în costum albăstru, cu fundă albă în piept. Costel a mîncat bine, a băut bine și se simte bine. Cît despre Tanța, ea e atît de fericită, încît ochii îi strălucesc ca două astre. Amîndoi au o poftă de viață, de fericire și de vorbă de-a dreptul contagioase. Tanța, poate cea mai pusă pe veselie

dintre toți, vrea neapărat să le povestească tuturor cum a fost cu povestea de ieri de la magazin.

— Stați așa, dragă, și faceți liniște! Stați așa, că vă spun eu cum a fost. Va să zică, după ce vine el în magazin, se așază la coadă, ajunge la casă și zice ce-a zis și eu îl recunosc, îl las în local și plec la CEC să depun numerarul. Îl depun frumos și când dau să ies de-acolo și să mă întorc la local, numai ce-l văd pe responsabilul nostru, pe nea Mitică, cum că duce pe unul de guler și-l introduce pe poarta miliției. Mă uit mai bine — el e! Doamne, zic, ce-o fi? Te pomenești că mi-am încurcat viața cu unul de drept comun, care se introduce în magazine sub pretext, rămîne acolo și pune mîna. Intru imediat la miliție și zic: „Tovarășe, ce e cu dînsul și ce-a făcut, că mă interesează și că mă căsătoresc cu el“. „Tovarășă, zice milițianul, a fost prins în local după ora închiderii și ni s-a părut... nu spunem chiar cuvîntul, dar în orice caz era suspect“. „Eu l-am lăsat, zic, acolo, pînă m-am dus și-am depus numerarul la CEC. E viitorul meu soț, uitați, avem și wasermanul gata“. „Bine, zice milițianul, ținînd buletinul lui în mîna, dacă îl recunoașteți ca soț, spuneți-mi cum îl cheamă și vi-l eliberez“.

Costel bea cu poftă încă un pahar de vin și zice privind spre Tanța cu o admirație specific masculină :

— Ei, și atunci să vedeți ce s-a descurcat ea extraordinar, că eu o sfeclisem, pentru că știam că nu i-am spus numele și că nici ea nu-l știe, din neglijență, pe-al meu. Ia zi, dragă, ce le-ai spus.

— Păi le-am zis așa : „Măi tovarăși, într-o căsnicie nu numele contează, contează fericirea !” Și i-am lăsat paf. N-a mai scos unul un cuvânt. Cică : „Duceți-vă, domnule, și fiți fericiți !”

Relatarea produce în rîndul mesenilor reacții dintre cele mai variate : unii rîd pînă cad sub masă, alții privesc cu vădită rezervă povestea, ajungînd chiar pînă la a strîmba din nas. Cu alte cuvinte, parcă nu le-ar place figura tînărului luată în ansamblu. Mirii nu se sinchisesc însă de aceste pete existente pe optimismul general și sînt fericiți, beau și mănîncă. El, cel puțin, e mai tot timpul cu furculița și cu paharul în mînă.

— Hai să trăiești, dragă !

— Mulțumesc. Cum te simți la noi în casă ?

— Păi mă simt bine-al dracului.

— Și eu mă simt la fel.

Așa cum era și de așteptat, țuica luată la aperitiv și vinul destul de roșu consumat cu insistență are asupra lui Costel unele consecințe lirice. Astfel, el îi ia duios o mână miresei și se destăinuiește :

— Ca să vezi, tu, cum e viața. Că eu te-am văzut în gară atunci întâmplător, ți-am propus chestiunea pe loc, tu ai răspuns pozitiv și gata, am rezolvat problema, fără nici un fel de situații și încurcături. Că atâtea chestii, că te uiți la ăștia cu literatura lor cum le complică, de te apucă și râsul... Eu, ai văzut : ți-am spus-o verde-n față. Vrei — bine, nu vrei — bună ziua. Dacă vrei, întrerup la Lehliu. Dacă nu vrei, merg mai departe. N-a fost bine așa ?

— Păi, așa-mi ziceam și eu în mine adineauri : ce băiat de caracter ești tu, că puteai să nu fii.

— În privința asta să n-ai nici o grijă. Cu caracterul stau foarte bine, că mulți se și miră de mine cum de-l păstrez așa de intact, față de cât umblu și de câtă lume văd.

— Păi, dacă tu vrei, puteai să găsești și pe alta, că gări e destule...

— Ei, lasă, că nu gărilor e totul în viața omului.

— Asta da, e adevărat, dar depinde totuși de persoană.

Costel consumă, bine dispus, încă o sarma și un pahar de vin roșu. În același timp, pe fața lui se poate citi o anumită preocupare.

— Măi, și vream să-ți spun ceva adineauri și-am uitat. Cred că era ceva important.

— Lasă, dragă, nu te mai concentra atîta, că nu e musai să-mi spui acum. Hai să petrecem, că timp de discuții o s-avem berechet.

— Oricum, îmi pare rău c-am uitat, pentru că eu, în general, posedam o memorie corectă. Auzi ? Să nu uit : mîine, gata, plecarea. La opt și cinci am luat personalul. Sper să vii și tu să mă conduci la gară.

— Nici nu se discută. Vin, sigur că vin.

Există o expresie care se folosește insistent în ultima vreme, deși poate că stiliștii nu au recunoscut-o încă : „i-a căzut fisa“. Un astfel de fenomen avu loc și în capul Tanței : la început acceptă împăcată să-l conducă la gară, pentru ca peste o clipă să-i cadă fisa și să întrebe foarte surprinsă :

— Adică tu vrei să pleci mîine dimineață ?

— Păi trebuie să plec, că contez în delegație.

— Și-atunci eu ce fac ? Rămîn singură ?

— Păi nu ești cu părinții ? Plus că mai trec și eu din cînd în cînd, că am ocazii aproape lunar.

Atît i-a trebuit Tanței, să audă că el pleacă și-o lasă singură și că o să vină numai ocazional și lunar. Și pe cît era ea pînă acum de blîndă și de supusă, pe atît de mult se înroși la față de furie și jignire :

— Așa nu, dragă, așa nu se poate și nu accept ! Va să zică după ce, vorba ceea, fac sacrificii, tai păsări, tai porc, tu vii, te-nsoți, mă-nînci și pleci ?

— Ce-am mîncat, dragă, o friptură, trei sarmale, că le-am numărat, plus pîine și-un litru de vin ? ! Le plătesc !

— Lasă, dragă, că nu e vorba de bani, dă-i dracului, că toată ziua sînt cu ei în mînă și nu-i mai respect, dar e vorba de sentimentul și de ambiția mea. Stai măcar pînă luni, ca să dau în primire și să merg și eu cu tine !

— Nu pot, dragă, sub nici un motiv. Mîine trebuie să fiu la Titu, pentru că am un lot de taurine pe rampă. Și sînt taurine de rasă, care nu suportă așteptarea.

— Va să zică taurinele contează în ochii tăi, dar cînd e vorba să faci un sacrificiu pentru mine...

Din această clipă, femeia din ea își dădu drumul : începu să plîngă cu fața ascunsă în palme. Noroc că nunta n-a observat încă nimic

Poate maică-sa să fi simțit ceva, dar, ca orice mamă, ce-și zice : mai bine nu mă bag.

— Dragă, fac pentru tine orice sacrificiu, dar nu cînd e taurinele pe rampă, că plătesc locație. Și doar știi și tu ce-nseamnă o locație, că ești salariată, nu casnică.

— Știu, c-am plătit și noi locație o dată pentru niște conopidă, dar vorba e că eu nu sînt sigură că mă părăsești în interes de servicii, că dacă știu că mă minți, mă enervezi în asemenea hal — că sînt și nervoasă — și-ți opresc nunta și ai de-a face cu tata și cu neamurile mele, că nu te mai scoate din mîinile lor nici miliția.

Costel se putea aștepta la orice, numai la asta nu. O pată bruscă și roșie se ivi pe fruntea lui de 4,25 cm.

— Dragă, îmi pare foarte rău, dar tu mă obligi să-mi schimb impresia despre tine pe loc.

— De ce să-ți schimbi impresia despre mine pe loc ?

— Așa, pentru că văd că tu vrei să rezolvăm lucrurile nu cu cuvîntul, ci cu nervu'. Eu zic că nu e frumos așa, pentru că o să ajungă musafirii să asiste la noi.

— Dragă, nici mie nu-mi stă în caracter să mă scandalizez de față cu alții și vreau să rezolvăm cu cuvîntu'. Mie să-mi spui un singur lucru : după ce expediezi taurinele de la Titu,

te întorci să mă iei, ca să-mi faci și mie un viitor alături de tine ?

— Păi sigur că mă întorc, pentru că săptămîna viitoare fac iar un drum la Medgidia. Fac o întrerupere, te vizitez și atunci aranjăm și cu viitorul.

— Păi zi așa și hai să ne împăcăm.

— Bine, ne împăcăm. Hai bea și tu un pahar de vin.

Ciocnesc paharele și beau. Ea, sentimentală ca orice femeie, începe să plîngă și să-și ceară iertare, după ce înainte îi otrăvise sufletul cu tot felul de reproșuri :

— Să mă ierți că ți-am zis ce ți-am zis. Că eu sînt și nervoasă, dar numai o dată pe zi sau dacă intru în contradictoriu.

— Lasă, nu-ți mai cere scuze, că din partea mea poți să fii oricum. Înainte de căsătorie, da, eram mai pretențios, dar acum nu mai contează, că sîntem între noi, soț și soție.

Costel cascadează. Orchestra se odihnește. Mesenii se plictisesc împreună, tăcînd sau vorbind.

— Hai, mai zi și tu ceva.

— Ce să zic, că nu știu. Zi tu, că ești bărbat.

— Păi, eu vream să mai zic ceva, dar am uitat. Mă, cum am uitat ! Și chiar adineauri aveam ideea pe buze. Am vrut să ți-o spun, dar

m-am apucat să mănînc o sarma și cînd am terminat sarmaua, se dusesse dracului și ideea.

— Poate că te gîndeai să-mi spui ceva de suflet, că să am și eu o amintire frumoasă de la tine, că o dată se căsătorește omul în viață.

— Nu, nu la asta mă gîndeam. Era altceva.

— Dar măcar acum, pentru că tot ți-am făcut eu aluzia, ai putea să-mi spui că sînt drăguță.

Costel o studiază cîteva clipe cu atenție și se pronunță sincer :

— Drăguță nu ești, dar ești drăguțică...

În aceeași clipă, un căscat nemaipomenit îi deschide gura pînă la ureche.

— Măi, ce-o fi cu căscatul ăsta pe mine ?

— Păi dacă și tu tot timpul pe drumuri, dragă, ți-o fi, că și pe mine drumul mă pre-dispune. Știi ce, ciocnește și tu o dată cu mama, că poate-ți trece somnul și-i faci și ei o plăcere.

Costel se uită spre femeia de alături și apreciază că nu ar fi pentru el un efort chiar atît de mare dacă i-ar spune două-trei vorbe :

— Săru' mîna, mamă soacră... Mulțumesc, la fel... Să-ți trăiască fata. Da, o să... O să am eu grijă de ea, îi fac un viitor, o aranjez eu, n-aveți nici o grijă... Da, într-adevăr, merită, e fată bună, de caracter, delicată, nervoasă...

Emoționată, Tanța plînge pe furiș. Niciodată nu s-au spus asemenea cuvinte frumoase și din inimă despre ea. Nici atunci cînd a primit insigna de fruntaș în muncă pe ramura alimentară.

— Desigur, n-o cunosc așa de bine ca mata, care, vorba ceea, ai născut-o și ai crescut-o, dar, oricum, o văd deja a doua oară și pot să spun că nu mi-am schimbat impresia... (Către Tanța, care își înghite lacrimile) : Să știi că ai o mamă foarte cumsecade și la locul ei. Acum o văd pentru prima oară și mi-a făcut o impresie corespunzătoare.

— Parcă mie nu mi-ar fi plăcut s-o cunosc pe mama ta, să fie și ea aici cu noi, să se bucure...

— N-avea rost s-o mai trambalez. După ce că e bătrîna, stă și tocmai la Coțofeni.

Pentru a doua oară Tanței îi cade fisa :

— Păi, dragă, nu te supăra, parcă tu ziceai în gară la Medgidia că ești orfan și că de-aia vii singur la nuntă.

— Păi da, dragă, sînt orfan.

— Păi cum ești orfan, dragă, dacă ai mamă ?

— Păi ce, dragă, e mama mea ? E mama lui frate-miu, care e copilul ei legitim. Eu sînt înfiat.

— Da ?

— Păi da, că am fost găsit într-o biserică. La cadre am zis că m-au găsit într-un cămin cultural. Dacă te întreabă, așa să spui și tu.

— Bine, lasă că țin minte. Auzi ? Ciocnește și cu tata o dată. Fă-i și lui o bucurie și pe urmă poți să te culci, că văd că ești frînt.

— Frînt e puțin spus. Nici nu știu cum de mă mai mențiu.

— Mai menține-te și tu puțin, că e nunta noastră și nu se face să te culci înainte de ora douășpe.

— De fapt, dacă vrei să știi părerea mea, nici nu merita să facem tămbălăul ăsta. Ați sacrificat și păsările, și porcul... Pentru cine ? Că noi doi, după ce ieșeam de la sfat, unde terminam rapid în cinci minute, luam o bere și niște mici și ne distram mai bine decît aici, cu ăștia, care cînd îi vezi cum mănîncă de flămînzi, îți vine să lași și sarmale, și nevastă, și tot, și să fugi.

— Lasă, dragă, că nu alimentele contează la noi. Contează că ne-am căsătorit și că părinții mei sînt mulțumiți că am dat peste un om ca tine. Hai, ciocnește și cu tata, că săracu' abia așteaptă.

— Bine, hai să ciocnesc și cu el, da' pe urmă mă culc, orice s-ar întîmpla. Voi rămîneți, că e devreme, mai petreceți ; dacă n-aveam taurinele pe rampă, poate mai rămîneam și eu... Hai să

trăiești, tată socrule ! Mulțumesc, la fel... Să-ți trăiască fata. Da, o să... O să am eu grijă de ea, îi fac un viitor, o aranjez eu, n-aveți nici o grijă... Da, merită, e fată bună, de caracter, delicată, nervoasă... O văd deja a doua oară și nu mi-am schimbat impresia. (Către Tanța) : Crezi că e suficient ?

— Zi-i și cu caracterul.

— Am zis.

— Atunci gata.

— Să trăiești, tată socrule, numai bine și... Costel pălește dintr-o dată, ca lovit de un trăsnet, și se ascunde în spatele miresei :

— Măi, cine e ăsta care a intrat acum ?

— De ce ?

— De ce, de ne-ce, eu nu vreau să mă vadă, că e jale. Ce facem să nu mă vadă ? Hai repede sub masă.

Costel o ia de mână pe Tanța și se ascund sub masă, așezându-se foarte comod pe dușumea. Sub masă se găsesc numeroase sticle de vin și sifoane, unele pline, altele goale. Cei doi gustă câte un sprit.

— Nu te speria, dragă, că e un văr primar de-al meu, care a venit să ne felicite.

— Ce să ne felicite, că dacă mă vede ăsta, iese ceva urât de tot.

— Lasă, că dacă nu ne vede, se plictisește și pleacă. Pînă atunci tu poți să pui capul pe umărul meu și să te mai odihnești puțin, că ei se distrează și fără noi. Mai ales că mîine ai o zi grea cu taurinele.

Aproape adormit, Costel își lasă capul pe umărul ei și mormăie :

— Taurine... Taurine... Unde trebuia să mă duc eu mîine după taurine ?

— La Titu.

— Da, la Titu.

Costel adoarme definitiv, dar la un moment dat tresare și se lovește cu palma peste frunte. O mare satisfacție și mîndrie se citește pe chipul lui :

— Dragă, mi-am adus aminte !

— Ce ?

— Aia ce vream să-ți spun, că mă chinuiam să-mi aduc aminte și nu puteam de cînd a început nunta.

— Atunci spune-mi repede.

— Păi nu e de spus, e de întreat.

— Atunci întreabă-mă.

Costel o privește lung, o mîngîie duios cu privirea, apoi șoptește :

— Auzi ? Dacă nu te superi... Spune-mi și mie cum te cheamă...

Tanța se înduioșează și ea înfiorător. Nu știe de ce, dar parcă ar mai vrea să amîne acea clipă supremă, cînd își vor spune numele :

— Dar de ce mă întrebi ?

— Așa, din curiozitate.

— Tanța... Dar pe tine ?

— Dar de ce mă întrebi ?

— Tot așa, din curiozitate.

— Costel.

O clipă parcă-și pierde mințile amîndoi de fericire. Își recită numele cu ochii înotînd în lacrimi.

— Ce mult se potrivesc numele noastre, dragă...

Un compartiment de clasa a doua, în personalul 4001, în care Tanța și Costel stau față-n față, tăcînd cu încăpăținare de patru stații și-o haltă. Ce s-o fi petrecînd oare în sufletele lor? Iată o întrebare la care răspunsul va veni destul de repede, pentru că amîndoi sînt oameni dintr-o bucată și deschiși, cînd au ceva să-și spună, și-o spun în față, fără să se jeneze. Mai ales Tanța, care a apucat acest obicei din casa în care s-a născut și în care tatăl ei le spunea nu o dată: „Cînd vrei să scapi de un om, atunci spune-i-o în față”.

Așa ceva se gîndea Tanța să-i facă lui Costel, deși nu știa încă ce e în sufletul lui, față de tot ceea ce se petrecuse în gara Lehliu în momentul plecării lor. Dacă era supărat și făcea pe nebulul, merita să-l ia cît mai tare, ca să știe și el o dată pentru totdeauna cu cine are de-a face. Căci

un soț pus la punct din primele zile de căsnicie rămîne un miel pentru toată viața. Dar, se gîndi ea, e poate numai plictisit, și atunci nu merita să înăsprească relațiile cu el în mod inutil. Așa că se hotărî să aștepte mai întîi să vadă ce spune și ce gîndește el.

De fapt, în acele clipe, Costel nu gîndea nimic, sau mai precis, aproape nimic. Pur și simplu îi era poftă de o bere, de o bere rece, pe care să o bea la vagonul-restaurant, dar să o bea singur, adică în liniște. Și cu cît era mai cald, cu atît îi era mai sete.

— Mă, ce căldură ! Ce căldură ! Să mă duc, să nu mă duc la vagonul-restaurant...

Tanța îl privește lung, amenințător și cu un oarecare dispreț. Va să zică la bere era gîndul lui !

— Du-te, că dacă te duci, merg și eu !

Costel o privește și el cu o desăvîrșită dezamăgire.

— Bine, atunci nu mă mai duc... Că nu moare nimeni de sete.

Un băiat apare pe culoar cu o găleată plină cu sticle cu bere. Costel se repede spre el disperat, ia o sticlă și începe să bea cu o poftă, care-i produce sughițuri. Tanța îl urmărește cîteva clipe lungi, clocotind de ofensă.

— Poate c-aș fi avut și eu plăcere de o sticlă...

— Păi, dacă oi fi avut plăcere, de ce nu consumi ? Maistre, ia și de la dînsa comanda !

În sfîrșit, Tanța se lămurește : în sufletul lui Costel era ceva. Căci nu se poartă așa un bărbat, și mai ales Costel, cu o femeie, fără un motiv anume. Cu alte cuvinte, atunci cînd un bărbat uită să-și servească nevasta cu o bere, înseamnă că n-o mai are la inimă. Dar ea se hotărî să nu răspundă deocamdată provocării. Căută în poșetă banii ei, muncii de ea, și se adresa vînzătorului politicoasă :

— O jumătate de sticlă, vă rog. Dacă nu vindeți cu jumătatea, atunci una întreagă.

Trece aproape încă o stație, timp în care cei doi soți beau în tăcere din sticlele de bere, fără să-și arunce o privire sau măcar un zîmbet schițat. Costel se uită pe fereastră, deși peisajul Bărăganului fără ciulini nu-l interesează în acea clipă, iar ea privește absentă o fotografie tipică a C.F.R.-ului, cu un grup de pionieri care iau startul într-un concurs de schi. Dar o asemenea tăcere Tanța o putu suporta o stație, două, trei, dar nu la infinit, așa că în clipa în care trenul ajunge la centură, ea atacă problema deschis și în față :

— Dragă, din clipa în care am plecat, te urmăresc neîncetat și pot să spun că observ pe

fața și pe gestul tău că ai moralul deranjat. Poate nu-ți face plăcere c-am venit cu tine?

Costel atîta așteaptă : să deschidă ea discuția, ca să-i spună franș adevărul :

— Dragă, nici plăcere, nici neplăcere.

— Costele, oi fi eu din Lehliu, dar de priceput pricep ușor. Cu mine nu trebuie să umbli cu dedesubturi, că dragoste cu sila nu se poate. Mie să-mi răspunzi dacă mă mai iubești sau nu. Dacă mă mai iubești, merg cu tine mai departe, dacă nu, cobor la prima.

— Dragă Tanțo, eu călătoresc cu diurnă și în interes de servicii, și cobor acolo unde trebuie și e necesar. Tu călătorești pe spezele tale și în interes privat și cobori acolo unde vrei.

În sfîrșit, Tanța se hotărăște să-l privească direct în ochi, ca să se lămurească definitiv, odată pentru totdeauna. Drept pentru care își înfige în ochii lui căprui privirea ei albastruverzuie.

— Dragă, poate regreti că te-ai căsătorit cu mine...

— Nu pot spune că regret, pentru că ar fi exagerat, dar să știi totuși că-mi pare rău.

— De ce, Costele, de ce-ți pare rău ? Pentru că la nuntă susțineai sus și tare că nu ți-ai schimbat impresia și că sînt fată de caracter.

— Dragă, nu e vorba de impresia despre tine, ci de impresia despre neamuri. Uite, acum am ocazia să te anunț că ai niște neamuri care n-au știut de loc prin felul lor de a fi și de a se purta să-mi facă o impresie. Ce mai încolo și-ncoace, ai niște neamuri...

Tanța își pune mâinile în șolduri. Va să zică se leagă pînă și de neamurile ei ? !

— Care neamuri, dragă, de ce te legi de neamuri, și ce ți-au făcut ele ? Sau îți pare rău că nu sînt și eu orfană și nici înfiată ca alții și că am neamurile mele naturale ?

— Nu-mi pare rău de loc, să fii tu sănătoasă, cu neamurile tale cu tot ! Și pot să-ți spun că în viața mea n-am invidiat pe nimeni pentru neamurile pe care le are. Dacă așa mi-a fost scris să mă nasc fără neamuri, fără rude și fără părinți înseamnă că trebuie să mă plîng de asta împotriva destinului ? Uite că așa orfan cum am fost, m-am descurcat în viață mai bine ca unul cu zece părinți.

— Atunci ce ai cu neamurile mele și de ce nu ți-a făcut ele impresie ?

— Tanțo, cred că e suficient să-ți aduci aminte că ieri seară, tocmai cînd îmi era și mie nunta mai dragă și vream să mă duc să mă culc liniștit, a intrat unul pe ușă. Spune-mi și mie cine l-a chemat p-ăla la nuntă ?

— Nu l-a chemat nimeni, pentru că e Gică și e văr primar cu noi și a venit de la sine la mine, că sînt verișoara lui.

— Da, mă Tanțo, c-o fi vărul tău n-am nimic contra, dar tu nu știai că individul e șef de muncă și salarii la noi, la ORACA ?

— Nu știam.

— Păi vezi ? De ce-am spus eu să nu chemăm la nuntă pe fitecine la întîmplare ? Cînd l-am văzut intrînd pe ușă, am încremenit ca un beton armat. Ce mi-am zis : dacă mă vede ăsta acum că mă însor în timpul serviciului, mă retrogradează pe loc, și iată că după ce muncesc atîta vreme conștiincios și depășesc planul la taurine trimestru de trimestru, mă trezesc din achizitor, manipulant. Și știi de ce-mi părea cel mai rău ? Că eram la prima abatere. De cînd sînt salariat, o dată nu m-am însurat în deplasare. Alții am auzit că obișnuiesc chestia asta. Eu nu. Aveam un coleg care de cîte ori se întorcea din deplasare mă chema la o țuică și, pentru că ținea la mine și avea încredere că sînt foarte secretos, îmi spunea : „Costele, m-am logodit cu una la Calafat, două rînduri de case, livadă, bani de Wartburg cinci luni vechime, mîncat, băut două zile fără somn, ce părere ai de chestia asta ?” Cînd mă întîlneam peste o lună, iar îmi spunea : „Costele, logodit la Rîmnicu-Sărat, fată mare,

roșu în obraji — c-așa vorbea el pe scurt — tată doctor, doarme pe sute, mîncat, băut două zile, subțiat masiv salteaua“. Și așa mereu, pînă cînd eu îi zic : „Fratele meu Naie, că Naie îl chema, ce faci tu nu e rău, că și eu am o vorbă : decît să te însori o dată, mai bine te logodești de zece ori, dar cu o singură condiție : să nu-ți mai calci pe urme, că poți s-o pățești“. Și, într-adevăr, bietul Naie o pățește, dragă, într-o zi. Nu știu cum s-a făcut, ori era beat, ori era obosit, nimereste în Calafat, cunoaște o persoană foarte bine și cu situație, face cu ea logodna pe loc, a doua zi vrea omul să plece, pentru că avea un lot de porcine la Balș, dar persoana harșt, îl ia de braț și-l duce pe sus și forțat la dispensar, îi scoate sîngele din el tot forțat, de urla ca-n gură de șarpe, depune actele la sfat, îl ține închis în casă încă o săptămînă, îl duce la ofițer și în timp ce un frate îi ținea un cuțit în coastă, el a zis da cît ai zice pește, și l-a însurat. Ce crezi că făcuse deșteptul de Naie ? Nu urmasa îndemnului meu să nu-și mai calce urma și nimerise la Calafat tot peste aia cu care se logodise prima oară și de distrat sau de beat sau de obosit n-o recunoscuse, ca să o șteargă, și se încurcase iar cu ea. Dar persoana, recunoscîndu-l și văzînd ce băiat bun e și ce șanse frumoase are cu el, i-a pus mîna în gît și din logodnic și l-a făcut soț. Ei, uite, eu

n-am făcut în viața mea ca Naie, pentru că nu vream să ajung ca el, care, de necaz ce i-a fost de chestia aia care a pățit-o la Calafat, s-a apucat tare de băutură — a făcut azi o neglijență, mâine o abatere, pînă cînd l-au scos, dragă, de la ORACA. Acuma a ajuns, vai de capul lui, agent fiscal. Îți dai și tu seama, să decazi dintr-un achizitor la ORACA în agent fiscal e o rușine în fața lumii și poți din chestia asta să nu te mai refaci toată viața. Așa că, acum, înțelege-mă și tu de ce m-am speriat atît de înfiorător cînd l-am văzut pe văru-ăla al tău de la ORACA. În clipa aia am crezut că pur și simplu mi-am distrus cariera.

— Dragă, dar erai în timpul tău liber, era duminică, și orice salariat, dacă e în timpul lui liber, poate să facă ce vrea din punct de vedere al stării civile : să se nască, să moară sau să se căsătorească.

— Tanțo, nu-i așa. Era duminică, dar nu eram în timpul meu liber, nu uita că eram în deplasare și că aveam diurnă. Gîndește-te și tu : e obligată ORACA să-mi plătească mie diurnă în ziua nunții ? Spune, că ești și tu salariată.

— Nu, nu e obligată.

— Păi vezi ? Și te-ai mai mirat și indignat de ce-am sărit eu pe fereastră și-am fugit la gară.

— Păi m-am mirat și m-am indignat pentru că, în loc să mă iei și pe mine, m-ai lăsat plîngînd sub masă. Mi-ai spus că te cheamă Costel și te-ai dus ca vîntul.

— Lasă asta, că e amănunt, spune-mi esența : cine i-a spus lui văru' că eu am plecat la gară, de-ați ajuns să veniți voi toți acolo, cu lăutarii și milițianul după voi, inclusiv două sute de indiscreți, și mi-a făcut văru' și neamurile tale spectacolul ăla de varietăți pe peron, în fața acceleratului, de-au asistat toți călătorii, asta vreau să știu, cine i-a spus lui văru' că eu am fugit la gară ?

— Eu.

— Eram sigur. De ce ?

— Pentru că vărul era așa de verde la față, că mi-a zis că, dacă nu-i spun unde ești, el tot te găsește și în gaură de reptilă și mă lasă văduvă, adică te omoară.

— E clar, de-aia era așa de nervos la gară, de-a ieșit ce-a ieșit. Mă, ce-a ieșit ! Rar om așa de iute la fire. Cum m-a văzut, mi-a și pus mîna-n gît. Cică : „Tinere, n-oi fi cumva din ăia din care am mai avut noi la ORACA, persoane care face căsătoriile și logodnele pe unde apucă, din interes și bigamie ?”

La cuvîntul „bigamie”, Tanța tresare cu repulsie, de parcă ar fi văzut un gîndac negru de bucătărie.

— Ce e aia bigamie, dragă, că nu-mi place de loc cuvîntul ăsta.

— Nu știu, că mereu am vrut să mă interesez de el și am uitat, dar asta i-am zis și eu atunci lu' văru' : „Domnule, eu nu mă căsătoresc niciodată din bigamie, eu mă căsătoresc din sentiment”. „Atunci, zice el, dacă e din sentiment, de ce vrei să pleci singur ? Ia-o și pe ea cu tine”. Zic : „Aș lua-o, dar mi-e frică, pentru că sînt în interes de servicii și nu cumva să-mi imputați ceva”. „Nu-ți imput nimic, zice, dar ia-o cu tine”. Și uite că te-am luat.

— Păi știam eu c-o să mă iei, de-aia am și venit cu bagajul făcut la gară. Îți pare rău că sînt cu tine ?

— De ce să-mi pară rău ? Eu oricum merg, că sînt în interes de servicii, am diurnă și foi de drum. Tu, dacă-ți suportă biletul, poți să mergi cu mine toată țara.

— Dragă, în privința asta suport orice, că eu, cînd e vorba să-mi fac un cămin, nu mă mai uit la bani, scot de la CEC și dau oricît, numai să fiu fericită. Că nimic nu contează mai mult într-o viață de om decît fericirea.

Costel se uită la ea așa cum se uită un violonist când își vede vioara în mâinile unui contrabasist :

— Măi Tanço, spui și tu niște cuvinte, fără să te pătrunzi de loc de ele. Tu știi ce-i aia fericire ? O cunoști măcar teoretic, dacă practic n-ai fost în stare ?

— N-o cunosc amănunțit, de ce să nu fiu sinceră, dar știu atîta, că am văzut și eu oameni fericiți în Lehliu și-n filme, și mi-am dat seama că le era foarte bine.

— Mă rog, asta ai sesizat corect, pentru că omul, la fericire, se simte foarte plăcut. Problema e că pentru a fi fericit nu e suficient să vrei, trebuie să te organizezi pentru asta. Înțelegi ? Fii atentă aici la ce te întreb, că e ceva esențial din punct de vedere al fericirii.

Tanța îl urmărește încremenită, cu inima cît un purice. Doamne, ce-o întreba-o ? O să știe ea, fată simplă din Lehliu, să-i răspundă ? Costel ridică un deget și zice :

— Tu, ca viitoare soție, ți-ai făcut înainte de a te căsători un ideal ?

Tanța simte cum se crapă pămîntul sub ea ca s-o înghită, de rușine ce-i este. Dumnezeuule, la toate se gîndise înainte de a se căsători, numai la ideal nu. Pur și simplu nu-i trecuse prin cap.

— Dragă, nu mi-am făcut, că nu știam că mă mărit așa de repede. E nevoie de el imediat ?

— Mă rog, momental nu e musai... Pînă una alta o să trăim și fără. Dar pe urmă trebuie să avem neapărat. Pentru că, să știi, îți spun asta ca un om care face teren și vede multe : trebuie neapărat să avem un ideal. Nu de altceva, dar toată lumea are și nu e bine să se afle că noi n-avem. Mai ales că nu e nevoie să facem decît un simplu efort minim.

— Bine-nțeles că trebuie să avem, nici nu concep.

— Problema se pune și altfel, nu numai din punct de vedere strict personal : tu ai o meserie frumoasă, eu o meserie de viitor ; o s-avem o casă a noastră, o mașină a noastră, un copil al nostru, un televizor al nostru, nu ? Atunci de ce să n-avem și un ideal ?

— Costele, acumă nici nu e cazul să mai insisti, mi-ai spus o dată, e suficient. În cel mai scurt timp rezolv și cu idealul. Mă duc într-o zi la București și ori cumpăr unul vechi, ori, dacă nu găsesc, dau cît oi da și iau unul nou.

Costel o privește derutat. Nu-și dă seama dacă în problema respectivă Tanța e pur și simplu proastă sau pur și simplu din Lehliu, așa că o pune oarecum la punct :

— Dragă, am impresia că tu abordezi idealul din punct de vedere prea mecanic și că-l confunzi.

Deși, în legătură cu acest ideal și cu natura lui, în capul ei e un haos filozofic total, Tanța nu se dă bătută :

— Lasă, Costele, că știu eu ce trebuie să confund și ce nu trebuie să confund. M-am descurcat eu cu bani numerar, darmite cu chestii de-astea. Să știi însă că am și eu o pretenție.

— Ce pretenție ?

— Aia care ți-am spus-o mai înainte și fără de care nici nu concep : să mă faci fericită.

Costel se uită la ea lung, câteva clipe bune, cumpănind parcă : „S-o fac fericită, să n-o fac fericită ?“

— Dragă, te fac, e clar. Dacă ți-am promis, mă țiiu de cuvânt.

— Vreau să știu și eu cum, că sînt curioasă.

— Păi îți spun, că e simplu ca bună ziua. În primul rînd, chiar cu riscul de-a zice lumea că sînt prea modern în concepții, eu te scot din servici.

— Bine, tu mă scoți din servici, dar eu ce fac cu orizontul ?

— Ai răbdare, că-ți spun imediat cum e și cu orizontul.

- Plus că mai aduceam și un ban în casă...
- Dragă, într-o familie solidă, bărbatul aduce banii, iar femeia iubirea.
- Fiecare în limita posibilităților.
- Evident, nici nu mă gândesc să ne forțăm.
- Bine, atunci rămîne așa cum spui : tu aduci banii, iar eu dragostea, fiecare cît poate, în așa fel ca menajul să fie fericit și apreciat. Acuma spune-mi cum e și cu orizontul, ca să mă liniștesc odată pentru totdeauna.

Costel a fost și va rămîne întotdeauna omul care știe să explice un lucru în așa fel, încît acel lucru să-ți intre în cap odată pentru totdeauna și să nu mai iasă de-acolo în vecii vecilor.

— Uite, dragă, cum e cu orizontul, ți-l spun sistematic, ca să ai o perspectivă a vieții cît mai clară. În principiu, un orizont se face în funcție de programul zilnic, iar programul tău zilnic este următorul — ți-l citesc direct, că l-am copiat și eu de la un coleg de-al meu de la ORACA, care și el îl avea de la cineva foarte competent. Va să zică, la ora șase dimineața te scoli. Nu e nici prea devreme, nici prea tîrziu, ținînd seama că, vara, soarele răsare pe la patru și ceva. Te scoli și în cinci minute te-ai și îmbrăcat. Imediat pleci și faci piața conform unei liste pe care ți-o întocmesc eu în fiecare seară precedentă. Mergînd și venind de la piață, faci și niște raze ultra, care

sînt sănătoase și foarte gratuite și nu trebuie să mai mergi în sezon vara la Mamaia, ca să dai bani pe ele, și te întorci acasă la șase patruzeci și cinci...

Știind că nu se poate bizui întotdeauna pe memorie, care, atunci cînd nu te aștepți te lasă în pană și că un asemenea program care e pe viață trebuie să-l știi, ca nevastă, pe dinafară, ca pe o poezie, ea își luă o hîrtie și începu să noteze totul cu maximă grijă.

— Costele, n-ar fi mai bine să mă întorc la șase și cincizeci, ca să prind toate razele ultra ?

— Tanțo, nu pot să cedez nici un minut și nu insista, pentru că ăsta e program Stas și e verificat și cronometrat la fix, multe familii s-au consolidat și au devenit fericite cu el. Scrie-l așa cum ți-l dictez eu, că e bine.

— E clar, zi-i mai departe, că nu te mai întrerup. Deci mă întorc la șase patruzeci și cinci.

— Așa. Imediat întocmești decontul de cheltuieli și pregătești restul de bani, pe care trebuie să mi-i prezinți, după care te apuci să faci în casă o curățenie lună, de să nu te poți uita la parchetul nostru decît cu ochelari de soare.

— Am o idee : dacă tot mă aplec ca să frec parchetul, pot să-mi fac și gimnastica de dimineață cu ocazia asta ? Ca să cîștig timp.

— Da, de acord. După ce termini cu parchetul, pregătești cafeaua cu lapte și niște ouă moi sau ochiuri, indiferent, deși eu prefer moi sau cleioase și vii cu ele la patul meu, mă săruți dulce după ureche, dar fără să mă gîdili, că sînt foarte sensibil la locul acela, și mă trezești în șoapte, cît mai ușoare, pentru că, dacă mă trezești în vorbe tari, riști să mă indispun...

— Ce fel de șoapte, dragul meu, ca să-mi notez aici ?

— Păi, de pildă : „bună dimineața, puiule“, „trezește-te, iubitule“, indiferent...

— Adică cum îmi vine mie la gură momental ?

— Exact. Că eu nu prea mă omor după cuvinte dulci, ca alții. În concluzie, după ce m-ai trezit într-un mod plăcut și distractiv, îmi servești masa la pat și aștepti în picioare pînă mănînc, că mama, aia care m-a înfiat și care nu-mi era mamă bună, bagă de seamă, așa făcea cînd mîncea tatăl meu adoptiv : aștepta. Imediat după asta mă pregătești pentru servici, adică pui o cămașă curată pe mine, o haină frumos călcată, îmi aranjezi cravata, mă parfumezi, mă perii, îmi faci pantofii, adică tot ce trebuie, mă conduci pînă în fața casei, unde îmi dai unele sfaturi specifice, așa cum obișnuiesc soțiile cu soții lor cînd pleacă la servici. După ce am plecat eu și m-ai

urmărit pînă la colțul străzii cu privirea umezită de emoție și dragoste, te apuci imediat de diferite treburi gospodărești, adică de mîncare, curățenie, spălat, plus confecționat diferite obiecte cu andreaua și mașina de cusut, pentru că așa mi-ai spus în gară la Medgidia, că ești casierită de profesie, dar că știi să tragi și la mașina de cusut.

— Păi știu.

— Nu mă întrerupe. Taci și notează. Cînd mă întorc acasă de la servicii, găsesc masa gata pregătită. Eu mă așez la masă, tu îmi urezi poftă bună și stai lîngă mine, și aștepti pînă mănînc, că așa făcea mama cînd mîncă tata : aștepta. După ce mănînc și tu îmi urezi să-mi fie de bine...

— Mai încet, dragă, ca să nu scap ceva.

— Bine, mai încet... Deci să-mi fie de bine, după care mă culc, iar tu continui diferite treburi prin casă, dar foarte încet și fără panică, căci nu iubesc zgomotele. Spre seară mă scol și fie că vizionăm o varietate la televizor, fie, dacă e sîmbătă seara, ieșim la un local, ca să te distrezi și tu, adică să bei un țap și să mănînci doi mici. Și cu asta gata.

— Cum gata ?

— Adică ăsta e orizontul tău. Îți place ?

— Dragă, pot să spun că-mi place chiar foarte mult. Îmi place pentru că, pe lîngă că e foarte Stas, e și economic, și variat. Dacă o să am toată

viața orizontul ăsta, trebuie să fiu prea răuvoitoare ca să nu devin fericită.

— Păi ți-am spus de la început că, vrînd, nevrînd, cu mine o să fii foarte fericită.

— Și ce mă bucură mai mult e. că o să am o fericire de lungă durată. Uite, să-ți fac o socoteală direct din minte, că în privința asta sînt mai repede ca o mașină de calculat. Va să zică eu am acuma 19 ani sau, ca să rotunjim, 20. Să mai zicem c-o să trăiesc 70, dacă nu chiar 80, în caz că sînt longevitală.

Longevitală ?! Costel o privește atent și suspicios în același timp, cercetîndu-i mai ales figura.

— Nu cred c-o să fii longevitală, pentru că nu te arată fizicu'. Și nici nu ești suficient de brunetă pentru asta.

— Mă rog, nu sînt, nu sînt. Lăsăm șaptezeci. Deci asta ar însemna că eu o să fiu lîngă tine cincizeci de ani.

— De ce trebuie să-mi spui chestia asta acuma, ca să mă descurajezi definitiv ?

— Nu, dragă, nici nu mă gîndesc. Am vrut numai să-mi dau seama mai bine de orizontul care mă așteaptă. Va să zică, dacă mă scol la șase dimineața și activez pînă la 12 noaptea, am 18 ore de muncă plină pe zi.

— Lasă că și Napoleon, săracu', tot atîta muncă și s-a descurcat.

— Mă rog, pînă la un anumit punct, pentru că la urmă a pățit-o destul de urît. Și muncea numai 16 ore pe zi, bagă de seamă. Da', mă rog, eu o să fiu hipernapoleoniană. Deci să înmulțim noi 18 ore cu 365 de zile ale anului, trecînd peste bisecți, și iese 6.570 de ore pe an. Înmulțește 6.570 cu 50 de ani și vezi că iese 328.500 de ore din viața mea, în care o să spăl, o să fac mîncare, o să calc, o să te servesc pe tine la pat, o să fac piața și așa mai departe, și toate astea în cadrul orizontului. Păi n-o să-ți fiu eu pentru asta toată viața recunoscătoare? Și n-o să te încălzesc eu pentru asta cu o dragoste nestinsă pînă la adînci bătrîneți?

— Dragă, eu ți-am spus totul clar de la început. De-acu' încolo numai de tine depinde să fii fericită.

— Dar cel puțin tu mă iubești?

— Stai să mă duc să mai iau o bere și-ți răspund și la întrebarea asta atît de filozofică, după ce mă întorc.

— Te rog să iei și niște mici.

— Eu întreb, și dacă nu are, nu iau.

Costel iese din compartiment și se duce la vagonul-restaurant, după bere și mici. Tanța rămîne singură cinci minute întregi. Ce să facă ea în răstimp? Începe să-și aranjeze coafura și cu precădere bretonul care îi acoperea trei centime-

tri din fruntea ei luminoasă. Un individ care tocmai trece pe culoar, o vede, o privește insistent câteva clipe și ce-și zice : ia să intru în vorbă cu ea — neștiind cu cine are de-a face. Intră, zice bună ziua, întreabă cât e ceasul, încotro se duce, câți ani are, ce ochi are, iar Tanța, om de bunăcredință, cum o cunoașteți cu toții, îi răspunde amabilă la fiecare întrebare. Dar iată că se întoarce Costel de la restaurant mai repede decît se bănuia, întrucît acesta era închis, și dă peste individ în plină conversație. Se uită o dată la el de jos pînă sus și-i zice aparent calm :

— Măi tovărășelule, de ce te legi tu de persoane singure și căsătorite ? Că n-o să-mi spui acuma că nu știai că e căsătorită, pentru că are o verighetă dublă de 24 de carate care strălucește de o văd și orbii. (Individul, auzind aceste cuvinte, pur și simplu se prelinge pe ușă afară, după care Costel se întoarce spre Tanța.) Păi bine, dragă Tanțo, tu te pretezi la discuție cu fitecine ?

— Cu ce m-am pretat ? M-a întrebat omul cât e ceasul și eu i-am răspuns, pe urmă de destinație, de vîrstă și de ochi, că tu picași tocmai pe ochi.

— Și tu de ce i-ai furnizat toate informațiile astea ? Dacă era cine nu părea sau părea cine nu era și urmărea vreun scop ?

— Dragă, e adevărat că am fost oarecum destul de sociabilă cu el, dar și ție ți-am furnizat aceleași date în gară la Medgidia, când din vorbă-n vorbă am ajuns la analize și uite că n-am greșit.

— Da, dar eu aveam intenții. Că dacă n-aveam intenții, nu ajungeam la analize.

— Și dacă n-aveam eu produse să facem nunta, ce făceam cu analizele ?

— Adică acumă vrei să-mi impuți că eu nu am fost contribuabil la consumația de la nuntă ?

— Nu-ți imput, dar adevărul e că puteai să vii și tu măcar cu o litră de măsline în buzunar, dacă nu pentru consumație, măcar pentru ca să faci un simbol în ochii lumii.

Costel putea crede orice despre ea, numai chestia asta nu.

— Tanțo, îmi pare rău c-am ajuns pînă aici, pentru că te credeam mai subțire.

— Iar eu te rog să nu te legi de talia mea, că dintr-o scăpare de vorbă ca asta iese o nepotrivire de caracter, și regreti.

— Ce să regret ?

— Că te părăsesc la prima stație și vii după mine la Lehliu în genunchi pe calea ferată, ca să-mi ceri iertare.

— Hai, încearcă și coboară, și pe urmă așteaptă-mă în gară la Lehliu, să vin eu în patru labe pe șine.

— Bine, cobor.

Tanța începe să-și pregătească bagajele, clocotind de furie. Atît de indignată e, încît nimic pe lume n-o mai poate opri. Din fericire, chiar atunci trece băiatul cu găleata plină de sticle de bere și Costel, mai mult politicoș de astă dată, cumpără două sticle reci. Îi dă și ei una și ciocnesc amîndoi. Apoi beau cu poftă. După cîteva înghițituri de bere rece, amîndoi privesc viața altfel, cu alți ochi, sînt mai împăciuitori. Lucrul e de altfel dovedit și științific : cînd le e sete sau foame, oamenii sînt mai nervoși, și mult mai buni la suflet cînd sînt sătui. Așa că Costel vine din proprie inițiativă cu o propunere constructivă :

— Tanțo, eu zic să mai luăm o bere și să ne împăcăm.

— Bine, dar să fie ceva mai rece.

— Maistre, ia mai dă două sticle aici ! Păcat că nu vînd ăștia în tren și mici. Măi, ce buni erau niște mici la berea asta !

— Ce să mai vorbim.

Puțin mai tîrziu, ei sosesc la destinație, și, odată ajunși, trimit următoarea telegramă la Lehliu : „Ajuns bine sănătoși Titu taurinele perfecte ceea ce dorim și vouă Tanța și Costel.”

Au trecut cîteva săptămîni bune sau chiar cîteva luni de cînd Tanța și Costel s-au așezat la cuibul lor. Farmecul primei cunoștințe, al primelor tandreți și al primelor conflicte a început a se ofili puțin cîte puțin. Legile conjugale, nemiloase și aspre au supus viețile celor doi într-un singur tipar. El cu serviciul, ea cu casa. Fiecare dimineață e aceeași, fiecare amiază la fel, fiecare seară asemănătoare. O tihnă și o liniște sufletească sistematică și permanentă le-a pus de asemeni un plus de sănătate și roșeață în obraji. Încît într-o seară, în timp ce ședeau la masă, unul în fața celuilalt, după ce consumaseră un delicios felul trei pregătit de ea în casă, ei se treziră spunînd amîndoi deodată în cor : „Ce bine e !”

Din nefericire, lucrurile nu mergeau chiar întotdeauna la fel de bine. Căci căsnicia este ca un pom : dacă-l îngrijești, el dă fructe frumoase ;

dacă nu, nu. Așa se făcu că în seara aceasta, cu totul și cu totul întâmplător, armonia căminului lor conjugal se tulbură. De ce ? Pur și simplu dintr-o prostie, dintr-un fleac, că altfel nici nu pot să-i spun.

Este ora zece seara. Destul de târziu. Tanța își umple timpul citind dintr-o carte care o amuză teribil. Sînt pasaje la care ea rîde cu lacrimi. Deodată, de afară se aud pașii lui bine cunoscuți. Tanța leagă repede cartea cu o roșie și sărbătorească fundiță și o ascunde la spate. Costel intră și aruncă spre ea pălăria, inclusiv o privire indispusă. Tanța se și gîndește în clipa aceea : „Nu e bine cu Costel“. Ea încercă totuși să evite inevitabilul și spuse cu acea drăgălășenie și căldură sufletească ce o caracterizează :

— Bună seara, dragul meu.

Mirat, el o întreabă, prefăcîndu-se sau fiind chiar sincer în mirarea lui :

— Păi eu nu ți-am spus la fel cînd am intrat pe ușă ?

— Nu, că m-am și mirat.

Costel se așază pe scaun, profund nedumerit și cu o dezamăgire care se poate citi cu ochiul liber pe fața lui.

— Extraordinar ! Va să zică am intrat eu pe ușă și nu ți-am spus bună seara ! Tanțo, e clar, asta-nseamnă c-am rămas pur și simplu fără me-

morie și fără sistemul nervos. Mă, și ce sistem nervos aveam, că puteai să tragi și cu artileria în mine, că nici nu clipeam. Și ce memorie aveam, că țineam minte pe dinafară și o mie de taurine, cu toate semnele particulare. Acuma, de când sînt cu tine, nu mai am nimic... S-au dus dracului nervii, memoria... Mă dor și rinichii... Înainte de a mă căsători cu tine de ce nu mă dureau și acuma mă dor ? Plus că-mi pică și părul... De ce ?

— Nu știu. Te întreb și eu de ce.

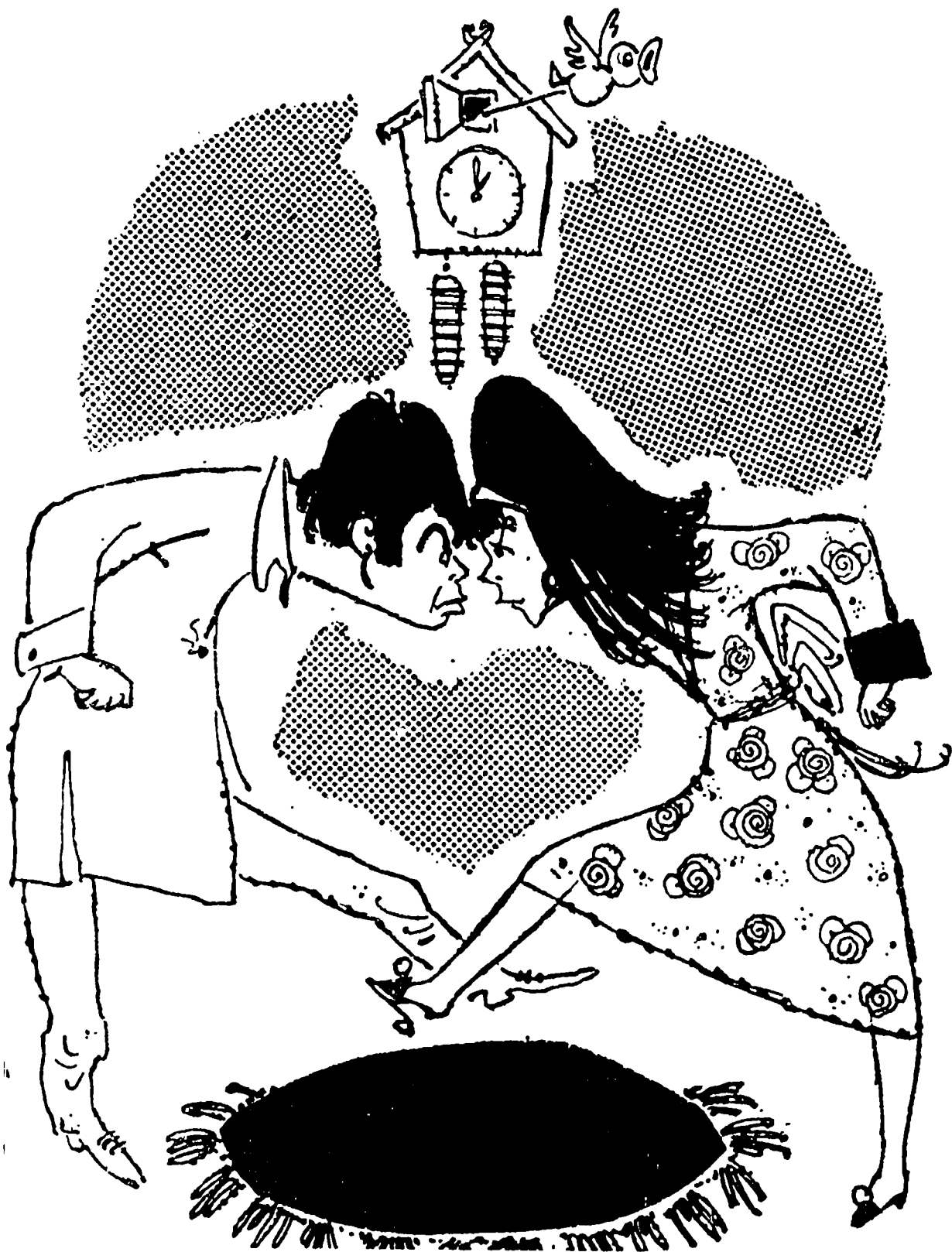
— Nu mă întreba tu, că te-am întrebat eu mai întîi. De ce, înainte de a te întîlni pe tine la Medgidia, eram sănătos tun, iar acuma m-am șubrezit ?

— Adică tu vrei să insinuezi că eu ți-am distrus nervii, memoria, rinichii și ți-am smuls părul din cap ? ! Eu ? !

— Dragă, eu nu insinuez ca alții în spate, eu ți-am insinuat în față, că e mai cîstit.

— Bine, Costele, dacă tu zici că eu m-am măritat cu tine ca să-ți distrug sistemele și organisme, atunci prefer să-mi iau bagajele și să mă duc la mama.

Cu lacrimile în ochi, Tanța se retrage strategic într-un colț al camerei, așteptînd ceea ce în mod normal ar fi trebuit să se întîmple : adică el să se opună ca ea să plece la mama și eventual să-și

ceară iertare pentru insinuări. Spre mirarea ei, Tanța constată însă că el nu se sinchisește de amenințare. „Va să zică vrea să plec de la el și să mă duc definitiv la mama ! Ei bine, n-o să mă duc definitiv“.

— Dragă Costele, o să mă duc zilele astea la mama, ca să mai aduc ceva porc și ceva păsări.

Costel tresare, plăcut surprins de felul cum a întors ea supărarea.

— Era și cazul, că de când m-am însurat n-a mai intrat o proteină în mine. Toată lumea îmi spune : „Mă, ce-ai slăbit așa ?“

— Păi slăbești, dragă, că după servicii, în loc să vii în familie, te duci prin localuri, îți cheltui banii și leafa și de-aia slăbești.

— Ce local, dragă, că vin de la ședință.

De aici discuția ia o întorsătură absolut clasică, atingând chiar banalitatea.

— Costele, după câte știu eu sîmbătă seara nu se țin ședințe nici la O.N.U. Ce ședință a fost ?

— Nu-mi cere amănunte, că nu pot să-ți dau. La noi, la ORACA, e animale, e probleme, e cifre...

— Mă rog, nu intru în secrete, că am fost și eu vigilentă cînd eram la Lehliu și știu ce-i aia, dar mie să-mi spui de ce miroși a băutură, mai precis a bere.

Costel o privește perplex și derutat. „Va să zică m-a mirosit !“

— Stau și mă întreb cum de n-ai tu nici un pic de logică în tine. Adineauri m-ai întrebat de sedință, acum de bere. Ce legătură are una cu alta ?

— Păi de-aia te și întreb, ca să știu, că eu n-am așa orizont larg ca tine.

Costel știe și el atîta lucru : că atunci cînd ești acuzat de ceva de care ești într-adevăr vinovat și vrei să eviți o discuție frontală, cel mai sănătos e să cotești discuția în așa fel, încît să devii imediat o victimă :

— Măi Tanțo, e extraordinar ce nu ne mai potrivim noi de cînd ne-am căsătorit. Asta-i adevărul, nu ne mai potrivim. Nu-mi mai iese de loc chestia asta din cap. Auzi, și-am simțit figura chiar la sfatul popular, cînd făceam actele. Era ceva care îmi spunea că noi nu ne mai potrivim așa cum ne potriveam atunci în gară la Medgidia. În clipa în care ai spus „da“, aveai un glas fals, nu mai era vocea aia a ta din gară, cu care spuneai sincer și naiv : „în particular trag și la mașina de cusut“.

Tanța simte că nu-i a bună. Cînd un bărbat începe să te vadă în negru, adică să-ți vadă defectele, din clipa aia poți să nu te mai numești nevastă. Adevărul acesta îl știa de la mama ei.

— Dragă, atunci la sfat eram puțin răgușită, fie de răceală, fie de emoție, că voce posed, am cîntat și-n cor, iar o dată am fost și solistă cu „Uhăi, bade“.

— Tanțo, nu te mai scuza, că acesta este adevărul : atunci, la sfat, tu nu ai corespuns.

— Și de ce nu mi-ai spus-o pe loc ? De ce ai adunat în tine atîtea, ca să vii pe urmă să-mi reproșezi că sînt nervoasă, că n-am ideal, că n-am orizont, că n-am logică și așa mai departe...

Impresionată de propria ei soartă, Tanța plînge cu capul ascuns în palme. Piatră să fii și tot te-ar impresiona suferința ei. Și, pe bună dreptate, Costel nu rămîne indiferent. El își dă seama că și-a atins scopul, adică i-a canalizat atenția într-o altă direcție și a speriat-o puțin totodată, așa că acum îi poate da o dovadă de omenie. Se apropie de ea și o mîngîie gingaș pe păr :

— Ei, gata, Tanțo, ajunge cu atîta suferință, că pe urmă dai în tragic și e mai rău. Ce-a fost a fost, mai bine să privim înainte către viitor.

Tanța își așază capul pe pieptul lui solid ca un scut de aramă :

— Dragă, nu eu am început să răscolesc trecutul, tu l-ai zgîndărit primul.

Îmbrățișînd-o, Costel descoperă amănuntul că ea ține în mînă o carte legată cu o panglicuță

roșie și o întreabă pe bună dreptate foarte mirat :

— Ce e cu cartea asta în mâinile tale ?

— Nu te supăra. Ți-am luat-o cadou de ziua ta, care e azi.

Costel să rămână trăsnit și mai mult nimic :

— De unde știi tu că azi e ziua mea ?

— Păi m-am uitat în buletin.

Costel, chiar când are foarte mare încredere într-un om, obișnuiește totuși să verifice ceea ce spune acesta, mai ales atunci când e vorba de cifre. Își scoate buletinul de identitate din portofel, verifică și constată că, într-adevăr, este ziua lui. Mă rog, faptul că e ziua lui și că ea se gândise să-i facă o bucurie cât de mică, pentru că gestul contează, îl bucură. Dar cum de ajunsese ea să se uite în buletinul lui de identitate, asta nu-i mai convine și trebuie s-o pună la punct odată pentru totdeauna.

— Dar tu de ce te uiți, dragă, în buletinul meu, fără să-mi ceri voie ? Ce te interesează pe tine când e ziua mea de naștere ? Eu te-am întrebat pe tine când e ziua ta ?

— Nu, nu m-ai întrebat.

— Atunci ? ! Mă rog, fiecare dintre noi are o zi de naștere a lui, așa cum e obiceiul. Dacă o aflăm întâmplător, ne facem câte o mică surpriză, dacă nu, nu ; dar să nu ne răscolim prin

documente pentru chestia asta, pentru că așa ajungem și la obiceiuri mai urâte.

— Dragă, iartă-mă.

— Și măcar dacă-mi luai un cadou care să-mi devină util.

— Păi eu credeam că ție, cu orizontul tău, o să-ți facă plăcere o carte.

— Plăcere îmi face, că iubesc literatura de mic copil și știu să uzez de ea la nevoie ; dar ce să fac cu cartea asta a ta, când eu mai am una ?

Costel caută imediat în servieta lui din imitație de piele și scoate la iveală, într-adevăr, o carte destul de zdrențuită, al cărei titlu și autor le vom trece cu discreție sub tăcere.

— Uite, dacă nu mă crezi !

— Dragă, eu te cred, dar a ta e cu mult mai subțire, nu se compară cu asta.

— Așa subțire cum e, mă servesc de ea de atâția ani de zile și sînt mulțumit. În tren sau acasă, când sînt obosit și vreau să adorm repede, numai ce o deschid și citesc trei rînduri și gata, parcă mă trăsnește.

— Păi asta care ți-o dau eu nu e de dormit. E de rîs. Am citit eu nițel din ea, înainte de-a veni tu, și am rîs de nu mai știam ce e cu mine. Îi zice „Moș Teacă“.

Costel se gîndește cîteva clipe cu competență. Numele ăsta parcă îl cunoaște și el, nu-i e străin. A, da, exact, știe despre ce-i vorba.

— Tanțo, nu Teacă, dragă, ci Teașcă. Ai înțeles ? Teașcă. Și nu e de rîs, e de fotbal. Că rîsul și fotbalul nu e totuna.

— Costele, am citit eu cu ochii mei. Îi spune Teacă și e ofițer de altădată, și e așa de tîmpit că mori de rîsul lui.

Costel ține mult la Tanța asta, dacă o suportă atît de incultă și încăpățînată.

— Măi Tanțo, nu te mai băga, dragă, în literatură, că știi bine cît ești de incultă. În sectoru-ăsta lasă-mă pe mine, cunosc eu cum e cu scriitorii, că toată ziua sînt pe tren și mă lovesc de ei. ăsta, de care spui tu, nu e Teacă, ci Teașcă, și e fotbalist, e unul mic, că te și miri, joacă și-n același timp scrie și cărți.

— Bine, dragă, dacă tu zici că eu sînt așa că nu mai știu să citesc nici ce scrie pe o copertă atunci am să mă ambiționez să citesc toată cartea, ca să fiu și eu la fel de cultă ca tine.

Ei, uite, asta nu-i convine de loc lui Costel.

— Lasă, dragă, rămîi așa cum ești. Incultă te-am luat, incultă să-mi fii toată viața, că dacă aveam nevoie de una cultă și cu idei, care să mă întoarcă pe degete, găseam pe toate drumurile.

Aşa că să nu te prind că citeşti cartea asta, că mă supăr. Te duci la librărie şi le-o dai înapoi.

— Şi dacă nu vrea să mi-o primească ?

— Cum să nu vrea ? Ce, e după ei. Spui că nu ți-a plăcut. „Domnule, am citit-o, nu mi-a plăcut, nu se potriveşte pe orizontul şi pe ideul meu, luați-o înapoi, că altfel vă scriu în con-dică.”

— Bine, aşa o să le spun.

— Şi altă dată să nu mai ieşi din casă, fără să-mi ceri voie şi fără să-mi prezinţi argumente serioase. Ia stai aşa şi vino mai aproape. Ce-i ăsta ?

— Nu e nimic.

— Cum nu e nimic, măi Tanţo, când e un fir de păr şi e masculin ?

— Unde vezi tu că e masculin, când eu văd că e brunet.

— Lasă, că nu pigmentu' contează, contează de unde l-ai luat.

Tanţa simte nevoia să devină cîteva clipe violentă, dar se stăpîneşte. Ah, ai dracului mai sînt bărbaţii !

— Bine, dragă, va să zică tu mie îmi repro-şezi un fir de păr şi eu, când ți-am găsit ție în portofel o şuviţă întreagă, nu ți-am zis nimic. Şi era şi blondă...

Costel nu se lasă nici el, bate fierul cît e cald :

— Lasă trecutul, nu-l reînvia, spune-mi de unde ai contractat tu pe tine firul acesta de păr.

— Poate de la piață, poate de la librărie...

— Spune tot : care, cum, unde și cu cine te-ai întâlnit și în ce fel s-a depus firul lui pe hainele tale, că un fir nu e un microb să vină din aer, un fir nu se ia decît prin contact de la om la om. Cine e el ? Nu vreau numele cu orice preț, vreau să știu dacă era o persoană.

Tanța, care crezuse la început că Costel face o criză de ochii lumii și ai ei, începe să se convingă că nu e de șagă cu masculul cînd i se urcă galbenul geloziei la cap. Și deși se știe nevino-vată ca o floare de crin, începe să-i povestească o anumită întîmplare :

— Dragă Costele, eu nu știu decît atîta, că era unul în librărie care se uita la mine foarte prelung, iar eu, văzîndu-l, și sociabilă cum mă știi, l-am întrebat dacă nu cumva e din Lehliu și mă cunoaște, crezînd că e vreun client de-al meu de la Alimentara. „Nu, a zis el, nu sînt din Lehliu, dar dacă e cazul pot să-mi fac flotantul acolo, pentru că sînteți nespus de drăguță“, chiar așa mi-a spus. Pe urmă am mai conversat așa puțin...

În clipa respectivă, Tanța își dădu seama că unui bărbat nu merită să-i spui adevărul, pentru că nu știe să-l prețuiască la justa lui valoare și

tot împotriva ta se întoarce. Costel, galben la față ca un lan de grâu în pîrgă, vine spre ea cu pumnii strînși, un adevărat Othelo dezlănțuit. Tanța începe să se retragă cu prudență și să rectifice pe ici, pe colo, afirmațiile anterioare :

— De fapt, să știi că n-am conversat de loc... Și nici n-a venit vorba de Lehliu... Și dacă e vorba s-o luăm și mai în detail, nici n-am fost la librărie... Cartea am luat-o de la o vecină, de ocazie... Iar vecina o avea de la soțul ei care a murit în cel de-al doilea război mondial... Și...

Fiara din bărbat e gata să scape din lanț :

— Spune ! Spune tot ! Vorbește ! Acuma cît te mai bucuri de viață... Că poate peste un minut-două te omor definitiv, ca-n filmele de altădată...

Tanța continuă să se retragă spre un colț al camerei și, pe măsură ce se retrage, se gîndește : „Este oare în stare Costel de o crimă de drept comun ? Imposibil, nu-l arată fixionomia“. Și, în definitiv, chiar dacă ar fi în stare, oare nu are și ea armele ei de apărare ? Drept pentru care, în clipa cînd el se apropie de ea la un metru, scoate un strigăt foarte ascutit, dar nu un strigăt de apărare, ci unul de atac, adică foarte agresiv și înspăimîntător :

— Ah ! Bestie cu chip de soț ! De unde vii ? De unde ?

Auzind o asemenea întrebare brutală, Costel bate instinctiv în retragere :

— Păi nu ți-am spus că vin de la ședință ?

— Minți, că miroși a parfum, și ăsta nu e parfum de ședință, e parfum de damă. Uite cum miroase !

Și ca să-l convingă, Tanța îi smucește haina de pe el și-l obligă să și-o miroasă. Costel o miroase și se declară pe loc cât se poate de surprins și de dezolat :

— Dragă, ai dreptate și nu pot să contest. Mi-roase.

— Sigur că miroase, că mă pricep eu mai bine ca tine la parfumuri. Îți spun și ce marcă e, că-mi dădeam și eu cu el înainte de a mă căsători. E. de șapte cincizeci, „Lăcrimioară”. Cine e Lăcrimioara ?

— Nu știu. În afară de aia care zici tu că e marcă de parfum, alta nu știu.

Tanța își face și ea numărul de spectacol pînă la capăt :

— Ah, Doamne, ce sufăr și ce vraște e-n sufletul meu ! Că ție ce-ți pasă, că tu m-ai luat din gară, dar eu te-am luat din dragoste.

— Dragă Tanțo, poate tu suferi sinceră, nu te contrazic, dar eu nu știu de unde provine parfulmul ăsta de pe mine, să mă tai bucăți și să nu mă pui la loc, pentru că eu la frizer nu dau decît

cu spirt, care e gratis, iar la ședință era o singură persoană femeie în sală, care și aceea a fost aleasă să facă procesul-verbal.

Tanța își ia brusc trenciul pe ea și începe să-și facă bagajele, cu gesturi cât mai nervoase.

— Dragă, așa nu se mai poate, eu plec și te las, că dacă m-ai luat de pe calea ferată, nu-nseamnă că sînt orfană. Eu am părinți, eu am unde să mă duc ! Am și serviciul meu, am mașina mea de cusut, și pot să trăiesc și toată viața fără tine !

Costel știe și el, din modesta lui experiență personală și anterioară, pînă unde poate merge o femeie cînd își scapă nervii din mîină și de aceea se străduiește să o calmeze cu cîteva sfaturi și idei raționale :

— Dragă Tanțo, eu știu că tu ai părinți, și să-ți trăiască, și că poți să te întorci la ei, și ești binevenită, dar ca să pleci așa cum vrei tu nu e legal, pentru că nu ai motiv. Că mirosul de parfum acum este și cînd ajungem la tribunal, peste nu știu cîte săptămîni, nu mai este. Așa că dacă sîntem logici, uite ce facem ! Eu iau firul pe care l-am găsit pe tine, tu mirosul de pe haina mea și mergem chiar acum la un avocat, ca să vedem ce zice și dacă motivele astea ajunge sau nu pentru o despărțire.

— Dragă, dacă vrei tu să fim legali pînă la capăt, eu merg și la avocat, dar merg cu bagajele la mine, ca în caz de, să plec direct la gară.

— Ia și bagajele, că sînt ale tale și faci ce vrei cu ele.

— Și-ți mai pui în vedere că neam de neamul meu, de cînd e el, n-a pierdut un proces, și tata, săracu, nu era săptămîină să nu aibă el un conflict cu cineva, că s-a judecat cu tot Lehliul, inclusiv suburbiile lui. Așa că n-o să pierd nici eu procesul, să știu de bine că mă judec cu tine pînă la sfîrșitul lumii.

— Tanțo, și eu sînt la fel de ambițios și pot să mă fac și eu procesoman ca tine, de te judec pînă la sfîrșitul vieții și te îngrop în citații. Măi, ce-o să te judec !

Cei doi își iau fiecare „motivele“, Tanța își ia și bagajul, și pornesc imediat spre avocat.

**„Mi te-ai lipit de suflet ca timbrul
de scrisoare”**

Tanța și Costel se află în anticamera cunoscutului avocat Napoleon Guritză-Ciolan, al cărui nume a devenit binecunoscut în lumea procesomanilor, de când cu marele proces intrat în istorie sub numele de „procesul iepurilor de casă”, desfășurat vreme de douăzeci de ani, între un crescător de iepuri de casă și un zarzavagiu, ambii vecini și din Buzău. Guritză-Ciolan a reușit marea performanță de a face ca respectivul proces să nu fie câștigat de către nici una dintre părți, adică nici de partea iepurilor, nici de partea verzelor, iar cei doi beligeranți să ajungă la totală ruină materială, adică să-și vîndă unul crescătoria de iepuri, iar celălalt terenurile pe care cultiva varză, iar în cele din urmă să decedeze ambii de necaz și ambiție, unul de cancer la ficat, altul de cancer la fiere. Tanța știa de avocatul Napoleon Guritză-Ciolan de la tatăl ei.

căruia marele om al barei îi câştigase un proces de mare ecou în Lehliu, cunoscut la vremea lui sub numele de „procesul mă răcinilor“, deoarece obiectul litigiului era un gard de mă răcini.

Pentru aceea Tanța a susținut sus și tare în fața lui Costel ca și conflictul lor să intre pe mîna acestui avocat, deoarece îi inspiră mare încredere, fiind un meseriaș cu vechime. Cum intrară în anticamera avocatului, un miros de molii și naftalină îi trăsni imediat pe Tanța și Costel și-i așează pe două scaune invalide. Maestrul tocmai își bea cafeluța și, cu toate că nu mai picase prin casa lui un client de două luni, îi lăsa pe cei doi tineri să-l aștepte un sfert de oră, după care îl chemă înăuntru numai pe Costel, conform principiului lui străvechi de a asculta mai întîi ce spune bărbatul și de a nu ține cont niciodată de părerea femeii, acest gen de ființă avînd în ea, creditar, viciul exagerării. Așadar, domnul Napoleon Guritză-Ciolan discută ce discută cu Costel înăuntru, apoi acesta reveni în anticamera în care aștepta Tanța, cu bagajele alături.

— Dragă Tanțo, i-am spus lu' domnu' avocat despre ce e vorba și a rămas să-i dăm motivele în cinci minute și el ne deschide procesul. I-am dat și cinci sute de lei avans, dar nu-mi pare rău, pentru că acum știu că mă judec cu tine la mama legii.

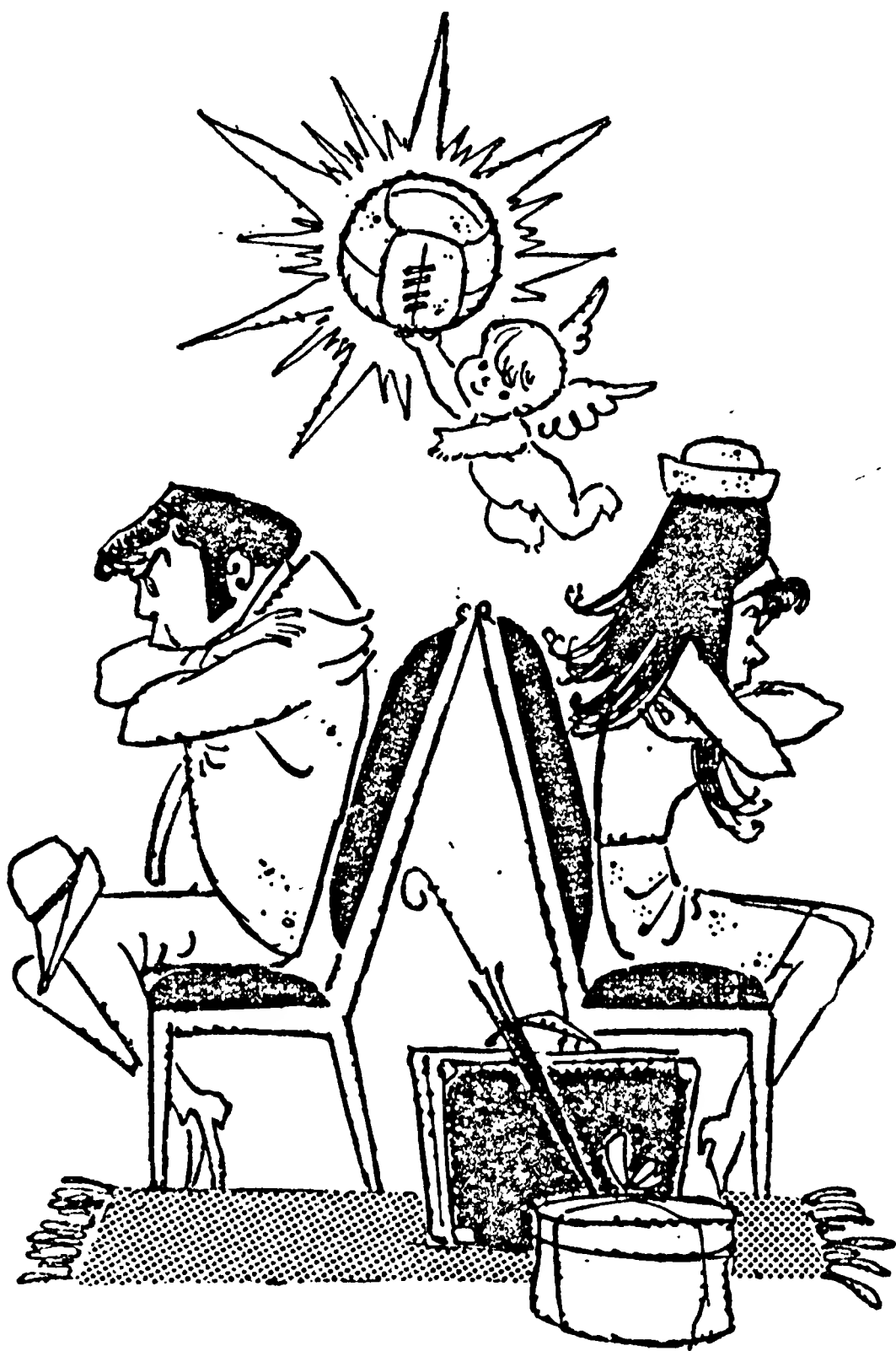
— Dragă, poți să te judeci tu cu mine și la tăl legii, dar să știi că nu câștigi procesul, că nu ai motive, iar dacă ai, nu e valabile. Îți spun asta eu, care le știu pe toate, pentru că am crescut pe scările tribunalelor.

— Tanțo, nu uita că eu am alte posibilități și pot să-mi permit, dacă e cazul, să pun tot bugetul lu' ORACA la bătaie, să-mi iau zece avocați și să te scot vinovată și de moartea lui Kennedy, dacă vreau.

În timp ce el fusese înăuntru, Tanța meditase foarte bine asupra atitudinii pe care urma să o ia. Va să zică el vrea să-și pună ambiția cu ea și să câștige procesul cu orice preț și s-o facă pe ea vinovată de moartea unui președinte de stat. Ei, atunci, lasă, că știe și ea cum să lucreze.

— Dragă Costele, eu nu știu cum de-ți lasă ție ăia de la ORACA bugetul la dizgrație, fiindcă dacă s-ar uita puțin prin gestiunea ta și n-ar fi prea chiori, ar vedea și ei de unde provine cecul ăla pe care îl ai cusut în căptușeala hainei, că am o privire mai rău ca razele X și l-am sesizat de cum te-ai atașat de mine.

Costel îngălbeneste o clipă, apoi sufletul lui se umple în întregime de o neagră amărăciune : uite, domnule, nici în nevastă nu mai poți avea o încredere...

— Tanțo, orice puteam să cred despre tine, dar nu mi-aș fi închipuit niciodată că ești în stare să te pretezi.

Simțindu-se tare pe poziție, Tanța începe să-l joace pe dește :

— Mă pretez, dragă, pentru că-mi dă mîna : sînt tînăra, am părinți și dacă mai fac un drum la Medgidia pot să găsesc pe altul. Că tata mi-a și zis la plecare : „Dragă, dacă vezi că-și schimbă caracterul și felul de a fi, îl lași și vii acasă, că eu am cu ce să-ți fac nuntă cu altul“.

— Va să zică ai fi în stare ?

— Aș fi, că trusoul de nuntă îl am complet, inclusiv floarea de păr, uite, o port cu mine în geantă.

Costel îi ia floarea de păr pe care o purtase ea la nunta lor, o privește cu o profundă și sfîșietoare melancolie, după care se simte cuprins de o patimă a distrugerii și a furiei, ajungînd pînă acolo încît scrișnește din dinți ca o moară de apă.

— Bine, dragă, dacă e vorba să ajungem definitiv la ruptură, hai să dăm și floarea de mireasă pe din două, ca să am și eu o jumătate de amintire de la tine.

Și cu un gest foarte puternic el rupe floarea albă de mireasă în două. Jumătate oprește el, iar jumătate i-o dă ei. Văzîndu-se cu cea mai scumpă amintire a ei sfîșiată pe din două, Tanța nu se

poate stăpîni să nu-și blesteme zilele chiar în prezența lui, deși n-ar fi vrut să-i dea o satisfacție :

— Ah, Doamne, cu cine mi-am legat viața, că nu știam c-o să ajung să împart cu tine și floarea de mireasă, petală cu petală. Costele, ai să mi-o plătești scump.

— Nu ți-o plătesc de loc, pentru că eu am cumpărat-o.

Tanța face ochii mici de furie. Va să zică, într-un asemenea moment dramatic, el își aduce aminte pînă și de amănuntul nesemnificativ că a dat cîtiva lei pe o floare de mireasă.

— Costele, cît ești de... de meschin !

Costel încremenește. Meschin ? ! Ce-o mai fi și asta ? Iată un cuvînt cu care nu-l mai insultase nimeni pînă acum și, slavă Domnului, fusese de multe ori umilit și jignit, mai ales în decursul copilăriei și adolescenței lui triste. Trebuie să afle asta imediat.

— Tanțo, spune imediat ce cuvînt e ăsta și de unde l-ai auzit ?

Văzîndu-l cît de hotărît e, Tanța intră la idei și se hotărăște să-i spună adevărul :

— Dragă, nu te supăra, că nu l-am auzit de nicăieri, l-am citit și eu astă-vară pe o pungă de cireșe.

Costel răsufală ușurat : va să zică nici ea nu știe ce înseamnă. Cu atât mai bine.

— Păi, măi Tanțo, tu ieși așa cuvinte la întâmplare de pe tot ce-ți pică în mână ? Măcar știi ce înseamnă ?

— Nu, dar mi-a plăcut pentru că e așa, nu știu cum să spun, subțire, și l-am ținut minte de-atunci.

— Și dacă e un cuvânt care ascunde în el ceva urât sau poate chiar ceva de mamă ?

— Păi asta am vrut și eu, ca să te enervez, și pe urmă să mă jignești și tu, iar eu să plec plângând, că așa se obișnuiește la orice despărțire. Pentru că eu nu mai stau aici, să știi. Peste o jumă' de oră am tren spre Lehliu.

— Stai, dragă, nu se poate să pleci și să mă lași fără motive. Că domnu' avocat așa a zis : că el ne desparte, dar să-i dăm motivele.

— Ia lasă-mă, Costele, păi după ce-i dăm bani, să-i dăm și motive ? El atunci ce mai face ?

— O să facă și el când vine procesul.

— Eu nu știu de unde o să-i mai dăm noi motive. De ce nu ți-ai păstrat parfumul pe tine ? Că acasă miroseai a lăcrimioară, și când ai ajuns aici miroseai a usturoi.

— L-oi fi luat din tramvai, Tanțo, pentru că eu, știi bine că nu consum. Dar tu de ce mi-ai

rătăcit firul de păr, care era un corp atît de delict ?

— Nu ți l-am rătăcit, dragă, dar am oftat o dată mai sincer și mai adînc la o aducere aminte și ți-a zburat din mîină. Ai văzut doar că l-am căutat alături de tine prin tot cartierul. Trebuia să-l ambalezi în ceva.

Costel rămîne îngîndurat. Ce e de făcut ? Avocatul așteaptă motivele.

— Tanțo, eu zic să mergem acasă, să mai căutăm niște motive și să venim altă dată.

— Nu, dragă, terminăm acuma, pentru că eu am tren peste o jumătate de oră și nu vreau să-l pierd.

— Bine, hai să terminăm. Stai să vedem ce-am scris eu aici, că mi-a dat domnul avocat niște instrucțiuni în ce privește motivele. Punctul unu : „Nepotrivire de caracter“.

— Nepotrivire de caracter ? ! Nu, cu caracterul nu ține, Costele, pentru că ne potrivim. Adu-ți aminte că mereu ziceai : „Mă, ce ne potrivim, mă, ce ne potrivim !“, că mi-ai umplut tot Lehliul natal de expresii de-astea vulgare.

— Bine, dragă, ne potriveam, nu zic nu, dar asta era înainte de căsătorie.

— Nu contează cînd. Ne-am potrivit o dată, e suficient. Treci mai departe.

— Bine, trec mai departe. „Vicii care fac viața comună imposibilă“. Ce vicii am eu ?

— Nu știu, că nu mi-ai spus nimic de ele.

— Păi trebuia să ți le spun eu neapărat ? Puteai să le descoperi și singură. Că cecul mi l-ai găsit în căptușeală, dar viciile nu, că nu te-au interesat.

— Lasă, dragă, că nici pe tine nu te-au interesat viciile mele.

Un cap tremurînd ca o frunză în bătaia ușoară a brizei, un cap buhăit și cu ochii ieșiți destul de evident din orbite, un cap trecut de mult de șaptezeci de ani se vîră pe ușă. Este capul avocatului Napoleon Guritză-Ciolan care vrea să se convingă dacă clienții lui mai sînt acolo și ce fac de nu-i mai aduc odată motivele promise. Costel se simte evident jenat de această întîrziere și o grăbește pe Tanța :

— Hai, Tanțo, să resolvăm o dată cu motivele, că-l ținem pe domnu' avocat din treabă.

— Ce treabă, dragă, nu vezi că nu mai are nici un client în afară de noi ?

— Oricum, trebuie să resolvăm într-un fel. Hai să vedem ce facem cu viciile. Spune tu ce vicii ai, că pe urmă spun și eu.

— Bine, spun eu.

Tanța se gîndește serios, ca nu cumva să exagereze sau să minimalizeze ceva. Va să zică vicii... Vicii... Dar de fapt ce sînt viciile ?

— Costele, nu te supăra că sînt iar incultă, dar eu nu numai că nu am vicii, dar nici nu știu ce este acelea.

Costel o privește perplex. Din nou Tanța îl surprinde neplăcut cu lipsa ei de pregătire culturală. De altfel, treaba asta cu viciile nu este prea simplă, mai ales că nici el nu știe exact ce sînt, adică să le dea o definiție.

— Dragă Tanțo, cum să-ți explic eu ca să fiu cît mai popular și mai pe înțelesul tău ? Dragă, viciul în primul rînd e ceva de rău, în nici un caz nu e de bine. Pentru un viciu, niciodată, ține minte de la mine, n-o să fii nici lăudat, nici premiat.

— Bine, asta am înțeles, dar spune-mi ce este, ca să mă feresc de el.

Costel îi face semn să vină mai aproape, ca să-i spună ceva confidențial.

— Dragă, viciul e problema aia care se critică la ședințe, cînd e cîte unii care practică jocurile de noroc, alcoolul sau femeile...

Tanța răsufală în sfîrșit ușurată :

— A, asta e ! Acuma m-am lămurit : eu n-am vicii. Alcool nu consum din naștere, pentru că mi-roase și nu e delicat. Femei nu, că sînt și eu.

Jocuri de noroc nu, în afară de țintar, care e pe boabe.

— Mă rog, dacă n-ai, n-ai. Problema e ce facem că și eu stau foarte prost cu capitolul ăsta. Nu prea am vicii. Nu știu de ce, dar nu s-au lipit de mine. Poate unde sînt orfan sau din alt motiv, nu știu. Auzi, știi ce zicea domnu' avocat ? Să mă îmbăt într-o seară, să vin acasă turmentat, să fac scandal și să se adune vecinii ca să asiste. Problema e că eu nu pot să beau ca să mă îmbăt nici să mă tai. Îmi face rău băutura. Eu — o bere, maximum două, atît, și mici ori cît de mulți. Iar dacă nu vin beat acasă, pe ce motiv să-ți fac scandal ?

— Dar jocuri de noroc nu practici ?

— Nu, că n-am noroc de cîștig. Am încercat o dată la copcică, am încercat și „uite popa, nu e popa“ la un tîrg mai demult și n-a mers. Doar să mai încerc la ruletă.

— Costele, am o idee. Ascultă : putem să aranjăm un scandal la care să asiste vecinii, așa cum a zis domnu' avocat, nu numai din motiv de ebrietate. Poți să faci scandal și din cauza nervilor. Nu vrei să te enervez eu puțin și să te aduc la disperare ?

— Să știi că e o idee bună. Tu mă enervezi cu ceva, eu te molestez puțin, atît cît să-ți las o urmă, chemăm un martor, că are domnu' avocat

unul special, și gata, terminăm chiar aici pe loc cu motivele. Hai, enervează-mă.

— Păi eu știu ce te enervează pe tine ?

— Stai să mă gîndesc, să văd ce mă enervează cel mai repede. A, mi-am adus aminte. Cel mai rău mă enervează atunci cînd stau de vorbă cu un om față-n față și el, în loc să-mi spună faptul ca atare, îmi zice numai ideea goală. Uite, chestia asta nu pot s-o sufăr de loc. Hai, fă și tu la fel.

— Păi dă-mi tu o idee, că ți-o dezbrac eu imediat, ca să te enervez.

— Stai să mă gîndesc. Știi ce ? Zi-mi ceva de fotbal.

— Ce să zic ?

— Zi orice, că n-are importanță, că numai cînd aud de fotbal și imediat mă și enervez. Și nu mă enervez în primul rînd de fotbal, ci de cronicarii ăia care, cînd îi văd cum scrie, mor, că acum a devenit că cine n-are o meserie se apucă și scrie despre fotbal.

— Păi de ce-i lasă, dragă, să scrie, de ce nu-i trimite la muncă ?

— Îi trimite, da' nu se duce. Mă, ce boală am pe ei ! Mai ales pe Barbu, pe Fănuș, și pe Băieșu, că toți e niște negativiști ce nu s-a mai pomenit, dă în jucători, dă în arbitri, dă în antrenori și lovește numai în carne vie.

Tanța e și ea indignată de situația asta cu cronicarii :

— Când joacă, dragă, ăștia, să mă duc eu să le zic ceva de la obraz.

— Păi asta e, că nu joacă, n-au curajul, numai la vorbe se simt ei tari. Că dacă ar juca, mamă, ce ți i-ar mai lucra el Dan Coe la gambă și ce ți i-aș mai altoi eu la ieșirea de pe teren cu o roșie sau cu un măr în creștet. Hai, Tanțo, mai zi-mi ceva de fotbal, c-am început deja să trepidez, cred că-n maximum două minute te molestez și avem motivul despărțirii. Știi ce ? Zi-mi ceva de Rapid. Ție îți place Rapidul ?

Tanța se gîndește cîteva clipe înainte de a se pronunța. Analizează intonația cu care a întrebat-o și după topica frazei ajunge la concluzia că cel mai favorabil ar fi să dea un răspuns afirmativ :

— Da, îmi place.

Costel răsufală ușurat. Trăise cîteva clipe de nemaipomenită încordare. Multe depindeau de acest răspuns.

— Păi, măi Tanțo, dacă ziceai că nu-ți place Rapidul, nici nu mai era nevoie de avocat, te omoram aici cu mîna mea, pe loc, și rămîneam văduv. Ce mai, eram în stare de crimă, mi se urcase deja sîngele la cap și clocotea în artere de

parcă eram pus pe foc. Și zici că-ți place Rapidul ? Îți place sincer ?

— Păi dacă ți-am spus, înseamnă că sînt sinceră, poți să te uiți și-n ochii mei, că arată ca o oglindă.

Costel se uită cu jale spre ușa biroului în care se află Napoleon Guritză-Ciolan și i se face milă de veniturile lui.

— Tanțo, am impresia că cu chestiunea asta a atașamentului tău pentru culorile Rapidului ai distrus tot conflictul dintre noi. Am să-i spun chiar acum lu' domnu' avocat că nu ne mai despărțim, pentru că n-avem motive. Orice-am încercat n-a fost nimic posibil. Mă rog, dacă mă aduceai tu într-un hal fără hal, puteam să te las pur și simplu, adică fără motiv, dar de cînd am auzit că ești rapidistă, văd că ne potrivim iar foarte mult și îmi ești iar foarte dragă sufletește.

În naivitatea ei fără margini, ca orice fată crescută într-o zonă morală foarte pură, Tanța se gîndește să-i precizeze lui Costel următorul lucru :

— Dragă Costele, acum n-aș vrea ca tu să crezi că eu sînt exagerată și pretențioasă și că-mi place numai rapidul. Eu pot să călătoresc foarte bine și cu acceleratul, dacă-mi iei la clasă a-ntîia.

O clipă, Costel crede că nu aude bine sau că i-a căzut un meteorit în cap ; transpiră brusc și ametește :

— Măi Tanțo, ce vorbe fără șir spui tu acolo ? Care accelerat ?

— Păi nu mă întrebași tu adineaori de trenuri ? Că dacă-mi place cu rapidul și eu ți-am spus că da, că-mi place și cu acceleratul...

— Tanțo, e nenorocire. Adineaori credeam în tine, dar acum mi-ai făcut praf toată încrederea. Cum poți tu să confuzi echipa Rapid, care ne-a făcut cinste de atâtea ori, ne-a făcut și nouă, achizitorilor de la ORACA o dată, la restaurantul „Grand“, pentru că am susținut-o într-un meci, cum poți tu să confuzi echipa Rapid cu un accelerat ? Tu ai fost vreodată la fotbal ? Știi ce e ăla ?

Tanța simte, vorba unui proverb, că a sfeclit-o.

— N-am fost, dar știu că e cu minge, cu talange și cu... Teașcă.

Costel nu-și poate stăpîni reacția de moment și-și dă pe față întregul lui dispreț față de ea :

— Tanțo, vai de capul tău, că altfel n-am cum să-ți zic. Văd că nu se lipește nici un orizont de tine și că te faci din ce în ce mai incultă. Păi de ce nu te duci, dragă, la fotbal ?

— Păi unde era să mă duc, dragă, că la noi la Lehliu se juca pe izlaz și mi-era frică de câini. Da' acum o să mă duc.

— Să te duci, că altfel e nenorocire. Uite, o să mergi cu mine duminică viitoare, că e cuplaj.

— Și dac-o să plouă și-o să fie frig?

— Nu-i nimic, stai acolo, ca să vezi și tu cum ne chinuim noi bărbații în fiecare duminică și uneori și miercurea. Că voi vă închipuiți că noi mergem acolo de distracție.

— Bine, Costele, duminică, fie ploaie, fie ger, o să ies pe stadion. Și acum, hai acasă.

— Să trăiești, domnu' Ciolan, multă sănătate și poate ne vedem cu altă ocazie sau, cum i-a zis vulpea ursului, ne vedem direct la blănar.

În timp ce Tanța și Costel ies, alături, domnul Napoleon Guritză-Ciolan face un infarct.

Iată, a venit și duminica și Costel s-a ținut de cuvînt : a luat-o pe Tanța cu el, la cuplaj. După o călătorie nemaipomenită, pe acoperișul unui troleibuz, ea ținîndu-se de un troleu, el de celălalt, au ajuns la stadion. Pînă atunci Tanța își imaginase stadionul ca pe un fel de templu antic, cît mai somptuos cu putință, în care oamenii se așază și asistă la întreceri într-o tăcere religioasă, fiecare cu o lumînare aprinsă în mîină. Acum ea avu ocazia să vadă la fața locului ce înseamnă pentru un om cîstit și cumsecade să se ducă la un meci de fotbal și ce influență poate avea aceasta asupra caracterului lui. Dar poate că nimic nu o înfioară atît de mult pe Tanța — nici hainele rupte de mulțimea care alerga îngrozită spre stadion, ca să nu piardă prima fentă a lui Dumitriu II, nici halucinanta călătorie pe acoperișul troleibuzului, nici abundența de semințe

prăjite — ca urletele pe care le auzea încă de departe venind dinspre stadion. Era ca o mare zbuciumată această mulțime, mai ales în clipele în care striga „Huo“. Inima ei se făcea cât un purice de frică. Dar dacă Costel mergea înainte, ea era obligată să-l urmeze.

Ajungînd la stadion, Costel avu ocazia să-și dea primii pumni în cap. Venise prea tîrziu, tribunele erau arhipline. Sute de oameni erau rămași pe dinafară, cocoțați prin pomi și pe garduri.

— Uite, Tanțo, ce aglomerație, c-au ajuns oamenii să stea prin pomi mai rău ca fructiferele, numai ca să vadă o minge. Problema e cum intrăm noi acum, că eu te-am trimis ieri să iei bilete pentru meci și tu ai luat la Pronosport.

— Iartă-mă, Costele, dar am crezut că tot aia e. Trebuia să mă înveți.

— Ce să te învăț? Tu n-ai văzut că acolo aveau un Trabant în vitrină și că e vorba de ceva cu noroc?

— Păi de-aia m-am și dus, c-am văzut că e vorba de cîștig și eu știu că, atît cît am fost la l. chliu, nouă norocul nu ne-a lipsit niciodată din casă.

— Vorba e cum intrăm pe stadion, că biletele s-au terminat.

— Dacă nu se poate, nu intrăm, mergem acasă, jucăm un țintar și tot ne distrăm.

— Cum să merg eu acasă când joacă Rapidul, măi Tanțo? Nu mă muștră conștiința pe urmă o viață-ntreagă? Eu mă urc în pomul ăsta. Vii și tu?

Tanța încremenește : să se urce ea în pom, ea, atît de timidă și de binecrescută ?!

— Vai, Costele, cum îți închipui că m-aș preta la așa ceva și ce-ar zice mama dacă m-ar vedea pe creangă?

— Mă rog, dacă nu te lasă prestigiul, atunci uită-te prin gard.

Tanța se apropie cu cea mai bună intenție de gard dar, făcînd fără să vrea o lectură a inscripțiilor pe care le cuprindea acesta, se înroșește pînă în vîrful urechilor :

— Costele, nu pot, că scrie tot felul de cuvinte și iscălituri pe el și dacă le citesc îmi stric toată educația părintească.

— Păi nu te uita la vorbe, uită-te printre scînduri.

Tanța, om de bună-credință, își proiectează vederea pe una dintre crăpăturile gardului, dar imediat se retrage :

— Costele, m-am uitat așa cum ai zis tu, dar nu văd stadionul, văd la unii în casă și ce face ei acolo nu e fotbal, că atîta imaginație am și eu.

Costel, săracul, abia se ține pe o creangă subțire, cu un picior în aer și cu altul pe un vîrf de gard. Iar Tanța în fiecare clipă îl sîcîie cu ceva.

— Tanțo, dragă, depinde încotro te uiți. Ca să vezi stadionul și fotbalul, uită-te spre nord.

Tanța se-uită în jurul ei și vede cocoțate prin pomi și pe garduri nu o femeie, ci mai multe. Adică ea de ce nu s-ar urca, mai ales că nici n-o cunoaște nimeni ?

— Costele, m-am gîndit bine și prefer și eu să mă iei cu tine în pom.

Din acest moment, Costel începe, pe bună dreptate, să regrete că a luat-o la meci. De altfel, mulți îi spusese ră asta, din experiența lor. Niciodată nu e bine să iei la distracții bărbătești o femeie, pentru că femeia nu se poate abține să nu spună sau să nu ceară ceva, numai ca să te deranjeze.

— Tanțo, acum nu pot să te iau, pentru că nu mai e nici o cracă liberă, e ocupate toate. Că stau oamenii unul lîngă altul ca vrăbiile în pomii de la Universitate.

Resemnată, Tanța se gîndește să renunțe :

— Bine, Costele, atunci uită-te numai tu, că ești bărbat și ai mai multă nevoie de distracție. Eu o să stau aici pe pajiște și-o să croșetez ceva.

— Stai să-l întreb pe ăsta de-alături dacă n-o cedează pe-a lui. Maistre, cît ceri pe creanga aia ?

— Cît cere, dragă ?

— Zece lei, că cică e fără noduri. Ce fac, îi dau ?

— Dacă are și frunze, dă-i.

Costel scoate portofelul, dă zece lei, achiziționează creanga și o trage sus lîngă el și pe Tanța. Odată ajunsă acolo, Tanța se impresionează imediat de orizonturile nebănuite care i se deschid în față : mii de oameni care strigă fără încetare, care fluieră fără încetare și se îmbrîncesc fără încetare, iar pe pajiștea din mijlocul stadionului aproape două duzini de băieți tineri și frumoși se joacă cu o minge de ție mai mare, dragul să-i privești. Tanței îi place foarte mult, și pe bună dreptate.

— Costele, e grozav aicea sus, nu m-aș mai da jos toată viața. Auzi, e ceva mai balcon ca la teatru, îi vezi pe toți în creștet și parcă-ți vine să întinzi mîna și să-i culegi. Acuma, nu te mai las, explică-mi și mie ce-i fotbalul, ca să pot să strig și eu „huo“ ca ăilalți.

— Tanțo, momental ar fi mai bine să privești și pe urmă te pun eu la punct și cu teoria.

— Nu, Costele, dacă nu mă înveți sistematic, nu pricep nimic, că eu așa am fost obișnuită.

Dă-mi întâi definiția : ce e fotbalul, de unde provine și ce urmărește el.

Nu e de loc ușor pentru Costel să se concentreze asupra jocului, pentru a nu pierde nici o fază importantă, și să susțină în același timp și o lecție de istoria fotbalului.

— Dragă, fii atentă și notează în minte, ca să nu mă întrebi a doua oară. Fotbalul este un joc.

— De noroc ?

— Și de noroc, dar mai mult de picioare.

— Asta am înțeles. Spune-mi acum de ce aruncă ăla îmbrăcat în doliu cu banii în sus. El nu muncește pe ei ?

— Ăla aruncă banii ca să tragă la sorți, că e arbitru, și ca să vadă cine ia terenul și cine ia mingea.

— Și după ce le ia, pleacă cu ele acasă ?

— Mă Tanțo, nu pune și tu întrebări chiar așa de simple. Păi dacă pleacă ei cu terenul și cu mingea acasă, noi ce facem aici, pentru ce-am mai dat banii pe bilete sau pe crengi ?

— Auzi, Costele, eu o să țin cu ăia care sînt mai mici de statură și mai plăpînze, că mi-e milă de ei. Hai, micuților !

— Ții cu cine vrei, dar fii atentă că eu sînt cu Rapidul și să nu mă jignești cumva, că sînt

atît de nervos și te zidesc de vie în copacul ăsta, de ajungi în vreo baladă.

— Nu te jignesc, Costele, dar spune-mi care sînt băieții de la Rapid : ăia care fuge ?

— Nu, ăia care se încheie la șireturi.

— Și de ce se opresc cînd fluieră arbitrul ?

— Ca să-l înjure.

— De ce ?

— De mamă.

Tanța urmărește meciul cu ochii sclipind de plăcere și curiozitate. Deodată sare în sus de atîta bucurie, încît ajunge pe altă creangă. O satisfacție nemaipomenită inundă fața ei aurită de soarele stadionului.

— Costele, uite-l pe Gică !

— Care Gică ?

— Ăla brunetu', lu' care i-a căzut acuma mingea în cap. E văr cu mine. Știam eu că e sportiv, dar nu știam că practică jocul ăsta de fotbal. Gică ! Gicule !

— Nu-l striga acuma, că e corner, și-l sustragi.

Tanța e în culmea fericirii, s-a îmbujorat toată :

— Vai, ce bine-mi pare că-l văd și pe Gică aici, că nu l-am mai văzut de mult. Era mereu plecat cînd peste hotare, cînd în străinătate, și între timp eu m-am măritat cu tine și nu l-am mai văzut, că el zicea că dacă ia Rapidul cam-

pionatul, mă ia și el de nevastă. Pe cuvînt, așa s-a jurat, să nu se însoare pînă cînd echipa lui nu are în brațe vaza aia de metal, care se dă la campioni. Și eu i-am zis că decît să aștept pînă ia Rapidul vaza și să rămîn fată bătrînă, mai bine te iau pe tine, care chiar dacă nu ești așa de sportiv, ești tot atît de cult.

Deși fazele meciului se succed cu repeziciune, Costel reține cu multă atenție și unele amănunte din povestirea Tanței despre Gică și, atunci cînd e cazul, intervine.

— Dragă, nu te supăra, tu ziceai că Gică ți-e văr și acuma zici că eră să te măriți cu el. Nu făceai un incest ?

— Păi, el nu era văr de-adevăratelea cu mine, dragă, era văr numai pentru ăia de la Alimenta-tara, ca să nu se sesizeze cînd primeam de la el vederile din străinătate.

— Îți scria din străinătate ?

— În fiecare săptămînă. Că el se deplasează peste hotare, cum te deplasezi tu la Medgidia sau Babadag. Uite-așa teancuri de vederi am de la el și-mi scria niște lucruri așa de frumoase că-ți stoarce lacrimi nu alta cînd le citești.

Costel cade tot mai mult în ghearele bănu-ielilor :

— Nu cumva ai vreo vedere de-aia la tine ?

— De ce ?

— Aşa, ca să văd şi eu ce scrie, că poate e prin ele vreun motiv şi te duc iar la avocat.

— Nu, Costele, nu e nici un motiv în ele, e doar impresiile lui, că să ştii că e foarte impresionist la tot ce vede şi numai cu inima descrie. Uite, am în geantă o vedere, ultima pe care am primit-o înainte de a mă mărita. Citeşte-o şi tu.

Costel ia vederea, priveşte cu atenţie Turnul Eiffel de pe ea, se convinge că acesta e adevărat şi natural, după care o întoarce pe verso şi citeşte :

— „Dragă Tanço, află despre mine că sînt bine sănătos şi în turneu, ceea ce-ţi doresc şi ție, inclusiv familiei, că eu abia sosii alaltăieri din Nicaragua şi aud că iar mă selecţionară pe extremă şi plecai din nou ieri nici eu nu mai ştiu precis unde ; mi se pare că aş fi în Europa după ce fel de limbi aud în jurul meu, că de la o vreme mi s-a încurcat şi mie geografia în cap, că lasă ce nu ştiam eu nimic la obiectul ăsta cînd mi-am încheiat cu bine studiile medii în clasa a VI-a elementară, dar acuma, să mor eu, dacă n-aş avea paşaportul să mă uit pe el şi să văd pentru ce ţară am viză n-aş mai şti unde sînt. Acuma îţi scriu de sus de tot, dintr-un turn care ştiu cum se scrie, dar nu pot să-l citesc, că au ăştia nişte limbi de-ţi vine să te scarpini după ceafă, e durere mare, dar care turn, să ştii,

Tanțo, e așa ceva de mișto și de fier armat că se urcă lumea în el buluc ca într-un cireș copt. Și să știi că am mai văzut eu un turn din ăsta tot așa mare într-un oraș din Italia și care turn uite-așa s-a aplecat, de vînt sau că s-o fi reze-
îmat vreunul mai barosan de el, că mi-a fost și frică să mă apropiu. Iar atunci cînd ți-am scris din Chile că în duminica viitoare, cum sosesc, vin la bal la voi la Lehliu, să știi că nu că n-am avut bunăvoință, dar cum am sosit din Chile, am și plecat repede în Orient, nu mai știu care, poate ăla micu' sau ăla de mijloc, că nu mi-a scăpat unul necălcăt, și acolo, dragă, prin pus-
tiile alea am văzut tot felul de animale zoologice, am văzut lei din ăia care nu e bani, ci animale, și cămile cu două trăgace, inclusiv piramida aia care a rămas de milenii și chiar de decenii sfinxă la locul ei, și care să știi că o credeam mai bine la fizic, și cînd colo e cîrnă. Auzi, să știi că am fost azi la un magazin la care m-a dus Gheghe, știi tu care, ăla tot de pe extremă, că el a mai fost pe-aici de șapte ori și știe să întrebă cît costă orice obiect în 26 de limbi, plus dialecte și ți-am luat, fii atentă, o pereche de cercei care strălucește — să n-am parte de turneul din Africa — mai rău ca farul, nu echipa aia de la Constanța, ci farul ăla de la Alexandria pe care l-am văzut eu o dată din avion și care nu știu

ce are că mereu pîlpîie, cînd se aprinde, cînd se stinge, poate are vreo atingere de fire, că ți-aș mai scrie și alte de toate pentru toți, că știu că ție asta îți place, dar nu mai am unde că ți-am scris și pe verso și nu mai e loc de adresă, al tău, Gică.”

Tanța se uită spre Costel cu o justificată mîndrie, dar și cu un oarecare aplomb, în sensul că uite cu cine am avut eu de-a face pînă la tine, cu oameni umblați, nu cu fitecine.

— Ei, ce zici, Costele, așa-i că e băiat deștept?

Costel așa a fost dintotdeauna : cînd e unul mai bun ca el, se dă la o parte și se închină :

— Dragă, este pentru că e foarte călătorit și se observă asta după cum se exprimă de cultural.

— Da' să vezi ce lucruri aduce, dragă, că odată ăia, de invidie, l-au dat afară pe un an de zile că cică l-a prins la graniță îmbrăcat cu o sută de fiș-fișuri pe el deodată.

— Mă, ce nedreptate ! Păi, poate ploua prea tare sau îi era omului frig !

— Asta zicea și el ; domnule, e unii oameni mai friguroși, care se îmbracă cît mai gros. Și nu l-au crezut. Aoleu, Costele, uite ce i-au făcut?

— Da, dragă, l-au faultat gëpizii-ăia de la Progresul.

— Că l-au *flautat*, l-au *flautat*, dar de ce l-au lovit ?

Costel nu poate suporta să vadă un jucător de-al lui umilit și lovit. Se ridică în picioare și strigă de se cutremură tot stadionul :

— Mă Gică, nu te lăsa, nu fi fraier, dă și tu la țurloaie !

Și n-apucă Costel să zică „țurloaie“, că de pe teren se aude un trosnet sec de oase rupte.

— Ai văzut ce frumos a lovit și el ? L-a luat p-ăla pe targă.

Meciul e din ce în ce mai tare. Tanța se cam sperie.

— Costele, da' ăștia se lovește, dragă, în ochii lumii, ca orbii, și nu le face nimeni nimic ?

— N-are ce le face, că așa e fotbalul cu specificu' lui, și e joc de plăcere.

— Dragă, să fie plăcerea lor, hai să mergem noi acasă, că eu nu vreau s-ajung martora lor prin tribunale.

— Stai puțin, c-a dat unșpe metri pentru noi. Doamne, după cum au obiceiul ăștia să rateze, mi-e și frică să mă uit.

— Lasă că mă uit eu și-ți spun.

— E gol ?

— Nu, că s-a oprit mingea în plasă.

— Atunci e gol ! Ura ! Ura ! Vino să te pup. Uitându-se însă în jos, spre rădăcina pomului care-i ține în spinare, Costel îngheață cu „ura“ pe buze și-i face semn discret Tanței :

— Îi vezi pe ăia de jos ?

— Îi văd.

— Nu e bine de noi. Ȑia iubește Progresul și de necaz că au luat un gol, vor să ne taie pomul.

— Vai de mine ! Nu le e rușine !

— În ura lor sfântă față de rapidiști, nu le e.

— Vai, Costele, mi-e o frică de nu mai pot. Dacă strigam „Hai Progresul“, poate tăiau numai craca ta. Să strig acum „Hai Progresul“ ?

— Nu striga nimic. Dacă mor pentru Rapid, să știu cel puțin că mă pun într-un coșciug cu tine.

Tanța, poate și din cauza vârstei mai fragede, nu vrea de loc să se împace cu ideea jertfei supreme pe altarul Rapidului. Ea continuă să se zbată și să strige la „progresiști“, încercând să-i oprească din fapta lor criminală de a tăia pomul:

— Alo, măi tovarășe, lasă pomul ! E bunul statului ! Poate e monument al naturii !

Dar, din ce în ce, pomul, răpus de loviturile adversarilor Rapidului, se apleacă spre pământ. Costel sare în văzduh ca meșterul Manole, și de-acolo, din văzduh, apucă să strige spre soția lui rămasă pe ultima creangă :

— Tanço, salvează-te singură ! Ne vedem pe pământ !

„De ce mă minți cu-afta nepăsare?”

Într-o cameră de spital, într-un pat de spital și acoperit de bandaje albe se află o ființă din care nu se mai vede cu ochiul liber decât un nas, o gură și doi ochi, adică strictul necesar. Ghiciți cine e ființa? Dacă furnizăm amănuntul că în dimineața acestei zile Costel a plecat de acasă cu mașina și că nu s-a întors pînă la ora unu noaptea, cred că nu e persoană intelectuală care să nu ghicească cine se află pe acest pat al suferinței. Dar, deși desfigurat fizicește, Costel nu uită nici în aceste clipe grele că, înainte de orice și că mai presus de sănătatea lui, trebuie să dea socoteală în fața unei neveste. Iată de ce, cu toate morfinele care au fost introduse în el, Costel nu are pic de somn. Cu maximum de luciditate, în singurătatea nopții — despre care se spune că a fost și continuă să fie un sfetnic excelent — el cre-

ează acum varianta cea mai avantajoasă pe care trebuie să i-o transmită cît mai rapid, oral, sau în scris, nevestei.

La rîndul ei, Tanța, ca orice nevestă, la această oră se învîrtește prin casă, frîgîndu-și mîinile, sau, ca să folosim un termen mai adecvat, se perpelește. Căci așa au fost și vor fi întotdeauna nevestele (se pare că ele vor exista încă mult timp, fiind specia umană cea mai rezistentă): atîta vreme cît bărbatul nu e acasă, ele nu pot închide un ochi. Și nu din cauza îngrijorării, cum s-ar putea crede cu naivitate, ci din curiozitate. Adică, de fapt, ele se frămîntă să afle *ce face* bărbatul în clipa aceea și, cum toate au o părere la fel de negativă despre bărbații lor, se gîndesc numai la lucruri rele și din cauza aceea par îngrijorate.

În această împrejurare, Tanța nu făcea nici o excepție. La ora unu noaptea ea se plimba prin cameră și-și frîngea mîinile din toate încheieturile.

— Nu trebuia să-l las să plece singur. Mai ales acum cînd are semnul mirării pe fruntea mașinii. Oare o fi avut vreun accident? Să dau un telefon la miliție?

În spital, Costel se frămîntă exact pe aceeași temă:

— Decît să-i spună miliția, mai bine-i spun eu. Cel puțin să rămîn demn în ochii ei. „Draga mea, tu ești femeie înțelegătoare, de tine n-am de ce să mă feresc, uite, am avut un accident.“

Desigur, Tanța e îngrijorată în primul rînd de soarta soțului, dar nici soarta mașinii n-o lasă rece.

— De n-ar fi prăpădit mașina, că așa Trabant cum era, îmi devenise dragă sufletește. Că numai din micile mele economii am întocmit-o : macaroane fără brînză, brînză fără macaroane și ceaiuri la discreție.

Mai maturizat din punct-de vedere sufletește, mai trecut prin cele ale vieții, Costel este primul care cade în ghearele scepticismului.

— Acuma ce să fac ? S-a sfărîmat, s-a sfărîmat ! Să mă dau cu capul de pereți ? În primul rînd nici nu sînt sigur că mai am cap. Să mă sinucid ? Nu e cazul. Ce-or să zică tovarășii mei de muncă, mă vor crede un laș. Plus că o chestie ca asta se trece și în cartea de muncă și rămîi cu ea acolo o viață întreagă. Cel mai corect e să rămîn indiferent. S-a sfărîmat, s-a sfărîmat, vorba lu' tatăl meu cel adoptiv, cînd a scăpat un ou de găină jos. Că se deteriorează el omul care e ființă, dar mite obiectul care e neînsuflețit. De fapt, is-

toria e foarte simplă pentru cine vrea s-o creadă. Mergeam spre Sinaia ca punct final. Eram aproximativ pe la Posada, după cît mă ajută memoria mea atît de zbuciumată. Persoana de lîngă mine — nu contează cine — admira peisajul cu încîntare. Entuziastă, la un moment dat a ținut să-mi comunice ceva cald cu o sărutare după ureche. Și m-am gîdilat. Răzbunător cum sînt, ce mi-am zis : hai s-o gîdil și eu. Și-am sărutat-o și eu la fel de cald după ureche. M-a sărutat și ea pe mine din nou, gîdilîndu-mă și, în sfîrșit, am ținut-o așa într-un gîdilat vreo cîțiva kilometri, că mergea Trabantul din morcov în morcov, pînă cînd, la un moment dat, m-am gîdilat așa de tare, că n-am mai știut nimic de mine. Eu m-am trezit în Prahova cu volanul în brațe, ea cu bujiile într-un conifer. Ce s-a întîmplat nu știu, că nici miliția cu specialiștii ei nu și-au putut da seama. M-oi fi ciocnit de vreun meteorit, m-oi fi speriat de vreo farfurie zburătoare, nu știu.

Tanța urmărește ceasul cu încordare și simte cum trece fiecare minut prin ea, dureros de greu.

— În caz de accident măcar de-ar fi cu cineva, să-l scoată la timp din catastrofă, vreo persoană de suflet.

Costel scoate de sub pernă volanul mașinii și se uită la el cu o jale nestinsă.

— Domnule, și n-a rămas nimic din mașină, nimic, nici cât să iei într-un buzunar. Noroc că am salvat volanul în ultima clipă. Ardea, domnule, Trabantul ca un chibrit, puteai să faci la incendiul lui mîncare pentru un regiment. În orice caz, bine că mi-a rămas volanul, ca să am ce-i arăta Tanței, că altfel e în stare să nu mă creadă.

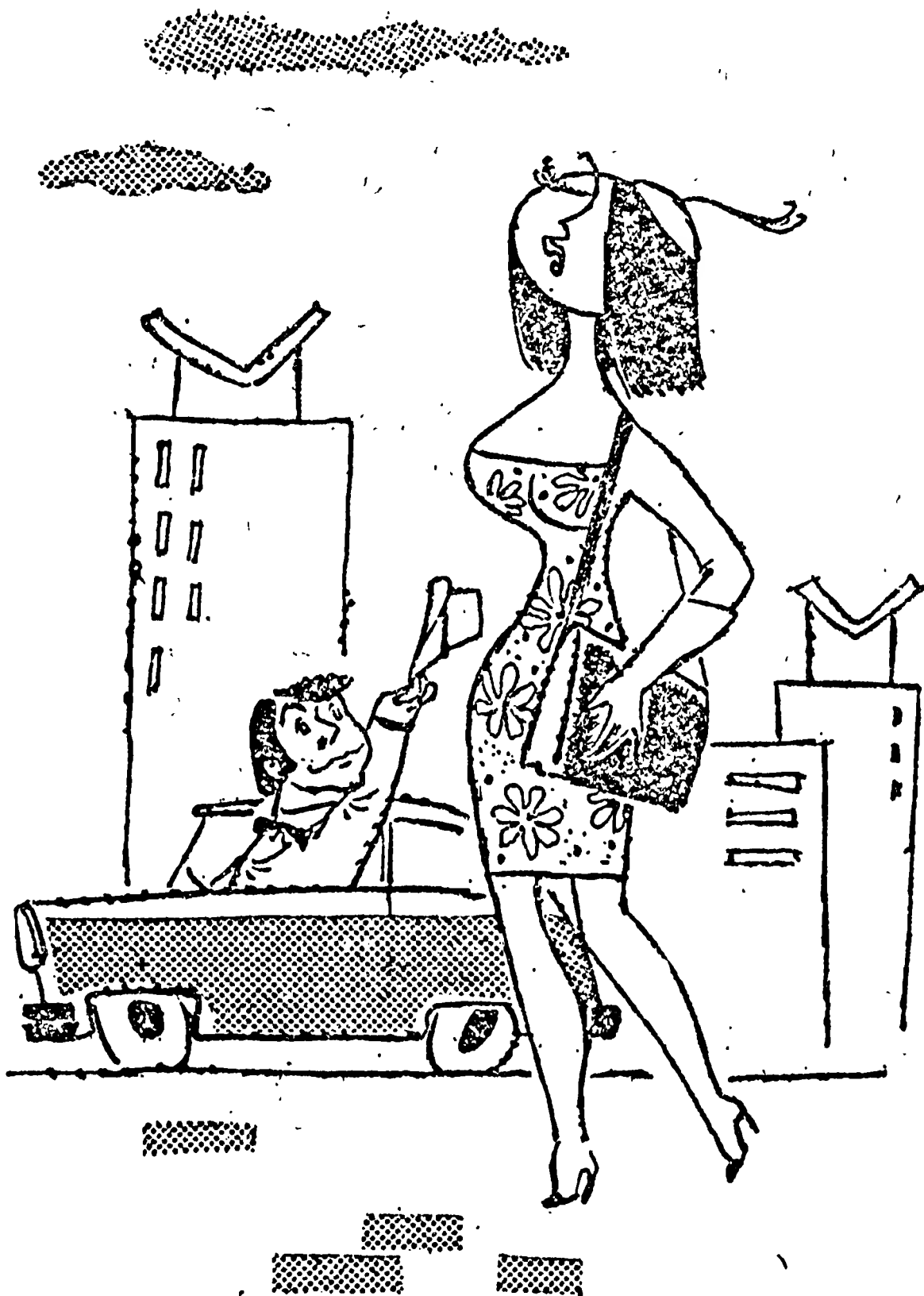
Tanța are și clipe în care încearcă să mai coloreze situația cu puțin roz.

— Mă rog, dac-o fi lovit-o numai un pic, la o aripă, nu contează, că e din carton și dacă o umezești puțin își revine.

Imaginea femeii care l-a dus la rîpă continuă să-l obsedeze pe Costel.

— Mă, și ce femeie era! Cu toate că m-a dus de rîpă, nu pot să n-o admir. Cum am văzut-o pe trotuar, colo, pe 6 Martie, colț cu Brezoianu, și făcîndu-mi un semn discret cu zîmbetul, mi-am zis: „Costele, uite femeia vieții tale, nu trece mai departe, că din spate vine un Fiat și-o pierzi“.

Tanța nu poate admite ideea unui adulter cu nici un chip. Că doar nu-l cunoaște de ieri de azi pe Costel și l-a verificat de atîtea ori cât e de fidel.

— Dacă ar fi fost altul decît Costel, mi-aş fi putut închipui orice, cum că s-ar fi putut preta cu o femeie în aventură, dar el nu obișnuiește, că zicea într-o zi cînd am adus eu vorba despre acest obicei din trecut : „Tanțo, nu iau persoane feminine în mașină să știu de bine că merg cu ea goală toată Europa, pentru că mi-e frică de un accident fatal și decît să ajung cu ea la morgă, tot mai bine cu tine acasă“.

Costel îndrăznește să miște, în sfîrșit, un picior, nu atît dintr-o necesitate intimă, cît din curiozitate, și nu se poate abține să nu-și exprime mirarea văzînd că în loc de picior se mișcă ceva care seamănă a fi o mîină, adică e mult mai scurt decît un picior. În sfîrșit, trece și peste amănuntul respectiv și recapitulează mai departe consecințele incidentului.

— Și milițianul ăla care era ceva așa de binevoitor și serviabil că nu, că dacă ea, persoana cu care am fost în mașină, e cumnata mea, adică sora soției mele, cum i-am spus eu, o s-o anunțe el pe soția mea că sîntem bine sănătoși în spitalul de salvare amîndoi, ca să nu fie îngrijorată. De ce le-o fi dînd, domnule, voie la milițienii-ăștia să fie atît de servibili cu accidentații ?!

Optimismul pătrunde în sufletul Tanței tot mai mult, pe măsură ce se apropie ivirea zorilor.

— Măcar dacă o fi greșit cu ceva, am mîngîierea că-mi spune adevărul, că el nu m-a mințit niciodată, a fost sincer ca un copil nou-născut, era de-ajuns o privire să arunc spre el ca să-i cîtesc în suflet ca-ntr-un ziar.

Problema adevărului este o problemă care a preocupat pe filozofi încă din antichitate. Ei își puneau foarte multe întrebări în legătură cu el : ce e adevărul, de cîte feluri este etc. Costel își pune o singură întrebare, dar mult mai complicată :

— Să-i spun adevărul, să nu-i spun adevărul ?... Mai bine să-i spun decît să sufăr pe urmă de remușcare. Pentru că eu așa sînt ; să mă doară orice, dar nu conștiința, pentru că conștiința asta e lucru tare gîngaș, dacă o încarci prea mult ajungi la Central.

Parcă anunțată prin telepatie de către cineva, Tanța se gîndește și ea la posibilitatea cumplită ca el s-o mintă și simte în trupul ei o putere de răzbunare capabilă să rupă și fierul în două.

— Doamne, că dacă mă minte și a fost cu vreuna în aventură, tai Trabantul cu cuțitul de bucătărie și fac cărți de joc din el, să știu de bine că țin iar regim pe bază de ceaiuri și făinoase încă un an și-i iau altul. Da, îi iau altul, pentru că am ambiția că, dacă e bărbatul meu, să-l vadă

întotdeauna Lehliul cu volanul în brațe, și cu mine alături.

Dar iată că sfârșitul dilemelor e aproape. Telefonul sună scurt și cineva o informează lapidar pe Tanța că soțul ei, Costel, e în spitalul de salvare. Tanța închide telefonul, scoate un suspin, varsă repede o lacrimă, ia o floare din glasra de pe masă și fuge repede pe ușă, iese în stradă, ia un taxi și peste cinci minute iat-o intrînd pe ușa spitalului. Văzînd acea cantitate de materie albă, cu înfățișare aproximativă de bărbat, ea suferi un șoc și strigă cu un glas subțire :

— Costele, tu ești ?

Ca să fie mai sigur că o va impresiona pînă la capăt cu situația lui dramatică, Costel începe să plîngă :

— Eu sînt, dragă Tanțo, dar nu te emoționa prea mult, că știi că ești impresionistă și că n-ai voie.

Pe măsură ce se apropie de pat, Tanța se îngrozește și mai mult de ceea ce îi apare dinaintea ochilor :

— Costele, ieși te rog puțin din ipsos, să văd cu ce-am mai rămas din tine.

— Acuma nu mai am nimic, dragă Tanțo, sînt aproape sănătos, dar cînd m-au adus aici eram răsucit mai rău ca Clemandore, că mi-au căutat

mîna dreaptă o oră întreagă și pînă n-au pornit pe firul ei n-au găsit-o...

Văzînd cîteva elemente din ceea ce altădată era soțul ei, adică nasul, gura și un ochi, Tanța începu să se lumineze la minte :

— Costele, după cît te exprimi de medical, tu ai pățit un accident. Unde e mașina ? Mașina pe care am agonisit-o din economiile mele de zi cu zi, ceas cu ceas și pas cu pas.

Costel o sfeclește. Nu se aștepta să fie atît de repede întrebât de situația tragică a vehicolului :

— E afară.

— Afară ? Și cu piesa asta de schimb ce e ?

Costel încearcă să ascundă volanul sub pătură, dar e prea tîrziu : ochiul necruțător al nevestei îl văzuse :

— Care piesă de schimb ?

— Costele, nu mă aduce în situația de a mă enerva. Spune-mi de ce ai adus volanul cu tine la spital, că doar n-o fi avînd pietre la claxon ?

Situația se-năsprește. Costel începe să plîngă preventiv :

— De ce strigi la mine ? Vezi doar că sînt pe patul suferinței.

— Bine, nu mai strig, dar spune-mi cum de-a ajuns volanul o dată cu tine în spital. Ai distrus mașina ?

Ca să câştige puţin timp, Costel pune şi el aceeaşi întrebare :

— Să distrug maşina ? De ce s-o distrug ?

— Pe mine nu mă interesează cauza. Vreau să ştiu efectul. Ai distrus-o sau nu ? Şi dacă n-ai distrus-o, cum de-a ajuns 99 la sută din tine protejat de bandaje ?

— Tanţo, fii atentă cum a fost. Mergeam pe stradă, aşa ca orice pieton şi... deodată mă ciocnesc de alt pieton, de esenţă mai tare ca mine, şi m-a zdrobit.

Tanţa ştie una şi bună : maşina !

— Dar maşina unde e ?

— Maşina e afară. Dar ce e cu volanul ? Să-ţi spun şi ce e cu volanul. Când am ajuns aici şi am parcat maşina, vine un miliţian la mine şi-mi spune : „Tovarăşe conducător auto, nu lăsaţi volanul în maşină, că se fură. Se fură, domnule, în ultima vreme volanele mai rău ca ştergătoarele. Luaţi-l cu dumneavoastră, că e mai sigur“. Şi atunci l-am demontat şi l-am luat cu mine.

Costel crezu că a liniştit sufletul Tanţei agitat de întrebările esenţiale ale existenţei. Se înşela însă. Nu era ea omul care să suporte această variantă a volanului, atît de romanţios prezentată.

— Costele, dacă nu te-ai lovit cumva şi la memorie în decursul accidentului, gîndeşte-te adînc, adu-ţi aminte de tine şi spune adevărul, că

nu plec de-aici pînă nu-l aflu, să știu de bine că mă fac soră și să rămîn toată viața cu tine în spital.

Sosi deci timpul adevărului. Costel resimți acest moment ca pe o grea suferință fizică. Întotdeauna suporta greu adevărul. Întotdeauna cînd trebuia să spună adevărul, se simțea umilit.

— Tanța, îți spun ! Îți spun tot, ca la o mamă, de tine nu mă feresc, că ești bună și iertătoare. Dar înainte de toate dă-mi un pahar de apă, ca să prind curaj.

În timp ce Tanța iese să aducă apă, Costel se pregătește pentru marea scenă. Mai precis începe să plîngă. Văzîndu-l, Tanța simte că i se rupe sufletul :

— Costele, ce-i cu tine și nu băga fiori de groază în mine. De ce plîngi ?

— Tanțo, plîng pentru că vreau să fiu cît mai sincer cu tine, că pe tine nu pot să te mint, mai bine tai o bucată din mine și rămîn lipsă, decît să-mi atîrne toată viața o minciună de conștiință. Hai, vino mai aproape, ca să-ți spun adevărul. Tanțo, mi s-a întîmplat ceva înfiorător. Înfiorător, ăsta e cuvîntul, poți să-l cauți și-n dicționar.

Tanța simte că înnebunește. Așadar, Costel are să-i spună un adevăr înfiorător.

— Costele, spune mai repede, că mă sufoc de curiozitate. Hai, liniștește-te și spune.

Costel înghite o gură de apă și se pune pe spus adevărul :

— Tanțo, uite care e adevărul. Ieri la ora patru veneam de la servici spre casă, ca orice om al muncii și civilizat. În dreptul unei benzinării mă opresc să iau esență pentru motor. Iau și, după ce iau, o persoană — că altfel nici nu pot să-i spun — care era undeva pe-acolo și la care eu nu i-am dat absolut nici o atenție, se urcă, dragă, cu tupeu, în mașină.

— Adică așa, fără să-ți ceară voie ?

— Mi-a cerut, dar după ce s-a urcat. „Scuză-mă, zice, am crezut că ești taxi, de ce nu-ți ștergi mașina, e toată numai picățele și duce la confuzii.“

— Bine, dragă, dar ea nu văzuse că e Trabant ?

— Ai răbdare și-o să auzi. Zice : „Dacă tot m-am urcat, du-mă și pe mine repede pînă la aeroport“.

— Și ai dus-o ?

— Păi cum să n-o duc ? Tu știi cum s-a uitat la mine ? Avea o privire de-mi venea să intru în carburator de frică. Am dus-o. Dar stai să vezi. Ajung la aeroport și de aici începe ceva mai rău ca-n romane, că zici să nu crezi în ce scrie în ele și să spui că e minciună, că de cînd

mi s-a întîmplat ce mi s-a întîmplat, am ajuns să cred pînă și-n literatură.

Tanța fierbe ca un cazan sub presiune. Romanul lui Costel a captivat-o al dracului :

— Hai, zi mai departe ! Zi repede !

— Auzi, dragă, cînd ajung la aeroport, individă, la care eu pînă atunci nici măcar nu mi-am întors privirea, pentru că nu mă interesa, tu știi foarte bine că eu sînt om serios, căsătorit și etc., înțelegi — nu mă interesa bustul ei de loc — auzi, dragă, la un moment dat, individă scoate ceva și mi-l pune brusc în coaste... Era un pistol. Uite-aici mi l-a pus. Și-mi zice scrișnind din măsele : „Mergi înainte, că trag !“

— Vai de mine !

— Cînd am văzut cum procedează, mi-am zis : asta mă duce undeva la loc ferit și să vezi că mă maltratează și mă lasă așa pe viață, c-o fi vreo criminală de drept comun sau vreo spioană și vrea cifrele de plan de la ORACA.

— Cifrele de plan ?!

— Da. Stai să vezi. Merg eu înainte, trecem de Ploiești, de Cîmpina și începem să intrăm în munți. Imediat cum se schimbă peisajul, persoana începe să mă atace. Dar fără pistol, și nu brutal, adică cu mijloace de tortură și durere, ci perfid. Adică se apropie de mine, încet, ușor, și începe să mă mîngîie.

Tanța se ridică și face deja un pas, cu unghiile gata să sfîșie ce-a mai rămas din Costel :

— Va să zică te mîngîia ?

— Da, dar să știi că n-o făcea cu plăcere, ci din interes, că de-aia o și lăsam, ca să văd pînă unde ajunge.

— Și pînă unde a ajuns ?

— Va să zică întîi m-a mîngîiat, pe urmă m-a...

— Sărutat.

— De unde știi ?

— Ai o urmă de ruj după ureche.

— Da, dragă, bestia, m-a sărutat. Fără pic de rușine.

— Și cu ce scop făcea ea gestul acesta ?

— Bine-nțeles, ca să mă corupă. Vrea să mă corupă cu orice preț. Mă lăsa un pic liniștit, pe urmă iar mă săruta. Ea mă săruta, eu nimic. Tot înainte. Auzi, și numai după ureche mă săruta, bestia, de muream de rîs.

Amintirea aceea îl face pe Costel să uite ce e cu el, unde e și pe cine are în față și se pune pe rîs. Noroc că-și revine la timp și o drege :

— Atunci nu mai rezist și-i zic : „Dragă, po-
tolește-te odată, nu mă mai gîdila, că opresc
mașina“. „Nu opri, mă amenință ea, că trag“. Ce era să fac ? Decît să tragă, am mers mai departe și mi-am făcut un plan : cum apare un mi-

lițian pe șosea, opresc brusc și-o dau pe mîna lui. Chiar așa se și întîmplă. Văd un milițian la o oarecare distanță, bag viteza maximă și cînd dau să frînez, bestia de lîngă mine iar mă sărută, dragă, după ureche, ca să mă intimideze, că asta urmărea, și pe urmă nu mai știu nimic de mine. Mi s-a întunecat mîntea, am simțit ceva dulce în suflet, pe urmă că zburam în Cosmos și pe urmă m-am trezit în rîul Prahova, cu volanul în brațe. Fac repede o baie, ca să-mi revin, ies afară oarecum ud flească și cînd mă uit pe șosea, mașina nicăieri.

Tanța își pune mîna la inimă. Presimte o nenorocire. Costel îi șoptește la ureche confidențial :

— Bestia îi pusese o bombă infernală și o aruncase în aer.

— Doamne, Dumnezeu !

— Stai, să-ți spun culmea, că nu ți-am spus culmea. După ce o trage și pe ea jos dintr-un vîrf de conifer, căci acolo se ascunsese, milițianul ne legitimează. Și află, dragă, că individa are tupeul să spună că e cumnata mea, adică sora ta.

Tanța simte că o apucă pandaliile :

— Care soră, dragă, ce soră am eu ?

— Păi asta i-am șoptit și eu imediat : „Dragă, nevastă-meă nu are soră, zi că ești fra-su“. Și ce crezi că mi-a răspuns ? „Taci că trag !“

— Și ai tăcut ?

— Păi ce vrei ? Să te las văduvă din cauza ei ?

— Și pe urmă ?

— A dispărut în pădure. Eu după ea... Adică nu, nu m-am mai dus după ea. Am lăsat-o să fugă. S-a dus ca din pușcă. Acum o fi trecut și granița... Uite, dragă Tanțo, asta am pățit. Ce părere ai ?

— Vai, Costele, ce nenorocire pe capul tău !

— Da, dragă, ce nenorocire. Să nu-ți vină să crezi. Uite, mie încă nu-mi vine să cred. Ție-ți vine ?

— Dragă, mie-mi vine, dacă așa zici tu că a fost.

— Mă, și tu mereu îmi spuneai la plecare : „Costele, ferește-te cît ești cu mașina, de femei și de alcool, că una provine din alta și duce la accidente fatale“. Tanțo, te rog ca și de-acum înainte să-mi dai sfaturi tot așa de înțelepte.

— Costele, eu sfaturi ți-aș mai da, dar nu mai ai tu mașină.

Adevărul acesta îl lovi pe Costel drept în suflet.

— Tănțico, păi dacă o să vrei tu, poate cum-părăm ceva la volanul ăsta, că-i păcat de el să-l ținem degeaba. Putem lua și altă marcă, nu-i obligatoriu să fie Trabant.

— Lasă, Costele, să te refaci tu sănătos, că n-o să rămîi fără auto. Prea ai fost sincer cu mine, ca să nu te răsplătesc cu ceva.

Costel nu se poate abține în fața unei asemenea dovezi de înaltă omenie și începe iar să plîngă. Curg lacrimile din ochii lui șiroaie.

— Tanțo, îți mulțumesc din suflet. Știam eu că ești un om bun, dar nici chiar în halul ăsta de cumsecade și de răbdătoare nu te credeam. Hai, du-te acum acasă, să nu mă mai vezi cum sufăr nevinovat, că-ți face rău.

Tanța îl mîngîie prin păr, îl sărută pe frunte și se îndreaptă spre ușă :

— Bine, Costele, mă duc și te aștept cu nespus drag. La revedere !

În sfîrșit, Costel rămîne singur. Un imens și specific zgomot iese din pieptul lui a ușurare.

— Bine, Tanțo, că mă crezuși și-mi eliberași și mie conștiința, de mă simt și eu om.

Spunînd acestea, Costel făcuse o uriașă și de neiertat greșeală. Astfel, el nu bănuia că ea ar fi putut auzi din spatele ușii cuvintele lui de bucurie și satisfacție.

Iar ea le auzise ! Și, auzindu-le, se întoarce și-i ținu următorul monolog în legătură cu care nu vom face nici un comentariu, pentru că vorbește de la sine.

— Va să zică așa ? Conștiință ? Uite, Costele, dacă nu foloseai cuvîntul acesta, poate închideam ochii și te credeam. Dar cum poți tu să-ți bați joc de cuvîntul conștiință, care întotdeauna, ca om cinstit ce sînt, mi-a fost cel mai scump, cînd știi ce-ai făcut, cum te-ai dus cu spioana în turism pe Valea Prahovei și te-ai gîdilat cu ea după ureche și mă minți că ți-a intrat în mașină cu forța, o dată cu benzina și cu armamentul în dinți ? ! Lasă, Costele, că vii tu acasă și storc eu toate minciunile din conștiința ta ca dintr-o rufă. Doar să nu mai vii acasă, să rămîi toată viața aici și să te faci soră, că dacă vii, o să vezi tu cine e Tanța și de ce e ea în stare la mînie și la violență. Adio ! Că altceva nu meriți să-ți spun.

„Unde ești tu, vom fi toți trei...”

Cine își închipuie că nașterea unui copil constituie o dificultate numai pentru femeie, acela desigur că se înșală. Miracolul maternității se săvârșește cu aceleași bucurii și spaime pentru femeie, ca și pentru bărbat. Să luăm pentru exemplificare cazul care ne este cel mai la îndemână : cazul lui Costel ca tată.

Din clipa în care ea, Tanța, plecă într-o seară cu mașina Salvării spre maternitate, el fu cuprins pe loc de o spaimă care îi desfigură atît chipul, cît și psihicul. Noaptea întreagă el nu putu dormi nici o clipă, iar dacă adormea cumva, se trezea imediat speriat groaznic de coșmaruri pe care, dacă nu ne-ar fi teamă că aceste rînduri vor încăpea întîmplător și pe mîna copiilor, le-am descrie pe larg. Tot timpul el avea senzația acută că sună telefonul și se repezea ca un nebun spre acesta, împiedicîndu-se

și căzînd, făcîndu-și cucuie și vînatăi, ridicîndu-se totuși foarte repede și strigînd în receptor cu un glas răgușit de spaimă și speranță : alo ! Abia spre dimineață, cînd, doborît de oboseală, fu cuprins de un somn adînc și odihnitor, telefonul începu să sune, în sfîrșit, de-adevăratelea, parcă apucat de o mare bucurie și dispe-rare. Dar atunci, vai, Costel nu-l mai auzea. Dormea tun. Și sună telefonul o dată, de două, de trei ori și de zece ori, pînă cînd el îl auzi în sfîrșit și-l puse la ureche. Atunci, o voce de femeie, mai precis a unei sore, îl anunță și-l felicită solemn în legătură cu nașterea unui băiat de patru kilograme și două sute de grame. „Da, bine,” răspunse el acru, ca și cum cineva l-ar fi anunțat că peste două zile se închide apa curentă pentru o oră. Cu alte cuvinte, în mod cu totul paradoxal, el nu recepționează mesajul la adevărata lui valoare și se culcă din nou. Abia după ce dormi mai departe cîteva minute bune, sări deodată, ca ars, din pat, își puse capul sub robinetul cu apă rece, se trezi, își dădu seama, în sfîrșit, de evenimentul care se petrecuse și începu să urle și să țopăie prin casă, să plîngă și să rîdă de fericire, să meargă în patru labe, în mîini, în cap și apoi din nou în picioare, se urcă chiar pe șifonier și sări de-acolo pe pat, evident,

deteriorînd cu această ocazie jumătate din mobila casei. După toate aceste manifestări violente, el formă numărul de telefon al maternității și, zăpăcit cum era, ceru să vorbească cu recentul său fiu în vîrstă de 25 de minute, iar cînd i se spuse că acesta doarme și că nu poate fi deranjat, făcu un scandal monstru, încît toate moașele, surorile și medicii se prăpădiră de rîs, povestind apoi și în familiile lor această poveste și rîzînd de ea și familiile lor.

În aceeași zi, Costel se duse la serviciu și se învoi pentru a se putea ocupa de pregătirile necesare sosirii mamei și copilului acasă. Aceste pregătiri, despre al căror caracter se va vorbi ceva mai încolo, au fost atît de istovitoare, încît în ziua ieșirii copilului și a mamei din maternitate, el era un alt om față de cel care fusese anterior. Veni acolo îmbrăcat în costum de culoare închisă, mai precis bleumarin și cu cravată roșie, fiind prevăzut de asemeni în mîna dreaptă cu un buchet de zambile cumpărate de la o ambulantă. Dar pe cît de solemn și zdravăn aștepta el în holul maternității, în clipa în care sora îi puse fiul în brațe, fie de emoție, fie din nepricepere, se fîstîci așa de rău, încît fu gata să-l scape jos. Tanța îi aplică repede un ghiont, ca să-și revină la normal.

În sfîrșit, abia cînd ajunse acasă, Costel putu să se exprime liber și să spună ceea ce avea pe suflet :

— Dragă Tanțo, iartă-mă, poate n-ar trebui să-ți spun asta, pentru că ești mamă și sensibilă, dar atît de răuvoitor s-a uitat tot timpul la mine această persoană pe care am purtat-o în brațe, încît, zău, dacă nu mă descurajează, ca tată, de la primul contact.

— Vai, Costele, de ce vorbești așa ? Tu nu știi cît de inteligent e și cum pricepe tot ! De ce-l jignești ?

Costel bătu imediat în retragere, pentru că — lucru știut — orice mamă e o leoaică în felul ei.

— Dar n-am vrut să-l jignesc, mamă, că e copil și e scuzabil.

— Mai bine-ai vorbi ceva cu el, pentru că dacă nu-i vorbești și nu te străduiești să i te arăți ce fel de om ești, n-o să se poată nici el apropia sufletește de tine. Zi-i și tu ceva dulce.

Costel a avut întotdeauna, după cum bine se știe, oroare de cuvintele dulci, preferîndu-le întotdeauna pe cele mai aspre, dar mai sănătoase.

— Mai bine-i dau o bomboană, Tanțo, și se bucură mai mult.

— Dragă, nu are voie nici dulce, nici acru, ci numai lactate, pentru că nu posedă dantură. De

hrana lui mă ocup eu. Tu ocupă-te să-i dai o educație.

Costel începu în curînd să se învîrtă în jurul copilului cu tot mai mult interes, ba chiar mînat de o curiozitate științifică.

— Tanțo, scuză-mă că te întreb o chestiune foarte delicată : tu ești sigură că e băiat ?

— Dar de ce mă întrebi ?

— Pentru că au fost cazuri — și nu numai în literatură, căci tu nu ai de unde să știi, cu în-cultura ta, cîte opere și chiar nemuritoare s-au scris pe motivul copiilor rătăciți sau confun-dați — ca, de pildă, copilul meu să-l ia altul, iar eu să-l cresc pe-al lui pînă la majorat, adică eu să iau fata lui și el băiatul meu, ca abia atunci, adică la bătrînețe, să ne recunoaștem copiii și să plîngem de fericire...

Tanța rămîne înmărmurită de ce-i poate trece lui Costel prin cap și cum de știe el să le po-vestească atît de mișcător.

— Vai, Costele, ce imaginație ai tu și mă mir de ce nu ți-o pui pe hîrtie, ca să ieși un ban pe ea. Păi, dragă, cum să nu fie băiat, cînd scrie asta negru pe alb în act ?

— Poate să scrie orice pe act, dragă, dar dacă ți l-a schimbat din greșeală sau din inten-ție cu altul ?

— Cum să mi-l schimbe, cînd eu l-am verificat la plecare bucată cu bucată, inclusiv semnul ?

— Care semn ?

Deși n-ar fi vrut să divulge nimănui acest secret, Tanța nu se poate totuși abține.

— Are o măslină aici pe pulpită, că mi-a fost poftă o dată la Alimentara și am furat una.

Costel nu se aștepta ca ea, Tanța, să pună mîna pe un obiect străin într-un local public, dar, mă rog, pentru că a poftit, se iartă.

— În orice caz, dragă, bine că nu ți-a fost poftă de o portocală, că cine știe ce coșcogeamitea pată ieșea pe el. Dar ochii ce culoare are ?

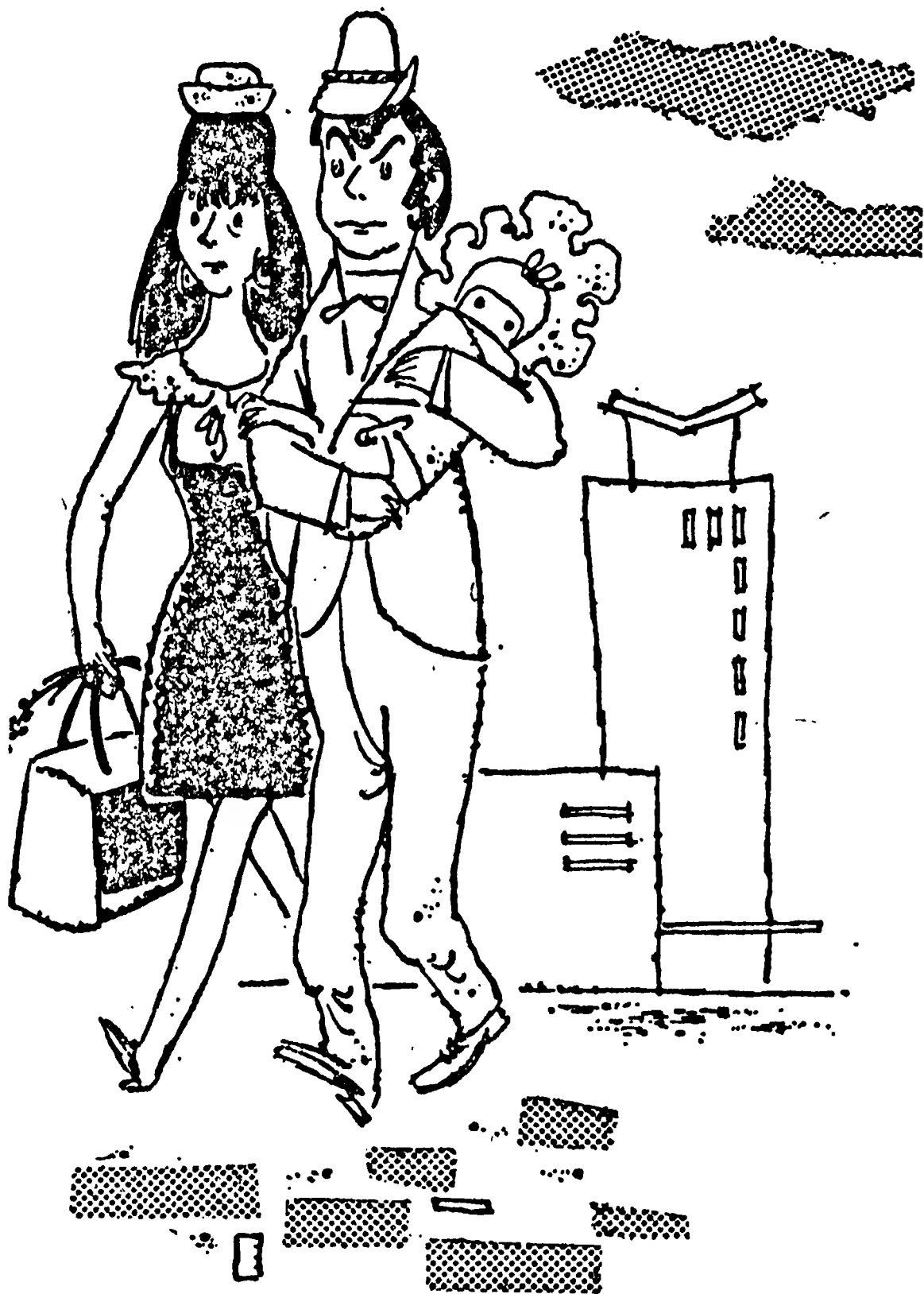
— Căprui, dar cred că se mai decolorează cu timpul.

Auzind așa ceva, Costel se supără foc, și pe bună dreptate.

— Păi bine, mă Tanțo, nu te-am rugat eu să-l faci cu ochii albaștri, că doar știi foarte bine că prefer de nu mai pot culoarea aceasta și că pe tine tot pentru ochi te-am luat !

În această privință părerea Tanței este diametral opusă.

— Costele, îți spun sincer că anume l-am făcut așa, deoarece ochii albaștri e prea romantici și decît să sufere și el ca mine, mai bine

căprui ca ai tăi, ca să fie realist și să învingă în viață.

— Dragă, în privința asta tot realist mă gîndeam și eu să fie, că nu pot să-i sufăr pe idealisti. Eu am avut de-a face, slavă Domnului, și cu unii și cu alții, și acuma știu care are șanse în viață și care n-are. Adevărul e că idealistii habar n-au să se descurce în viață, deși se cred mai deștepți decît noi ăștia materialistii.

De data asta, Tanța este de acord cu el.

— Dragă, nici vorbă, materialist mă gîndeam și eu să-l facem, ca să ducă o viață îmbelșugată și să nu aibă lipsă de nimic.

Discuția, intrînd pe această pantă, a filozofiei și educației, devine totodată foarte instructivă și pentru alți părinți, deoarece se poate vedea care principii trebuie să stea la baza educației și alegerii meseriei unui copil. Costel, ca orice om simplu și crescut cu greu, prin propriile sale resurse, are în această privință principii ceva mai dure.

— Țin să te anunț, Tanțo, că în materie de educație am de gînd să mă ocup de el îndeaproape și foarte sever. Foarte sever. Spartan îl fac.

— Nu, spartan nu sînt de acord, Costele. Sînt meserii mai de viitor decît asta.

— Tanțo, vezi că faci confuzii, pentru că spartanii nu era meseriași, era sportivi și mai precis luptători greco-romani.

— Indiferent ce era, nu insista, că nu accept. Eu știu de la mama mea naturală cum se crește un copil, cum se educă și ce meserie i se dă la timpul potrivit. Copilul, cît e mic, are nevoie de două lucruri : mîncare cît mai multă și bătaie după cum se poartă. Cînd se face mai mare, îl iei cu cuvîntul, iar cînd se face major și se pune problema viitorului, îl iei cu autoritatea, ca să facă ce zici tu, nu ce zice el, că atunci cînd ești tînăr — știi și tu, c-ai fost — nu e idee care să nu-ți intre în cap și să nu te influențeze. Așa că ce să mai vorbim.

Tanța are o calitate foarte mare și foarte unică în felul ei : cînd începe să vorbească, dezvoltă o asemenea viteză de cuvinte și idei, că sărmanul Costel rămîne interzis. După ce se oprește ea, trebuie să treacă o jumătate de minut sau chiar un minut întreg pentru ca el să-și poată reveni și aduna gîndurile. Așa se întîmplă și acum, cînd Costel trebuie să mediteze o clipă asupra ideilor expuse de Tanța, să le sintetizeze și să tragă o concluzie din ele.

— Tanțo, din ceea ce îmi expuseși adineaori reiese că tu ai vrea să-i asigurăm băiatului o me-

serie de viitor, ceea ce sînt de acord. La ce meserie te-ai gîndit ?

De cînd a fost în prietenie cu Gică, extrema care îi trimitea o corespondență atît de bogată de peste hotare, Tanța nu mai concepe altă meserie pe lume decît aceea de sportiv.

— Dragă, eu aș avea ambiția să-l facem sportiv, ca Gică, pentru ca să vadă și el meridianele și paralelele, pentru că astea îl face pe om inteligent.

— Tanțo, aici nu ai dreptate și o să te combat pe loc și vehement, deoarece te postezi ca o retrogradă. Eu sînt de acord să devină sportiv, în caz că o să aibă suflu și talent în el, dar o meserie la bază tot îi trebuie. Păi gîndește-te și tu că-și iese din formă odată, pe motiv că-i cosește unul oasele la un meci și ce face el pe urmă ? Le repară șireturile la ceilalți ? Uite ce plan am eu în cap, că l-am gîndit dinainte și m-am sfătuit și cu colegii mei de la ORACA. Cel mai bine și cel mai sănătos e să-i dăm o meserie în alb. Nu contează ce, dar să fie în halat alb. Eu am un văr care e ospătar și care, de cîte ori trec pe la el, îmi spune : „Măi Costele, eu n-am probleme în servicii. Vrei friptură, îți dau friptură, vrei mici, îți dau mici și n-am probleme. Dacă ai plăcere, dai bacșiș, dacă n-ai tu plăcere, are altul și n-am probleme“. De fapt, ce să-ți mai spun

eu ție, că știi și tu foarte bine, c-ai lucrat în sectorul alimentar și ți-ai dat seama cît contează în ziua de azi să posezi un halat alb pe tine și cu cît îți face el viața mai ușoară.

Orice om de pe stradă, auzind asemenea cuvinte și argumente, s-ar lăsa convins : da, domnule, meseria asta e bună. Tanța nu.

— Nu, Costele, ospătar nu insista, deoarece neam de neamul meu a fost ei serviți la masă și cum ți-ar sta ție și cum ai mai savura tu consumația să te duci în restaurant și să te servească copilașul ăsta nevinovat ?

— Stai, Tanțo, că nu m-ai înțeles. Eu mă refeream să-l facem ospătar cînd se maturizează. Dar, mă rog, dacă nu ești de acord, tu, ca mamă, ai dreptul la veto.

— Și la indemnizație.

— Exact, și la indemnizație. Și atunci cum rămîne ? Ce meserie îi dăm, că azi-mîine crește văzînd cu ochii și rămîne pe drumuri. Să așteptăm pînă vorbește, poate-și spune și el vreo părere ?

— Și dacă are o părere greșită ? Pe urmă pierdem timpul să-l batem, să-l combatem și să-l convingem că n-are dreptate. Lasă, mai bine cînd s-o trezi conștient la viață să aibă deja meseria în mînă.

Costel consideră, și pe bună dreptate, că Tanța, obligată de instinctul ei de mamă, gîndește foarte sănătos.

— Tanțo, eu zic că, indiferent ce meserie de bază i-am alege, să-l pregătim totuși ca sportiv. Adică încă de pe acum să-l oțelim și să-l călim.

— Eu zic întîi să-l călim și pe urmă-l oțelim.

— Indiferent.

— Și cum facem asta ?

— Păi e simplu, draga mea, că am văzut eu la cineva. În primul rînd, iarna îl lăsăm să doarmă afară, în frig.

— Unde afară, în stradă, să-l fure cineva ?

— Nu, Tanțo, pe balcon.

Deși principiul o tentează, Tanța, ca mamă, simte o strîngere de inimă.

— Fie viscol, fie ger ?

— Sigur că da. Și din oră-n oră, cineva îl curăță de zăpadă în caz că ninge și îi dă de mîncare. Și crește ca din apă, să vezi, cu obrajii ca merele.

— Și vara ?

— Vara ? La gheață. Sus, în Făgăraș, pe pîrtia de zăpadă, și de două ori pe zi baie în cascadă.

— Și dacă plînge ?

— Cu atît mai bine. Cu cît plînge mai mult, cu atît își dezvoltă plămîinii mai mari.

Cu teoria asta Tanța nu e de acord.

— Ei, lasă, Costele, că nu contează plînsul, c-am cunoscut eu unul care n-a plîns niciodată, că era surdo-mut, și află că avea niște plămîni de alerga cu ei la cros.

— Mă rog, ăla era un caz, pe cînd al nostru e un copil, nici nu merită să facem comparație.

— Bine, Costele, atunci îl călim așa cum zici tu, ca să iasă din el un copil de performanță.

După care Tanța se ia cu treburile prin casă, ba cu una, ba cu alta, pentru ca la un moment dat să emită cu vigoare un strigăt de surpriză și indignare, care-l înfioară groaznic pe bietul Costel. Dar ce se întîmplase ?

— Costele, de cînd am intrat în casă știam că trebuia să mă indignez pe tine pentru ceva și nu-mi aduceam aminte motivul.

— Dragă, indignează-te, dar nu sufletește, că știi că n-ai voie să plîngi, din cauza glandelor necesare copilului.

Tanța nu se poate abține să nu verse cîteva lacrimi.

— Bine, Costele, va să zică vin eu cu copilul nou-născut acasă, îți trezesc admirația pentru el, începem să-i facem deja viitorul și tu nici acum nu mă întrebi cum îl cheamă și ce nume i-am pus ? C-așa ai obișnuit și cu mine, m-ai

întrebat și-ai aflat că sînt Tanța abia la nuntă, cînd ajunsese sub masă și te apucase somnul.

— Tanțo, pe cuvîntul meu de om și de onoare că n-am uitat și că după chestia cu meseria asta vream să discut cu tine : problema nominală.

— Ce problemă ?

— Adică să te întreb dacă l-ai numit așa cum am discutat noi înainte, adică Gheorghe ?

— Nu, dragă Costele, după ce l-am născut, m-am răzgîndit. Vreau să-i spunem Gică.

— Tanțo, Gică nu e bine, pentru că e un nume prea scurt, aproape că nici n-ai ce striga. E altceva cînd îl strigi, Gheorghe, adică un nume mai lung și mai apăsător și parcă e mai bine și psihologic, adică capătă și el un respect față de tine.

— Dragă Costele, dar putem foarte bine să-i împărțim numele pe din două : tu îi spui Gheorghe, eu îi spun Gică, și să vedem pe cine apreciază copilul mai mult.

— Dacă ești așa de ambițioasă și vrei să ai copil cu nume separat, de ce n-ai făcut, dragă, doi gemeni ?

La care Tanței îi sare țandăra :

— Bravo, Costele, va să zică pretenții de la mine, ca mamă, ai cît mai maxime, dar un cadou să văd și eu pe masă cînd intru, nu !

Iată o replică la care Costel nu se aștepta, deși în noaptea anterioară încercase din răspuneri să-și spele pata de pe conștiință lăsată de acest regret. Pentru că, de fapt, își planificase o sumă în acest scop, dar nici el nu știa cum dracu se făcuse că, de câte ori se dusesse în oraș ca să cumpere ceva pentru ea, nu ajunsese niciodată într-un magazin. Dar avea oare rost să-i spună ei aceste necazuri ale lui, ca s-o necăjească ?

— Tanțo, dacă te referi cu reproș la problema cadoului să știi că greșești, deoarece eu ți-am cumpărat ceva...

Ea, curioasă :

— Ce mi-ai luat ?

— Stai puțin, nu te bucura, că nu mai țin minte exact ce ți-am cumpărat, dar să vezi, dragă, ce chestie s-a întâmplat. Iau cadoul, îl aduc acasă, îl pun pe masă, mă duc pînă în bucătărie și, cînd mă întorc, îl găsesc jos și spart. Cine-l spărsese, că în casă nu intrase nimeni ?

— Cine ?

— Am descoperit : pisica ! Că de cînd tot îți spun eu să nu mai ținem pisica asta în casă, care nici nu e recomandabilă pentru copil. Hai să luăm un cîine mops, sîrmos sau altă rasă,

îl instalăm pe balcon, avem și apartamentul în securitate și nu ne face nici deranj în casă.

Tanța este pur și simplu scîrbită de machiavelismul lui.

— Lasă, Costele, că în a-mi distrage atenția în altă parte cu vorbele ești foarte calificat, dar cadoul nu ai fost capabil să mi-l înmînezi și așa ceva o femeie nu uită pînă în mormînt, că așa a fost și-o să fie cît e lumea, că un bărbat cîntărește în ochii noștri atîta cît și cadoul pe care îl ține în brațe.

Ca să nu intre în contradictoriu și ca să nu cadă și mai mult în inferioritate, Costel lasă discuția în acest punct mort și-și face de lucru în camera cealaltă. Iată însă că, deodată, sus-numitul copil Gheorghe, alias Gică, începe să plîngă cu toată forța plămînilor săi, introducînd o spaimă de moarte în ambii părinți. Costel aleargă spre el, galben ca turta de ceară.

— Tanțo, ce ne facem, uite-l cum plînge ! Cheamă Salvarea !

Tanța e ceva mai calmă :

— Păi n-ai zis tu să-l lăsăm să plîngă ca să-și facă plămîni ?

— Am zis, dar tu crezi că el plînge acum pentru că-i arde de făcut plămîni sau pentru că îl doare ceva ?

Fiind în maternitate și fiind mai multe zile la pat, Tanța a luat obiceiul acolo de a citi diferite pliante și broșuri medicale cu privire la creșterea copilului, iar una dintre acestea a luat-o și cu ea acasă.

— Stai puțin, Costele, să mă uit eu într-o carte în care e fotografii cu toate bolile de copii de pe lume și-ți spun imediat de ce plînge.

Tanța deschide cartea și începe să o răsfoiască cu toată atenția, împreună cu soțul ei.

— Costele, pojar nu e, că n-are pete. Ia caută-l pe burtă.

În maximum cinci minute, Costel reușește să-i desfacă scutecele și să se uite cu atenție :

— N-are pete.

— Deci n-are pojar. N-are nici vărsat, că și ăsta e cu pete. N-are nici scarlatină, că și asta e tot cu pete, iar după cîte observ eu din medicina asta, copilul, dacă plînge și n-are pete, înseamnă că e sănătos și se preface.

Costel privește copilul în ochi cîteva clipe cu atenție și e de aceeași părere :

— Tanțo, tu ai dreptate, pentru că, dacă îl urmărești sever, se vede limpede că plînge fără lacrimi. Adică simulează.

— Nu știu dacă simulează, dar în orice caz nu plînge sincer și mă întreb acum de unde o

fi moștenit el viciul ăsta atît de negativ al prefacerii.

Costel înțelege pe loc că e vorba de o aluzie și o respinge :

— Tanțo, nu insinua, că e copilul aici, mă enervez, ne vede și pe urmă suferă. Și-ți spun asta nu numai pentru acum, ci pentru toată viața. Cînd e ceva de discutat mai aprins sau chiar de certat, căci sper să nu ajungem și la acte fizice, îmi faci sau îți fac un semn, mergem în bucătărie și ne certăm, căci așa face orice om civilizat, nu se ceartă cu nevasta în camera în care mănîncă sau doarme, ci în bucătărie și, dacă e cazul, tot acolo se împacă.

— Bine, Costele, tu totdeauna ai fost mai înțelept ca mine și cînd te-am ascultat, n-am greșit. Atunci eu mă duc să-i fac o baie. Mă ajuți și tu ?

Costel tocmai se așezase în pat și se lăsase cuprins de o foarte dulce moleșeală.

— Tanțo, cu mare plăcere, dar nu pot să văd copii așa mici dezbrăcați, că mi-aduc aminte de mine, mă apucă amintirea, începe să-mi fie milă și plîng.

— Ei, lasă, atunci odihnește-te, că mă descurc și singură.

Tanța intră cu copilul în baie. De acolo se aude susurul molcom și adormitor al apei care

curge, iar Costel nici nu așteaptă altceva ca să se lase imediat pradă dormitului. Dar nu apucă să sforăie nici măcar de două ori, că se și trezește la strigătul de groază al Tanței.

— Costele, am scăpat copilul în cadă !

— Scoate-l repede afară, că nu e voie !

— Nu-l găsesc.

Între timp, Costel ajunge și el în baie și, ca orice bărbat, are mai multă prezență de spirit și găsește soluția.

— Tanțo, dă drumul la apă din cadă, că rămîne el pe fund.

Între timp însă Tanța a bîjbîit cu mâinile prin apă și l-a găsit. Micuțul, înviorat de primul exercițiu de înot din viața lui, este foarte vesel, exprimîndu-și aceasta prin foarte multe mișcări din mâini și picioare. Tanța se bucură de nu mai poate.

— Vai, mînca-l-ar mama pe el de sportiv de performanță, uite-l cum se bucură. Costele, ajută-mă să-l limpezesc la cap.

Bine spălat, bine limpezit, copilul este bine înfășat și pus în leagăn, pentru a se culca. Intenția părinților nu coincide însă cu cea a copilului, care se simte foarte odihnit și binedispus.

— Costele, acum ocupă-te și tu de el ca să adoarmă, că eu sînt foarte obosită.

— Și eu sînt la fel de obosit, Tanțo, pentru că de cinci nopți, de cînd ai născut, numai pe lîngă maternitate am stat. Ba la „Cireșica“, ba la „Tazlău“, ba la Bufetul Gării, dă-le de băut, dă-le de mîncat, că toată ORAȚA s-a ținut după mine și-a profitat de pe urma maternității tale.

Cu această ocazie, Tanța se lămurește definitiv cum e cu cadoul ei, inclusiv povestea cu cîinele și pisica.

— Lasă, Costele, știu eu foarte bine că ai cheltuit un salariu și trei prime trimestriale cu ocazia asta, numai ca să fii felicitat pentru meritele mele, care ți-am făcut un băiat.

— Tanțo, dar...

— Taci, că de-aia n-adoarme copilul.

— Bine, tac.

— Nu, mai bine vorbește, că poate-l obosești.

— Ce să vorbesc ?

Tanța este frîntă de oboseală. Copilul scîncește.

— Nu știu, dar dacă n-ai imaginație, spune cuvinte fără șir.

Costel închide ochii, obosit, dar în timpul acesta spune și ceva cuvinte, ca să obosească copilul :

— Ce să lemne plus cît doi vezi trenul și cu tine zît hași doi o ce să...

Copilul continuă însă să scîncească, adică nici nu plînge, nici nu tace, cum e mai rău.

— Costele, dacă vorbești chiar așa, fără pic de logică, o să se enerveze și mai rău. Fă și tu un efort și axează-te pe o idee.

— Pe ce să mă axez, dragă, că sînt așa de obosit, că poți să alergi și cu bicicleta prin mintea mea că nu găsești strop de idee.

— Nu știu, Costele, dar nu te întrerupe, că acuma îl simt că nu mai are mult, dă-i drumul imediat cum termin eu, indiferent cu ce...

Costel reia fulgerător firul frazei, ca să nu-i dea copilului timp să-și revină :

— ...că de fapt nu asta are acum importanță, nu conținutul contează la copii, cît sînt inconștienți, contează forma, să le ia ochii sau să-i obosească și să le facă somnul cît mai liniștit și mai...

Dar totul este în zadar. Gheorghe, alias Gică, scîncește și mai hotărît, evident nemulțumit de ceva. Tanța are o idee :

— Costele, ia stai în picioare, ca să te vadă el, că poate tace.

Costel se ridică în picioare și stă în fața copilului ca o santinelă lîngă un catafalc. Nici un rezultat pozitiv.

— Costele, ia stai într-un picior.

Costel stă cinci minute într-un picior, pînă cînd se prăbușește jos, istovit.

— Tanțo, nici asta nu-l calmează.

— Costele, eu cunosc un caz de la mine din sat, cînd tot așa un copil mic nu vrea să adoarmă pînă cînd tatăl lui nu-i făcea ceva ca să-l distreze. Ia intră tu puțin sub pat.

Costel face ce face, că de, e tată, și somnul copilului e tot ce are mai scump pe lume, și se vîră sub studio. Rezultatul este însă sub așteptări. Tanța știe și de ce.

— Costele, dacă ești sub pat, el nu te vede și nu te apreciază pentru gestul pe care îl faci.

— Atunci nu ar fi mai bine să stau în cap?

— Nu, că el, la vîrsta asta nu apreciază ce e logic și ce nu e. Cred că cel mai bine ar fi să te agăți de candelabru și să faci cîteva mișcări de rîs, ca să-l binedispui, pentru că el e supărat de ceva și eu nu știu motivul.

Deși pe lumea asta sînt mulți tați care nu ar accepta să facă pentru copiii lor asemenea sacrificii. Costel se agăță totuși de candelabru și începe să dea din picioare în chip și fel, pentru a atrage atenția copilului și pentru a-l distra. La un moment dat însă Tanța observă că soțul ei face ochii mult mai mari decît de obicei și că se îngălbenește la față progresiv.

— Costele, ce e cu tine, ai obosit?

— Nu, dar am impresia că mă curentează.

— Lasă că poate așa te faci și tu mai energic, dacă mai intră un pic de curent în tine, că prea ești lăliu. Stai acolo.

— Tanțo, eu stau cît zici tu, dar să nu exagerezi totuși și să rămîi cumva, în loc de mine, cu un pumn de cenușă.

— Bine, atunci coboară și cîntă-i ceva, dar nu ceva săltăreț ca să-l distreze, zi ceva cît mai liric. Poate zici chiar un cîntec de leagăn.

— De leagăn nu știu, Tanțo, că-mi cînta mama unul cînd eram sugaci, dar nu am apucat să-l învăț pentru că adormeam întotdeauna după primul vers. Că bine era dacă făcea Electrecordul o placă cu „nani, nani“, cu care să adoarmă omul un nou-născut, cînd e obosit sau fără voce.

Părinții discută, dar în acest timp copilul continuă să se chinuie cu somnul mai rău ca un astenic vîrstnic și bine trecut prin ale vieții. Ce e de făcut? Tot Costel are o idee.

— Tanțo, ia du-te tu în cămară și vezi că pe cratița aia cu varză călită e o pagină de revistă și pe pagină e o poezie. Ia ad-o încoace.

Tanța se duce în cămară și aduce pagina ruptă dintr-o revistă al cărui nume și al cărui organ este nu vom spune nici în ruptul capului.

— Costele, e aici o poezie, dar îi spune numai „Haos“, fără „de leagăn“. Ce facem cu ea ?

— Păi uite ce facem : după fiecare vers punem cîte un „nani, nani“, și o cîntăm copilului, chiar dacă nu s-o potrivești exact la situație, că el e mic și nu analizează.

Tanța dă, înainte de a începe cîntatul, o simplă citire respectivului text, care sună așa :

— „Eu mă succesc în haos,

Tu te învîrți pe verso,

O, stele fără număr,

Iubito, dragă, dragă“.

— Atîta e, Tanțo ?

— Atîta, că de scurtă e minunată, dar mă întreb dacă n-o să-i cauzeze ceva la intelectul copilului, pentru că pe mine mă doare deja capul.

— Tanțo, nu mai e timp de probleme estetice, vezi și tu că e o poezie modernă, hai să-i dăm drumul, că moțăie deja și pierdem momentul.

Cei doi încep să cînte pe două voci melodia clasică a cîntecului de leagăn, folosind textul găsit întîmplător pe cratița cu varză din cămară. Și iată că ce n-a reușit să rezolve Costel stînd într-un picior sau agățat de candelabru a reușit cu simpla cîntare a acestei poezii. Căci nu trecură decît cîteva clipe de la recitarea

ăcesteia și micuțul și nervosul Gheorghe, zis Gică, căzu pradă somnului aducător de kilograme și centimetri lungime. O dată cu el căzură unul cu capul pe umărul celuilalt și cei doi părinți, doborâți fără milă de o cumplită sfârșeală fizică.

De atunci, ori de câte ori Gheorghe se trezește noaptea din somn, este suficient ca ori Tanța, ori Costel să-i zică la ureche, confidențial, „Eu mă succesc în haos, nani, nani“, sau „Iubito, dragă, dragă, nani, nani“, pentru ca acesta să zîmbească profund mulțumit, ca după un vis frumos, și să adoarmă din nou. Cu alte cuvinte : domnule, mare putere are arta asupra omului !

„Pleacă-un tren în zori din gară”

De cînd există oameni pe lume, există și concedii. Desigur, la început, în epocile primare, problema concediilor nu era prea bine deslușită, mai precis, pe vremea aceea fiecare se odihnea cum putea și cînd putea, fie într-o grotă, fie într-un copac. Dar și atunci, ca și acum, ideea concediului a fost asociată cu o evadare, cu o schimbare a locului de muncă și de trai. Căci acesta este adevărul : fiecare om vrea să plece în concediu Undeva. Numai să nu rămînă acasă. Să plece ! Preferă să doarmă într-un pom, dar să nu mai doarmă în patul lui. Preferă să mănînce rădăcini de copac, dar să nu mai mănînce mîncarea pe care o mînce acasă. Preferă să stea într-o insulă pustie, sub cerul liber, să bea apă de ploaie, numai să nu mai vadă orașul cu civilizația lui modernă și cu apa lui curentă. Nu există om pe lumea

asta care să stea acasă în concediu. Iar dacă există, acela nu este om.

Nici Tanța, și nici Costel nu fac vreo excepție în această situație. Încă din iarnă ei au luat în discuție plenară problema plecării în concediu, a plecării în principiu și a locului în care să meargă. Și pentru că fiecare dorea să plece în altă parte decât dorea celălalt, nu o dată se întâmpla ca nervii lor să cedeze și să-și arunce unul altuia cu localitățile balneare și climaterice în cap. În cele din urmă s-au hotărât, totuși, să meargă la mare.

Și, în sfârșit, iată și clipa dinaintea plecării. Casa este, în întregimea ei, într-o indescritibilă vraște. În mijlocul camerei, un geamantan uriaș adună în el o jumătate de tonă de boarfe, adică : haine, unelte de pescuit, tacâmuri, cremă de ghete, lame de ras, jucării, o pisică vie și alte obiecte casnice. Tanța îndeasă toate aceste lucruri cu piciorul, deoarece mereu i se pare că mai are ceva de luat, ceva foarte necesar, în timp ce Costel asistă la spectacol stînd pe margine și dînd sfaturi.

— Tanțo, dacă geamantanul ăsta este așa de încăpător și tot îl duci tu pînă la gară, n-ar fi bine să punem și copilul în el ?

Tanța este toată un pachet de nervi și, evident, reacționează prompt :

— Și atunci tu ce duci, dragă ?

— Păi, o să duc termosul și pisica.

— Nu, Costele, pisica am băgat-o în geamantan, iar tu o să duci termosul și copilul în brațe, că și așa s-a atașat el mai mult de tine în ultima vreme, de când îi cumperi bomboane lunar.

Cînd discuția atinge problema copilului, Costel preferă să schimbe macazul :

— Bine, îl duc. Îl duc. Hai, Gică, ia-o înaintea și să nu te aud cum scîncești, după obiceiul tău ereditar, că să știi că-ți las pisica acasă și-ți ratezi concediul.

Auzind așa ceva, Gică o și ia la fugă pe ușă, deoarece, de cînd s-a născut, el e tot timpul cu pisica în brațe și nici nu concepe viața altfel. Între timp, Tanța își pune geamantanul pe umeri bărbătește și se îndreaptă și ea spre ușă. În ultima clipă, însă, Costel se oprește brusc, străfulgerat de o idee :

— Tanțo, stai așa, că am o presimțire !

— Ce presimțire, dragă ?

Costel se așază pe scaun, meditativ. Tanța rămîne în picioare, cu geamantanul pe umăr.

— E o presimțire foarte neagră, Tanțo, care-mi spune limpede că noi nu facem bine că mergem la mare.

— Costele, spune-mi cît de mult te ține pe tine presimțirea asta neagră, ca să știu dacă dau geamantanul jos de pe umăr sau îl mențiu.

— Dă-l, pentru că simt deja că m-am hotărît. Nu mai mergem la mare.

Tanța dă geamantanul jos, își pune mîinile în șolduri, iar fața i se colorează în vînăt.

— Bine, Costele, va să zică după ce îmi oferi posibilitatea să visez o iarnă întreagă în reverie c-o să merg la mare, iar cînd vine sezonul îmi propui cu o nerușinare specifică caracterului tău masculin să plecăm fiecare separat în altă parte și să ne scriem de acolo o bogată corespondență de vederi și salutări, iar eu îți fac o criză de isterie în semn de ultimatum și zic nu, iar tu cedezi cu lașitatea ta specifică și zici da, că n-ai încotro, acum te lovește brusc presimțirea și nu mai vrei?

— Stai, Tanțo, nu te indigna așa, fără punct și fără virgulă, pentru că dacă o să auzi argumentele mele, n-o să-ți mai vină să pui un deget în mare toată viața.

— Costele, nu încerca să mă înfiorezi cu argumentele, că eu la mare tot vreau să merg, că mi-e rușine că am ajuns la vîrsta asta și n-am văzut-o decît în pauzele de la televizor.

— Lasă, Tanțo, c-am văzut-o eu și ți-e suficient. O singură dată am văzut-o și de-atunci nu-mi mai trebuie nici de frică.

— Dar eu nu înțeleg de ce o disprețuiești tu, Costele, când poeții vorbește întotdeauna așa de frumos și de liric despre ea?

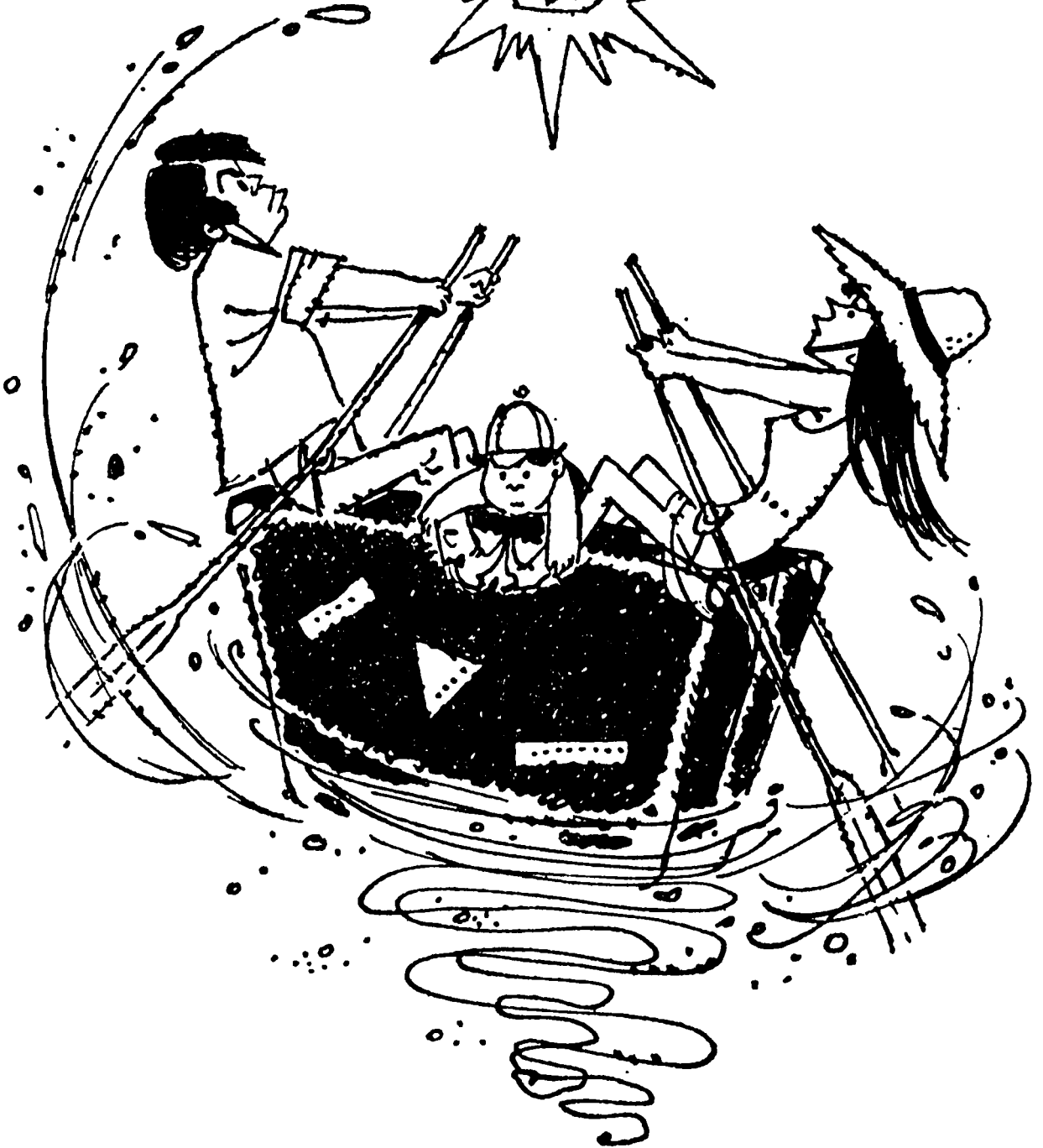
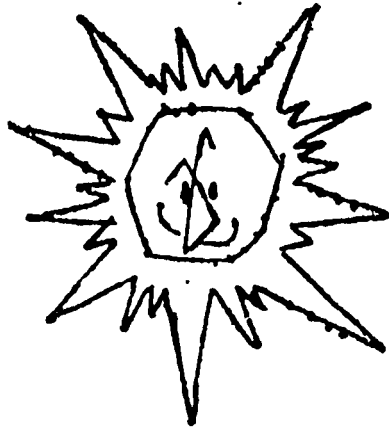
— Tanțo, în primul rînd pentru că e o căldură acolo de-a dreptul africană. E așa de cald și fierbinte, că simți cum se topește ființa din tine și cum ai bea tot ce întîlnești în cale, inclusiv apa din mare.

— Și nu e voie să bei apă din mare?

— E voie, dar numai pînă la geamanduri, pentru că dincolo de ele trece vapoarele. În al doilea rînd, Tanțo, e o plictiseală acolo de-ți vine să-ți bagi capu-n nisip ca struții. Stai la soare și-atîta. Iar după ce stai la soare, te duci la coadă la iaurt, ca să pui pe piele.

— Nu e măi folositoare crema „Nivea” pe care o uzez și eu?

— Nici nu se compară. Iaurtul e cel mai extra. Păi eu cu iaurt mi-am salvat viața acum un an, cînd m-am dus la Constanța pe teren, după niște taurine. Văzusem eu marea, îmi plăcuse la culoare, că era albastră spre verde ca ochii tăi, și zic hai să fac o baie de nisip. Mă așez pe plajă și trag un pui de somn zdravăn de vreo zece ore, că eram frînt de

oboseală. La un moment dat mă trezește unul în uniformă de pompier și mă întreabă : „Dv. ce faceți, intrați singur în apă sau vă stingem noi ?” Ce se întîmplase, dragă ? Mă simțeam eu cam fierbinte, dar cînd am pus mîna pe pielea de pe piept m-am ars pur și simplu la degete. Ardea, Tanțo, pielea de pe mine că puteai să gătești ouă ochiuri pe ea.

Istoria e, într-adevăr, foarte captivantă, dar asta nu înseamnă că Tanța uită de subiectul discuției.

— Costele, tu pe mine nu mă înspăimînti nici dacă-mi spui că ai devenit chiftele marinate, că eu tot la mare vreau. Că nici nu mă gîndesc ca toate cunoștințele mele din Lehliu să se ducă și să se bronzeze, iar eu să rămîn Albă ca zăpada.

Costel își dă seama că nu poate întinde prea mult coarda, căci se rupe. În relațiile cu femeile, bărbatul trebuie să știe să cedeze la timp.

— Bine, dragă, dacă insiști, mergem. Dar știi să înoți ?

— Nu știu, că la noi, la Lehliu, Ciorogîrla seca în fiecare vară. Dar dacă faci aluzia la pericol de moarte, eu nu intru decît pînă la glezne.

— Mă rog, poți să fii tu vigilantă și să intri numai pînă la glezne, dar dacă se agață vreun

disperat sau sinucigaș de tine, din invidie, și te îneci o dată cu el? Să rămîn eu fără tine, pe drumuri, orfan, și să sufăr toată viața...

Sentimental cum e, Costel nu se poate abține, atunci cînd e vorba de ceva rău în ce privește destinul Tanței, să nu verse o lacrimă preventivă.

— Costele, nu mă impresiona sufletește, pentru că dacă e vorba să te apuce plînsul, nu mai intru de loc în mare. Stau pe mal și o privesc ca pe o natură moartă, sau merg pe deasupra ei cu vaporul, cu barca sau cu altceva la fel de naval.

Costel se uită la ea cît e de naivă și i se face milă.

— Și cînd ți s-o face rău de mare?!

— Fug pe uscat.

— Crezi că-i așa de pur și simplu? Află că mie mi-a fost odată rău de rîu, adică de apă dulce, din motiv că mă intoxicasem cu niște șprîțuri cam vechi, și m-am simțit înfiorător, înfiorător. Inchipuie-ți ce hal de rău trebuie să fie ăla de mare.

— Bine, Costele, atunci renunț și la plimbare, deși aș fi avut mare plăcere să merg puțin pe valuri și pe lună și să cînt puțin cu vocea niște amintiri personale.

— Lasă, Tanțo, nu regreta, pentru c-o să mergem altă dată la mare și-o să-ți faci toate

plăcerile, că ești încă tânără și ai timp. Uite, mergem odată, toamna sau iarna, când nu e aglomerație și te las pe mal câte ceasuri vrei tu, ca să admiri marea pînă te sature. Ce zici ?

— Bine, Costele, dacă tu insiști cu atîtea argumente și motive, renunț provizoriu și la mare și la litoral, dar atunci înlocuiește-mi satisfacția și du-mă la munte.

— Ce să facem la munte ?

— Să luăm și noi puțin aer curat în piept, și mai ales copilul, care știi cît de bine-i face oxigenul natural și cum îl îngrașă vizibil.

— Bine, hai la munte.

Tanța își urcă geamantanul pe umăr, Costel ia termosul și se îndreaptă amîndoi spre ușă. Dar iată că, în ultima clipă, Costel se răzgîndește din nou :

— Tanțo, stai puțin că am iar o presimțire negativă.

— E lungă ?

— Da. Lasă geamantanul jos.

Tanța pune geamantanul jos, deja moartă de oboseală.

— Costele, eu bănuiesc deja că ție nu-ți place nici muntele. De ce ? Pentru că ți-e lene să urci pe jos în altitudinea lui ?

— Tanțo, tu știi foarte bine că la mine drumurile nu contează, fie ele pe altitudine, fie pe

longitudine, fiind obișnuit cu terenul de mic adolescent. Problema e alta : unde o să locuim noi la munte ?

— N-are importanță. Mergem din cabană în cabană și din aventură-n aventură, că sîntem tineri !

— Tanțo, mai ușor cu entuziasmul, că ești casnică și nu-ți stă bine. Aventură, aventură, dar dacă nu găsești loc la cabană ?

— Iau două cearșafuri de-acasă și facem un cort.

Costel face ca în cunoscuta vorbă bătrînească : pune răul înainte.

— Bine, facem un cort. Și dacă vine o furtună și te trezești zburînd prin aer pe cearșaful fermecat, ca-n basmele de altădată ? Sau dacă vine un animal sau chiar o fiară, un lup, un urs sau o porcină sălbatică și intră în cortul tău, adică ceva mai fioros ca-n caricaturile din „Ur-zica“, ce faci tu atunci ?

— Dacă vine un urs, eu știu ce fac : mă prefac moartă.

— Mă rog, treaba ta, faci cum crezi. Vreau să te avertizez însă că așa a făcut și la noi în sat unul : s-a prefăcut mort. Și, după ce-a plecat ursul și s-a trezit, era tot mort, că murise de frică. Eu ți-am spus, tu gîndește-te și meditează totodată. Crezi că merită să mergem la munte

numai de dragul de a ne lăsa mîncăți de fiarele sălbătice, ca creștinii de altădată ?

Oricît ar fi ea de romantică, Tanța nu poate să treacă peste un argument convingător.

— Bine, Costele, atunci hai într-o localitate balneară, să facem băi calde și să bem ape minerale.

— Asta da, e o idee. Hai la băi.

Din nou cei trei fac o tentativă de ieșire pe ușă. Adică Tanța ia geamantanul în spinare, Costel termosul pe umăr și pornesc spre stațiunea balneară. Și, din nou, în ultima clipă, Costel este trăsnit de o idee :

— Stai, Tanțo, lasă jos geamantanul, să-ți mai spun o presimțire. În primul rînd, acolo la băi, merg numai oamenii bolnavi. Pe noi ce ne doare ? Nu ne doare nimic. Și atunci de ce să mergem ? Vorba proverbului : „Dacă nu te doare, de ce să urli ?” Ce să facem la băi ? Să bei apă de-aia nisipoasă, ca să te trezești cu cine știe ce pietriș la rinichi ? Și dacă, să zicem, ai totuși chef de-o apă, nu găsești la Alimentara de toate felurile, care de care mai sărate și mai minerale ? Iar dacă vrei baie, îți cumpăr eu zece sticle de Biborțeni, le fierbem bine într-o oală și te scalzi în ele cît poțtești. Ce zici ?

Tanța, pe bună dreptate, își subțiază puțin glasul de furie :

— Bine, Costele, va să zică la mare nu mergem că ne înecăm, la munte nu, că ne mănîncă fiarele, la băi nu, că facem pietre, atunci stăm acasă ?

— Uite, să ştii că nici ideea asta nu e rea. Eu n-am vrut să ți-o spun, ca să nu mi-o crezi premeditată, dar e foarte inteligentă, foarte avantajoasă şi foarte modernă. În loc să umblăm pe drumuri frînţi de oboseală ca nişte nomazi nestatornici, stăm aici, acasă, ne distrăm seara la un local sau altul şi în rest dormim zi şi noapte.

— Costele, ştiu că pentru tine somnul primează chiar şi în faţa vieţii şi a bucuriilor ei, dar eu vreau să plec undeva în concediu cu orice preţ, ca să mă distrez.

În sfîrşit, Costel îşi dă seama de confuzia care domneşte în capul Tanţei şi o lămureşte pe loc :

— Păi, draga mea, dacă vrei să te distrezi, n-are rost să mergem în altă parte decît la Lehliu, şi-ţi revezi cu ocazia asta şi părinţii natali.

Varianta nu-i displace de loc Tanţei.

— Costele, să ştii că tu ai dreptate. Mergem la Lehliu, care, chiar dacă nu e prea balnear, este totuşi o localitate de Bărgan. Şi ca să avem şi o distracţie economicoasă, stăm pe rînd la fiecare neam : la părinţi două zile, la unchiu Costică două zile, la mătuşa Mariţa două zile, că am neamuri cît pentru trei concedii.

— Totuși, Tanțo, oricît am fi noi de economicoși în sensul Trabantului, trebuie să le ducem la fiecare cîte o bucurie folositoare : mamei tale o mărgea, lu' taică-tu o lamă de ras, lu' unchiu-tu niște șireturi, adică măcar așa de un simbol, că pentru ei contează mult un gest care vine de la Romarta, iar noi o să ne distrăm foarte minunat. Regret numai că Ciorogîrla aia care trece pe la voi seacă vara, că aș fi avut plăcere să fac o baie în ea.

— Costele, putem face baie de nămol, dacă vrei, că la noi, cînd plouă, e nenorocire... Și putem face și plajă, că avem și nisipuri din belșug. Numai că trebuie să fugi după ele, că e zburătoare.

— Nu contează, fugim, că tot trebuie să facem mișcare. Așa că e clar, Tanțo, mergem la Lehliu.

Din nou pleacă și din nou se opresc. De ce ?

— Tanțo, eu mai am o presimțire.

Tanța este la capătul răbdărilor :

— Tot neagră, Costele ?

— Nu, Tanțo, e albă. Auzi ? Să vezi tu ce-o să ne mai distrăm noi la Lehliu ! Mă, ce minunat o să ne distrăm !

În sfîrșit, se urnesc. Pornesc. Toți trei. Dar ei nu bănuiesc ce nenorocire li se va întîmpla în gară. Căci o dată ce vor ajunge acolo, Gică

le va cere pisica spre a se juca cu ea, iar cînd o vor scoate din geamantan ei vor constata că aceasta este moartă. Și, din acea clipă, plînsul lui Gică, molcom și persistent ca o ploaie de toamnă, le va însoți credincios întregul concediu, pe care-l vor blestema ceas de ceas și zi de zi. În rest, totul va fi minunat.

„O, ce seară minunată!”

E vară. E seară. E răcoare. E plăcut. E miros de tei. E minunat. Costel își ia nevasta, își ia copilul și, ca orice om al muncii aflat în zi de odihnă, iese la o plimbare prin București. După ce străbat capitala de-a curmezișul, iată-i pe cei trei ajungând la ceasul de la Universitate, adică la răscrucea cea mai tulburătoare a orașului, locul în care bucureștenii au întotdeauna o clipă de dulce descumpănire, locul în care se întâlnesc oameni care se cunosc și oameni care nu se cunosc, provinciali și bucureșteni, locul în care Costel poposește ca să răsuflă împreună cu familia și să hotărască ce e de făcut. În timp ce el și copilul se resimt oarecum după drumul parcurs, Tanța nici nu se gândește să nu continue plimbarea, ca să vadă în continuare orașul cu vitrinele lui.

— Tanțo, eu zic totuși să nu exagerăm, pentru că nu sînt obligat, ca ONT-ul, să-ți arăt tot Bucureștiul într-o singură zi. Azi ai văzut Boulevardul Magheru, Bufetul „Amzei“, Benzinăria „Lido“ și alte edificii, data viitoare îți arăt Arcul de Triumf, pe sub care îi dăm și noi o dată brînci lui Gheorghită, ca să aibă și el cu ce se mîndri cînd o fi mare și așa, încet-încet, ajungi și tu de cunoști Bucureștiul pînă la centură.

— Bine, Costele, cu programul sînt de acord, că în materie de planuri de familie și de viitor nu te întrece nici CSP-ul, dar nu vreau să mă duc acasă de-acuma.

— Păi nu mergem acasă. Mergem la „Cireșica“, consumăm niște mici și niște bere, ascultăm orchestra și dizioza — care e, pe cuvîntul meu, așa de brunetă și le zice așa de albastru că-ți arăt, dacă nu mă crezi, o masă din care am mîncat eu un colț într-o seară cînd m-a lovit melancolia după tine — și pe urmă ne întoarcem acasă distrați.

Tanța, cînd se încăpățînează ea, n-o mai miști de pe poziție nici cu un tanc.

— Nu, Costele, la „Cireșica“ nu mai merg, pentru că am mai fost o dată și pot spune că nu mi-a plăcut nici grătarul, care era crud, și nici dizioza, cît e ea de brunetă și de albastră

la voce, că decît să stau în fumăraia aia de țigară pe care poți s-o tai cu ferăstrăul, mai bine mă pui într-un horn că tot la fel mă simt. Du-mă și pe mine undeva în societate, unde să mă distrez și cu sufletul. Că după ce că mă scoți în oraș numai la prima trimestrială și uneori parcă anume nu-ți faci planul la taurine, ca să nu mai ai motive să te distrezi cu mine în exterior, acum vrei să mă duci tot la local ?

— Bine, mă Tanțo, dacă a crescut așa conștiința în tine de nu te mai mulțumește un mic, o bere și o dizioză, atunci spune unde vrei să mergi, că dau oricît și te duc.

— Vreau la teatru, ca să rîd, că rîsul îmi face bine și mă îngrașă.

— Și copilul ce facem cu el ? Îl lăsăm la garderobă ?

Auzind cuvîntul „copil“, Gheorghită tresare și se uită la ei cu niște ochi atît de nevinovați, că ți se rupe sufletul de mila lui.

— Lasă că-l luăm și pe el, săracul, în sală, că are și el nevoie să rîdă, că e în creștere.

— Bine, Tanțo, așteaptă aici, să mă duc să caut bilete.

Costel fuge repede pînă la casieria unui teatru și începe tocmeala cu casierita.

— Nu vă supărați, ce teatru se joacă în seara asta la dvs? E de rîs sau de plîns? Aha, și una și alta. E bine și-așa: de rîs pentru Tanța, de plîns pentru copil. Cît costă biletele? Unele de ocazie, poate să fie și mai vechi, n-aveți? Bine, atunci dați-mi două de care-o fi.

Plătește, ia biletele și se întoarce la locul unde a lăsat-o pe Tanța cu copilul.

— Tanțo, am luat bilete, și să văd că nu rîzi să te sature pe un an întreg, că nu știu ce-ți fac.

— Lasă, Costele, nu te văita de sacrificiu dacă e pentru artă, că merită. Hai să intrăm, ca să apucăm locuri în față. Copilul ia-l tu pe sub haină, să nu-l vadă cineva.

Cei doi intră în sala de spectacol ca la ei acasă și se așază pe două fotolii în rîndul întîi, după ce mai întîi calcă pe picioare jumătate din spectatori. În dreapta și-n stînga lor, oameni de diferite profesii și convingeri culturale îi privesc cu o iritare fățișă, ceea ce lui Costel și Tanței prea puțin le pasă. Tanța scoate niște sandvișuri cu brînză, dă unul copilului, dă unul lui Costel, iar unul îl mănîncă ea.

— Tanțo, tu ai mai fost vreodată la teatru? Fii sinceră, că dacă nu, să te învăț eu cum să te porți.

Tanța vorbește tare, că ea așa a fost învățată acasă, să nu facă economie de voce.

— Am fost o singură dată, când a venit la noi, la Lehliu, maestrul iluzionist Joze Finy. Vai, dacă ai ști ce-a fost atunci la noi, Costele, am crezut că-nnebunește Lehliul de groază și de mister. Pe mine m-a luat maestrul pe scenă, m-a făcut medie și-am vorbit cu morții. Cu tot cimitirul am vorbit. Fiecare mort mă ruga ceva : „Tanțo, spune-i lui unchiu' multă sănătate și să nu vînză casa“ ; altu' : „Ce face nevastă-mea și dacă s-a măritat ?“ ; altu' : „Ce-i cu iubița, de nu-mi mai pune flori la mormînt ?“ Și ce crezi, dragă, când mă trezesc, uit tot ce-am vorbit cu morții de emoție, de era să mă omoare viii din sală, care pentru asta plătiseră biletele, pentru că maestrul le promisese c-or să vorbească cu răposații. Acuma cu ce e ? Tot cu iluzionism ?

Costel e puțin cam jenat atît de nivelul ei cultural foarte scăzut, cît și de felul în care se exprimă cu gura plină de sandviș.

— Tanțo, vorbește mai încet, că deranjezi lumea și te trimite ăștia la balcon, unde stau începătorii. Aici e o piesă de teatru, tragi-comedie, adică și de rîs și de plîns. Dar fii atentă, să nu rîzi cumva când e de plîns, și invers, că s-ar putea ca eu să dorm nițel, că sînt obosit.

— Lasă, Costele, că mă iau după lume. Auzi, și lasă copilul să se urce pe scenă, să se joace și el. Hai, Gică, du-te și tu pe scenă, dar fii atent să nu cazi în gaura aia, că e acolo unul care, dacă nu ești cuminte, te suflă, că-i spune sufler.

— Gică, să nu-i deranjezi pe artiști din misiunea lor, tată !

Auzind de slujitorii scenei, Tanței îi sare pe loc muștarul.

— Ia mai dă-i încolo de artiști ! N-are loc să joace de copilul meu ? Că la Lehliu năvăleau pe scenă și câte cincizeci de copii, inclusiv sugaci, și la artiști nici nu le păsa.

— Tanțo, ia și tu un program de la doamna, ca să vedem despre ce e vorba în piesă, că acolo dă rezumate.

Tanța dă un leu, ia un program, citește puțin din el și se declară pe loc foarte mirată.

— Costele, tu ziceai că m-ai adus să văd piesă și aici scrie că o să cînte una care e cheală.

Cheală ? ! Costel nu crede, se uită în program și se dumirește.

— Nu, Tanțo, e piesă, dar așa e titlul ei : „Cîntăreața cheală“.

— Vai, săraca ! Era și la noi una, zăcuse de tifos. Să nu se sperie copilul de ea, Costele.

— Dragă, n-avea grijă, că n-o să fie chiar cheală, îi zice așa pentru că e absurdă și la absurzi e voie orice.

Tanța are astă-seară o uriașă sete de informație. Vrea să știe tot.

— Și absurzii ăștia unde trăiește? Tot în Europa?

— Care pe unde apucă.

— Și nu e periculoși?

— Nu, că nu i-a lăsat pe toți la un loc, ca să fie un popor, i-a răspîndit. Pe urmă s-au îmblînzit cu timpul și s-au făcut scriitori.

— Ei, acum, dacă tot am dat banii pe bilete, stăm să-i vedem. Mamă, Gicule, du peruca înapoi de unde ai luat-o, c-o fi avînd nevoie tanti aia de ea.

— Psst, că începe, a dat ăla cu piciorul în lighean.

În sfîrșit, spectacolul a început. Tanța e numai ochi și urechi.

— Ce spune, Costele, că nu-nțeleg nimic?

— Taci din gură! Că nu zice nici ei de capul lor. Așa-i piesa, nu-mi pune mereu întrebări. De altfel, eu o să mă culc puțin și dacă vezi că nu înțelegi chiar nimic și te doare capul din cauza asta, mă scoli și-ți explic eu despre ce-i vorba.

— Bine, Costele, culcă-te, că bine și ferice mai e de tine, ai somn oriunde, și-acasă, și-n tren, și la nuntă, și la teatru, nu ca alții, care de intelectuali ce-au ajuns nu li se-nchide pleoapa nici cu zece buline.

Costel a adormit pe loc, cu capul pe umărul Tanței și cu gura întredeschisă. Tanța urmărește atentă tot ce se spune și se întâmplă pe scenă, dar nu' pricepe nimic. Ce să facă? Să-l scoale pe Costel? Nu, săracul, mai bine să doarmă, că e obosit. Lasă că ea, dacă nu înțelege, poate să intre în vorbă și să facă o conversație cu doamna de alături, care și ea are un cap de bărbat adormit pe umăr și care se plictisește de asemeni foarte mult.

— Doamnă, nu vă supărați, cu ce andrele ați făcut ploverul acesta? Aha. Un ochi pe față, unul pe dos. Mersi. Și ce bluză pepită aveți! E de la pachet, se vede după tiv. Și soțul dvs. a adormit? Vă doare umărul? Pe mine nu, că sînt obișnuită, acumă mi se pare ușor ca fulgul de găină. Că să știți că vine obosit săracu' de la ORACA... Cifre multe... Cifrele îl obosește și taurinele, doamnă, că numai cu animale din astea de rasă lucrează, care e tare periculoase și dificile la achiziționat. Vai, doamnă, uite ce i-a făcut lu' ăla săracul, l-a dat cu spada în cap. Gică, stai, mamă,

deoparte, să nu te lovească și pe tine, că artiștii ăștia între ei se menajează, dar de public n-au nici o milă. Auzi, dragă, dacă-ți place plovăru-ăsta al meu, vino mâine pe la mine și te învăț modelul, că la noi, la Lehliu, eu le-am dat lecții la toate. Bine, îți dau adresa. Gata, s-a terminat piesa. Ce bine ! A, mai e un act ? ! Nu, noi nu mai stăm, e suficient. Mai bine prefer să luăm jumătate de bani înapoi și mergem la un local și consumăm ceva de ei. Hai, veniți și voi cu noi și poate ne împrietenim, că văd că ne potrivim. Costele !

Costel se trezește cu greu. Încă nu și-a făcut somnul.

— Ce e, dragă ?

— Hai să mergem, că m-am lămurit și cu absurdii ăștia : vorbește aceleași cuvinte ca și noi, dar nu știu cum face că le ia senzu'. Și după ce le ia senzu', poți să apuci un perete și să-ți dai cu el în cap, că tot nu pricepi nimic. Auzi ? Am vorbit cu dînșii și mergem la „Cireșica” împreună. Hai, Gică, dă-te jos, că dacă stai prea mult cu artiștii, înveți să înjuri.

Între oameni inteligenți și sociabili, o prietenie se leagă repede și devine imediat trainică. Așa și cu prietenia dintre Tanța, Costel și familia care stătuse alături de ei la teatru. A fost de ajuns ca femeile să-și descopere gusturi co-

mune în ce privește puloverele, iar bărbații să-și dea seama că și unuia și altuia îi prieste somnul la teatru, pentru ca cele două perechi să se simtă atrase una față de alta. Și imediat cum au făcut cunoștință, au și hotărât să renunțe la actul doi al piesei și, cu toate că nu li s-au dat jumătate de bani înapoi, așa cum au pretins, au plecat la restaurantul „Cireșica”. La „Cireșica”, atmosfera de veselie, antren și mititei era în toi, iar dizeuza cînta de mama focului. Și, așa cum se întîmplă de obicei, femeile discută între ele, iar bărbații între ei, căci fiecare cîte nu au să-și spună ! Costel, bineînțeles, dezbate cu noua sa cunoștință problema dormitului la spectacole, problemă pe care o întoarce pe toate fețele.

— În chestia asta, domnule sau tovarășe dragă, cum preferi, stai să-ți spun eu care e adevărul, că sînt deja expert. Cel mai bine și mai comod nu se doarme la teatru, ci la concertul de muzică. Și dacă vrei să știi, cu cît e muzica mai filarmonică, cu atît e somnul mai adînc. Asta am verificat-o eu personal. Eram odată într-un oraș de provincie, în deplasare, și nu găseam loc la hotel. Ce să fac ? În parc ploua. Iau bilet la un concert. Era prima oară, figura asta n-o mai încercasem. Intru înăuntru, lume multă și elegantă, cald, plăcut.

Mă așez pe locul meu și n-apucă ăia să scîrțîie din instrumente nici două note, că mă și trăsnește un somn ce nu s-a văzut. Am dormit trei ceasuri nemișcat. Pe urmă, la concert ai și avantaju' că din cauza muzicii visezi plăcut. Eu atuncea visam așa de frumos cu o dizioză, că se terminase concertul de o juma' de oră și ăia nu reușea să mă trezească de loc. La ce? La operă? Nu. Acolo se urlă prea tare. ăia, cîtă voce au în ei, pe toată o dau afară, de-ți vine s-o iei la fugă. Dacă ești foarte, foarte obosit, cum eram eu odată la Iași, după ce expediasem un lot de porcine York și Marele Alb, atunci da, se poate dormi și la operă, dar ceva mai agitat. La teatru, știi la ce se doarme cel mai bine? La piesele lungi, cu monoloage. Dormi un monolog, te trezești la dialog. Asști la un duel, pe urmă iar mai tragi un somn la monolog, și te scoli odihnit la final, cînd se omoară amîndoi, și te distrezi cu ocazia asta, adică vezi și o crimă în același preț.

Tanța are și ea multe să-i povestească noii sale prietene :

— Și noi tot din dragoste ne-am luat. Nu, întîi ne-am căsătorit și pe urmă am făcut cunoștință. E adevărat, sînt și cazuri cînd unii întîi fac cunoștință și pe urmă se căsătoresc, dar noi ne iubeam atît de mult, încît soțul meu

a zis : „Lasă, dragă, întâi să facem actele, că de cunoștință o s-avem timp pe urmă“. Era mort după mine. Ne-am cunoscut în gară la Medgidia. Dvs. unde ? La nămol ? ! Foarte drăguț ! Erați mînjiți pe față cînd v-ați cunoscut și pe urmă nu v-ați recunoscut ? Vai, ce nostim ! Păi nici noi nu ne-am recunoscut a doua oară. Da, am făcut nuntă frumoasă, cu masă mare, am tăiat păsări, am tăiat porcine, pe urmă am plecat cu el și am renunțat la servicii... Și ce servicii bun aveam, dragă doamnă, că eram și casieră la Alimentara și trăgeam și la mașina de cusut în timpul liber, de mai scoTEAM o leafă. Dar soțul meu are un servici așa de apreciat la ORACA, unde e achizitor, că nu merită să mă mai extenuiez și eu. Fac mîncare și în timpul care îmi rămîne rest dau și copilului o educație solidă.

În același timp, Costel își continuă ideea către amicul de alături :

— Dintre piesele clasice, aveți dreptate, cea mai bună e „Regele Lear“. Imbatabilă. La asta ai într-adevăr patru ore bune de somn. Da, și „Hamlet“, și „Romeo și Julieta“ e bune. Unde i-am dormit eu pe Romeo și pe Julieta ? La Arad, la Piatra Neamț sau la Botoșani ? ! Nu mai țin minte. Da' ce părere aveți de „Trei surori“ ? Asta e estra, vorba lu' Tanța, ne-

vastă-mea, săraca. Exact așa cum trebuie pentru odihna omului : blîndă și lungă... Domnule, da' știi ce-am observat că fac parșivii-ăștia de regizori ? Le scurtează, domnule. Taie din ele, ca din brînză, fără rușine. Am descoperit asta la un „Hamlet“. Cînd m-am trezit în finalul spectacolului, simt că ceva nu e în regulă. Adică nu-mi făcusem somnul. Iau textul acasă, îl cronometrez și așa era : tăiaseră din el. Din Shakespeare, domnule, cel mai mare geniu al teatrului universal ! Mai mare rușinea !

Tanța și-a terminat în două paragrafe autobiografia sentimentală și trece la bîrfirea actrițelor.

— Da, rochia era din imitație precis. Păi ce crezi că e vreo actriță care pune ceva natural pe ea ? Și dacă nu s-ar vopsi așa de tare pe față, ar mai fi frumoase ? Și dacă n-ar avea dinții puși ? Plus că nici vocea nu o au naturală. Ele deschide gura și în spate cineva zgîrie banda, care vorbește și cîntă pentru ele. Mi-a spus mie cineva care a văzut cu ochii ei, o coafeză. Pe lîngă asta mai au un obicei urît : se sinucid. Ba din dragoste, ba din insuccese. Cum nu le mai merge, cum înghite carbaxinul.

Costel, pînă nu epuizează complet subiectul, nu se lasă.

— Mă rog, s-ar putea să ai și dumneata dreptate, căci se vede că nu dormi de azi, de ieri la spectacole, că ai ceva vechime în problemă. Depinde și de actori, e adevărat, de vocea lor. Eu am întâlnit unul în provincie care avea o voce de te scula și din mormînt. Cum așipeam, cum mă trezea. A fost un chin. La ședințe? Nu, la ședințe nu dorm că e periculos, te critică unul și dacă nu ești atent să sari în gîtul lui imediat, ai pierdut. Dumneata dormi la ședințe?! Da' unde lucrezi? La ADAS! A, da, acolo se poate. La noi, nu. Poftim? Să mă asigur la ADAS? Ce să asigur? Viața? Dă-o-ncolo de viață că nu merită! Ce-am dat vreun ban pe ea? Știi, eu am o filozofie: cînd trăiesc, trăiesc, cînd mor, mor.

Ce ți-e și cu adasiștii ăștia, domnule! Nu pierd ei nici o ocazie să te atace cu o asigurare pe viață și nu se lasă pînă nu te conving, chiar dacă te găsesc pe patul de moarte. Dar nu numai Costel este supus unei puternice presiuni, ci și Tanța, căci nevasta adasistului este și ea o propagandistă convinsă a necesității certitudinilor în lumea de apoi. Tanța, naivă, este gata, gata să cedeze:

— Doamnă dragă, eu m-aș asigura și la ADAS că-mi place totdeauna să fiu sigură pe ce fac și să fiu despăgubită cînd îmi merge rău,

dar să vedem dacă vrea soțul. Costele, doamna zice să ne asigurăm la ADAS, ca în caz de accident sau boală să fim nemuritori.

— Mă Tanțo, de nemurire îți arde ție acuma ? ! Dacă ai fi vreun geniu, da, merită să devii și nemuritor, că-ți dă mîna. Dar nouă ce ne trebuie : tu casnică, eu salariat... Hai să plecăm, că mă enervează ăștia, prea e profitori de situații.

— Mai stai nițel, Costele, că uite ce frumos se distrează Gică la orchestră, cum dă el cu picioarele în toba jazzului și cum se joacă de-a v-ați-ascunselea în contrabas cu ceilalți copii. Și e și devreme. Abia e miezul nopții. Ia te uită, dragă doamnă, la dizioza aia cum acoperă ea toată orchestra cu trupul, că cu vocea nu e în stare. De unde or fi adunat-o nu știu, că pe mine nu vrea nimeni să mă asculte, că am o voce estra, de sparg pereții și ferestrele. Costele, de ce nu mă lași, dragă, să mă fac și eu cîntăreață ?

— Tanțo, eu te-aș lăsa, că meseria are viitor și e ușoară și curată, dar nu știi notele și nu te primește.

— Păi le-nvăț, dragă, că nu e o mie, e opt. Ia ascultă.

Și, nici una, nici două, Tanța deschide gura și emite din toate puterile ei o vocaliză atît de

forte că se crapă tavanul localului în două. Speriat de moarte, adasistul, uitînd că e asigurat la instituția pe care o deservește, își ia nevasta de mîină și fuge de-i sfîrîie picioarele, uitînd să plătească consumația. Costel ascultă vocaliza atent, se declară imediat extrem de încîntat de posibilitățile vocale ale Tanței, și mai cere pe chestia asta încă o baterie.

— Bravo, Tanțo, bravo ! Uite, sînt de atîta vreme cu tine, dar nu știam că ai talentul localizat în voce. Să știi că dacă mă ambiționez, eu fac om din tine. Iau o nua în mîină, încep să te dirijez zilnic și te fac celebritate în cîțiva ani. Uite, mai consumăm cel mult o baterie și pe urmă mergem acasă, că ție nu-ți face bine la voce nici alcoolul și nici fumul de țigară.

Intr-adevăr, Costel mai bea o baterie, Tanța mai mănîncă doi mici și timpul trece ușor, plăcut și distractiv. Este ora două noaptea. Gheorghiță a adormit de mult în brațele Tanței, după ce mai înainte și-a burdușit bine buzunarele cu capace de sifoane, capace de sticle de bere, tirbușoane, mucuri de țigări, solnițe, scobitori, șervețele, cu o pereche de mănuși ale unei doamne și cu șireturile de la pantofii unui domn. Cînd ospătarii încep să pună scaunele pe mese și sting lumina, făcînd cu glas tare aluzie la închiderea localului, Costel bea

ultima baterie și hotărăște, în sfârșit, plecarea, ei fiind de altfel ultimii consumatori. În timp ce merge pe stradă abia tîrîndu-și picioarele, Costel îi spune Tanței, care îl poartă pe Gheorghiță în brațe ca pe un trofeu :

— Mă Tanțo, frumoasă distracție am avut în seara asta, s-o ții minte tot sezonul și să nu te mai aud că-mi faci reproșuri că nu te scot în lume.

— Costele, lasă-mă acuma să dorm, că sînt frîntă, taci din gură. Trezește-mă cînd ajungem acasă sau cînd se apropie vreun stîlp de telegraf de capul meu.

— Tanțo, nu conta pe mine, că și eu am închis ochii. Ai grijă cînd ajungem acasă să mă dezbraci și să-mi pregătești zeama de varză pentru mîine dimineață, precum și alte alimente și vitamine care refac viața și capacitatea de muncă a omului. Și ca să fiu mai sigur de intinerar și să nu nimeresc cumva în rîul Dîmbovița ca în alte ocazii, dă-mi brațul tău să mă leg de el și umărul tău să-mi depun capul, iar cu asta îți urez noapte bună.

CUPRINS

De vorbă cu cititorii	5
„S-au cunoscut la Medgidia într-o gară”	11
„Îți mai aduci aminte, dragă?” . . .	29
„La nunta ta eu am să vin...”	44
„Ce cauți tu în viața mea?”	59
„O, cât sufăr pentru tine!”	82
„Mi te-ai lipit de suflet ca timbrul de scrisoare”	98
„Pe o creangă de salcîm...”	114
„De ce mă minți cu-atîta nepăsare?” . .	128
„Unde ești tu, vom fi toți trei...” . . .	147
„Pleacă-un tren, în zori, din gară” . .	172
„O, ce seară minunată!”	186

Redactor responsabil :
ALEXANDRA BENGESCU
Tehnoredactor : GHEORGHE CHIRU

*Dat la cules 14.07.1967. Bun de tipar
21.08.1967. Apărut 1967. Comanda nr. 6.655.
Tiraj 40.140. Hîrtie ofset B. de 80 g/m²
610×860/32. Coli editoriale 6,36. Coli de
tipar 6,5. A. 10.908. C.Z. pentru bibliote-
cile mici 8 R—31.*

Tiparul executat sub comanda nr. 70.467
la Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii”,
Piața Scînteii nr. 1, București,
Republica Socialistă România

Lei 3,25

EDITURA TINERETULUI